

ОБЩИНА ГАБРОВО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ГАБРОВО 2016г. - 2020г.

Община Габрово

Адрес: гр.Габрово, пл.Възраждане №3, П.К.5300, тел: 066 818 400, факс: 066 809 371,
e-mail: gabrovo@gabrovo.bg, www.gabrovo.bg

Съдържание

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	5
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
1. Географска характеристика	6
II. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ	11
1. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ.....	11
1.1. Национално законодателство	12
1.2. Местна нормативна уредба, свързана с управлението на отпадъците	18
1.3. Заключение, изводи и препоръки	21
2. АНАЛИЗ ОТПАДЪЦИ.....	21
2.1. Анализ на битовите отпадъци	21
2.2. Анализ на утайките от Пречиствателна станция за отпадъчни води – Габрово.	41
2.3. Анализ на строителните отпадъци.....	46
2.4. Изводи и препоръки	47
3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	48
3.1. Инфраструктура за битови отпадъци	48
3.2. Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово	52
3.3. Друга инфраструктура, свързана с разделно събиране на МРО, разделно събрани отпадъци от домакинства и др.	53
На територията на общината са регистрирани следните Предприятия за събиране на вторични суровини, по видове отпадъци, които се приемат и предават за рециклиране:.....	54
3.4. Инфраструктура за управление на строителните отпадъци	57
3.5. Инфраструктура за третиране на утайките от ПСОВ	60
3.6. Изводи и препоръки	63
4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ	64
4.1. Функции за управление на отпадъците.....	64
4.2. Състояние на човешките ресурси.....	64
4.3. Изводи и препоръки	66
5. АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИТЕ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И МЕРКИТЕ ПРЕДПРИЕТИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	66
5.1. Описание на замърсените терени на територията на община Габрово	66
5.2. Изводи и препоръки	68
6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ; ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ.	69
6.1. Организационни схеми за управление на отпадъците	69

6.2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управление на отпадъците	71
6.3. Изводи и препоръки.....	72
7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ. РАБОТА С НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНАТА.	73
7.1. Стратегически подход в информационно разяснителните кампании обхващащи обществеността.	73
7.2. Информационни и образователни дейности и информационно обезпечаване относно дейностите с отпадъци	73
7.3. Изводи и препоръки.....	75
8. ОТЧЕТНА ДЕЙНОСТ, СВЪРЗАНА С ОТПАДЪЦИТЕ	75
8.1. Отчети, изисквани с нормативната уредба.....	75
8.2. Други отчети изготвяни и изисквани във връзка с изпълнението на дейности с отпадъци ..	76
8.3. Изводи и препоръки.....	77
9. ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИЕТО НА ОТПАДЪЦИ.....	77
9.1. Прогноза за населението на територията на община Габрово	77
9.2. Прогноза за норма на натрупване и количества отпадъци	78
III. SWOT АНАЛИЗ.....	81
1. Теория на SWOT Анализа.....	81
2. Разработване на SWOT Анализ	81
3. SWOT анализ на Програма за управление на отпадъците на територията на Община Габрово.	83
IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ	85
ЦЕЛ 1: Предотвратяване на образуването на отпадъци и насърчаване на повторната употреба.....	89
1.1. Програма за предотвратяване образуването на отпадъци	89
ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА МАКСИМАЛНО ОТКЛОНЯВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ДЕПО.	102
2.1. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	102
2.2. Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.....	110
2.3. Програма за управление на строителните отпадъци.....	118
2.4. Програма за управление на масово разпространените отпадъци.....	122
2.5. Програма за управление на други отпадъчни потоци.....	127
ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ОСИГУРЯВАЩО ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА ...	132
3.1. Програма за подобряване на институционалния капацитет	132

3.2. Програма за предотвратяване на замърсяването на околната среда и намаляване на негативните ефекти от отпадъците	135
ЦЕЛ 4: АКТИВНА РАБОТА С ОБЩЕСТВЕННОСТТА ЗА ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	138
4.1. Програма за информиране и работа с обществеността, по отношение дейностите с отпадъците.....	138
V. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	141
VI. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО	143
1. Наблюдение на изпълнението на програмата	143
2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово.....	143
3. Процедура за актуализация на Програма за управление на отпадъците на територията на Община Габрово	144

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПОО	Предотвратяване на образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Такса битови отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата общинска програма за управление на отпадъците се разработва за периода 2016г.-2020г. и е в съответствие с изискванията на чл.57 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Програмата има за цел отразяване актуалното състояние и планиране на дейностите с отпадъците на Община Габрово, в съответствие с нормативните изисквания. Разработването ѝ се базира на наличните данни за отпадъците, резултатите от проведените проучвания за системите за управление на отпадъците в общината, както и въз основа на анализ на възможностите за финансиране на дейностите свързани с отпадъците. На база на събраните данни са направени експертни предложения и прогнози, визиращи 4-годишен период (2016г.-2020г.) за развитие на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците в общината.

При разработването на програмата са отразени промените в нормативната уредба и фактическите условия породени от стремежа на Община Габрово за постигане на устойчиво управление на отпадъците.

Мерките предвидени в програмата имат за цел да очертаят действията, които община Габрово ще предприеме за да приложи нововъведените законодателни изисквания.

1. Географска характеристика

Община Габрово се намира в Северен Централен Район за Планиране (СЦРП), на територията на област Габрово. На север граничи с Община Дряново, на изток със Трявна, на юг с Община Казанлък, а на запад със Севлиево. Градът отстои на около 220 км от град София. Общата площ на общината е 556 кв.км. В нейните граници са включени 134 населени места, най-голямото от които е гр. Габрово, заемащо 18% от нейната територия. Той също е и областен център на Област Габрово. Градът е разположен върху територия от 1871,7 ха по поречието на река Янтра, в северното подножие на Шипченския дял на Стара планина. В непосредствена близост до него, в местността "Узана" се намира географският център на България.

Стратегическото местоположение на града и близостта му до географския център на страната определят значението му като важен транспортен възел. През Габрово минава една от най-важните пътни връзки пресичащи България в направление север - юг, която представлява част от Трансевропейски транспортен коридор № 9 (Хелзинки - Санкт Петербург - Киев - Букурещ - Русе - Велико Търново - Габрово - Стара Загора - Димитровград с отклонения към Гърция и Турция).

1.1. Население

Развитието на селищната мрежа в границите на област с административен център гр. Габрово е резултат от влиянието на важни исторически и природогеографски фактори и условия в тази част на страната. На територията на областта има 356 обособени населени места, от които само 5 са със статут на градове - Габрово, Дряново, Севлиево, Трявна и Плачковци. Първите четири градове са центрове на административно обособените 4 общини в областта.

Населението на община Габрово бележи трайна тенденция на намаляване. В годините между двете преброявания темпът на прираст на населението в община Габрово -13,2% или близо 10 хил. души по-малко. Населението на Община Габрово наброява 61 893 души. (Таблица 1)

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Община Габрово се състои от административен център гр. Габрово, 11 кметства и 17 кметски наместничества, с общо 134 населени места. Град Габрово е най – голямото населено място.

Данни за Община Габрово 2014г.

Общини	Общо			В градовете			В селата		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Област	116 351	56 262	60 089	95 404	46 104	49 300	20 947	10 158	10 789
Габрово	61 893	29 902	31 991	56 003	27 038	28 965	5 890	2 864	3 026
Дряново	9 234	4 426	4 808	7 110	3 422	3 688	2 124	1 004	1 120
Севлиево	34 143	16 587	17 556	21 717	10 549	11 168	12 426	6 038	6 388
Трявна	11 081	5 347	5 734	10 574	5 095	5 479	507	252	255

Таблица.1.1.1. Данни за населението в Област Габрово и включените в нея общини

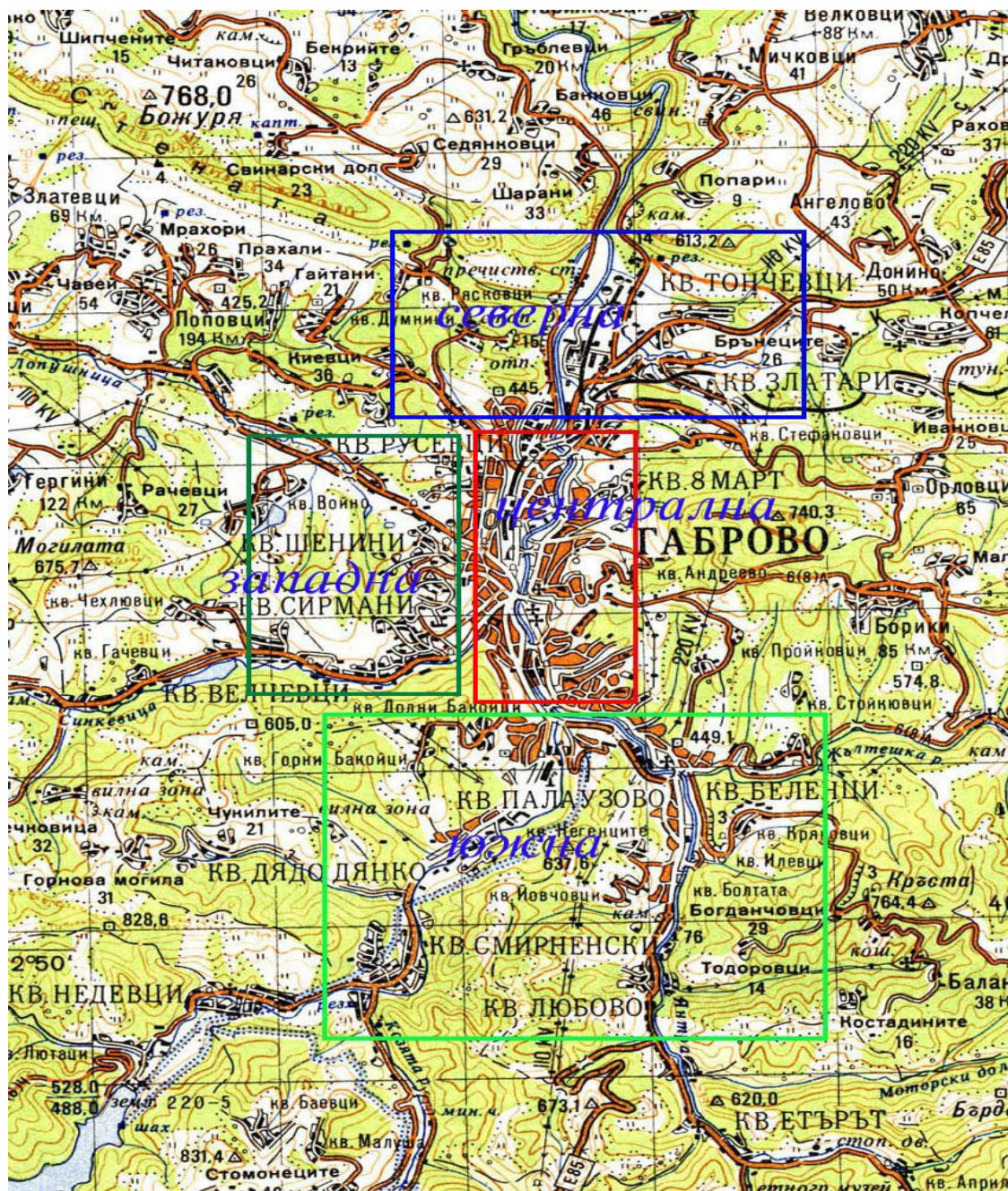
Фиг.1. Землищата на територията на Община Габрово

1.2. Площ

Площа на Община Габрово е **555.57 км²**, а територията на град Габрово е **233.817 км²**

Разположението на гр. Габрово е изтеглено по оста север-юг по течението на р. Янтра. Градът е разделен на 4 части - северна, централна, западна и южна фиг.2

Фиг.2. Схема на разделяне на града по битови източници

1.3. Климат

Средната надморска височина на град Габрово е 392 метра, като при околните височини достига 550 - 600 метра. Климатът в региона е умерено - континентален, отличаващ се със студена зима и сравнително топло лято. Валежите са с подчертано континентален характер. Преобладават северните и северозападните ветрове. Средногодишните температури са около 10°C. По високите планински части в региона снежната покривка се задържа около 120 дни.

1.4. Релеф

Община Габрово е разположена в Централна Северна България, където е и географският център на страната. Общината е разположена върху речните тераси на реките Янтра, Синкевица, Паничарка, Жълтешка и Лопушница. Релефът като цяло е хълмист и планински и представлява сложно морфографско съчетание от надлъжни височини и тесни платовидни ридове със стръмни склонове, очертани от дълбоко всечени напречни проломи и надлъжни долини, придружени от значителни по обхват долинни разширения. Релефните форми са усложнени от съвременни ерозионни процеси, изразяващи се чрез изграждането на склонове, насипи, наноси и терасирания от човешка дейност. На територията на общината не се наблюдават оголени скатове и брегове, срутища и други подобни явления.

Най-ниската надморска височина за Общината като цяло е 150 м. по поречието на р. Лопушница, а най - високата 1495 м. в местността “Антово падало”, където се намират изворите на р. Янтра. Около град Габрово са разположени платовидния рид Стражата (788м) и Габровските надлъжни височини (870м). Габрово е типичен планински град, изграден върху терасите и поречията на три реки. Надморското ниво на града варира от 350 до 700 м равнище, като средната надморска височина се определя на 392 метра. Теренът е насечен, с общ наклон на север, с меки заоблени била и относително тесни, със стръмни склонове, терени покрай реките. Силно просечения от р. Янтра и нейните притоци терен, е предопределил териториалното развитие на града, пряко свързано с релефните форми и характерна, силно удължена линеарна структура на града с дължина около 25 км. На север теренът формира зона с почти равнинен характер.

II. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

1. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ.

Целта на този анализ е да се направи обобщение на националното законодателство в аспект - задължения на местното самоуправление, както и да се извърши оценка на местната нормативна уредба и до колко тя е адекватна, и обхваща всички дейности, свързани с управлението на отпадъците с местно значение. Елемент от анализа са и съществуващите стратегически документи на национално и местно ниво.

В законодателството са заложили основните принципи при управление на отпадъците, които са следните:

- *Устойчиво развитие* – достигане на разумно и справедливо икономическо благосъстояние с перспектива за ползване от поколения напред или в контекста на управлението на отпадъците – използване на ресурсите по начин, който не унищожава възможностите за тяхното ползване в бъдеще и не уврежда компонентите на околната среда.
- *Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи* – процес, при който се отчитат относителните преимущества на различните възможности за управление на отпадъците, като се вземат предвид и разходите за осъществяването им. Йерархията за управление на отпадъците предоставя теоретичната рамка, която може да се използва като ръководство при оценяване на различните възможности.
- *Интегрирано управление на отпадъците* – представлява система, състояща се от закони, технически, организационни и икономически мерки. Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъците.
- *Участие на обществеността* – участие от страна на заинтересованите фирми, организации и общественост във вземането на решения по отношение планове за управление на отпадъците и възможност за свободен достъп след разработването и утвърждаването им.
- *Предотвратяване* – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено или избегнато, когато това е възможно.
- *Отговорност на производителя и замърсителя плаща* – този принцип се основава на това, тези, които образуват и допринасят за образуването на отпадъците и замърсяването на околната среда, да заплащат всички разходи.
- *Превантивност* – предвиждане и отстраняване във възможно най-ранен етап на потенциалните проблеми с отпадъците и при възможност на генерирането на отпадъците.
- *Близост* – третирането на отпадъците трябва да се извършва възможно най-близо до източника им на генериране.

1.1. Национално законодателство

1.1.1. Закон за управление на отпадъците

През 2012 г. беше приет нов Закон за управление на отпадъците (ЗУО), обн. ДВ бр.53 от 13 юли 2012 г. ЗУО въвежда в българското законодателство изискванията на Рамковата директива за отпадъците (РДО) 2008/98/ЕС, включително принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията при управление на отпадъците, и регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

ЗУО определя правата и задълженията на централните и местните власти, изискванията при трансграничен превоз на отпадъци, изискванията към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; права и задължения на лицата, генериращи отпадъци и преработващи отпадъци, определя глобите и санкциите за неспазване на закона.

Обхват:

Законът и подзаконовите актове към него се отнасят до следните видове отпадъци:

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

Законът изрично изключва от обхвата си 11 вида отпадъци, в т.ч. радиоактивни; отпадъци от миннодобивната промишленост; отпадъчни води и газове; слама и други естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производството на енергия от такава биомаса чрез процеси или методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве; трупове на животни и странични животински продукти и др.

Със закона се въвежда и йерархията при управление на отпадъците, която определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията за управление на отпадъците осигурява ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за правителствените институции, местните власти и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Предотвратяването на отпадъци е определено в ЗУО като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

- а) генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване);

б) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

Подготовка за повторна употреба включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени, се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

Рециклиране. Общата идея при рециклирането е, че един материал бива преработван с цел да се променят неговите физико-химични свойства и това да позволи той да се употребява повторно за същите или за други цели. Главната цел на РДО е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно РДО, включват (но не само):

- рециклиране на материали - например на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали, стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти, употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и палетизирани за екструдирани или формоване, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка;

- производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

Друго оползотворяване е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване“ съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в Приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в Приложение I към РДО;

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване.

Обезвреждане - депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в Приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО за общините

❖ Въвежда количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и от други източници, които общините трябва да достигнат, както следва:

– до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;

– до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;

– до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

❖ Въвежда изисквания към общините най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто

от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

❖ Въвежда цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци, както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

❖ Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

❖ Регламентира отговорността на собствениците на пътища за почистване на техните сервитути.

❖ Въвежда изисквания към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места над 5000 жители и курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или на организация по оползотворяване.

❖ Въвежда икономически инструменти

– За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки собственик на депо предоставя обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и след експлоатационни грижи на площадката на депото.

– За обезвреждане на отпадъци на общинско или регионално депо за неопасни отпадъци или на депо за строителни отпадъци се заплащат отчисления за всеки тон депониран отпадък. Отчисленията имат за цел да се намали количеството депонирани отпадъци и да се увеличи рециклирането и оползотворяването им. При изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци отчисленията се намаляват с 50% -когато се изпълнят изискванията за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метал, пластмаса и стъкло, и с 50% - когато се изпълнят изискванията за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

❖ Указва изискванията и реда за предоставяне на информация за дейности, свързани с отпадъци.

1.1.2. Подзаконови нормативни актове, издадени на основание ЗУО

Приети са редица подзаконови нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО и регламентират задължения за институциите, физическите и юридическите лица. Действащите подзаконови нормативни актове могат да се обособят в четири групи:

– Подзаконови нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации;

– Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО;

– Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти;

– Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци;

Основните актове, които имат отношение към дейностите на общините, са:

➤ *Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.* При избор на площадки за разполагане на депа и други съоръжения за отпадъци общините трябва да се съобразят с техническите изисквания към площадките, посочени в Наредбата.

➤ *Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци.* При изграждане на депа и други инсталации и съоръжения за отпадъци общините трябва да включат в документацията за избор на изпълнители на договорите за изграждането и за последваща експлоатация на инсталациите и съоръженията съответните технически условия и изисквания, посочени в Наредбата.

➤ *Наредба № 4 от 5 април 2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци.* Наредбата се отнася и за изгаряне на битови отпадъци в инсталации на общините. Определя реда за получаване на разрешения за дейностите по изгаряне на отпадъци, изискванията за приемане на отпадъци в инсталациите, условията за проектиране, изграждане и експлоатация, вкл. отпадъчните газове във въздуха и съответните емисионни норми, изискванията към остатъците от изгарянето и др.

➤ *Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците.* Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.

➤ *Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.* Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъците, включително информация и от общините.

➤ *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.* Тази наредба е от много съществено значение за общините, тъй като определя размера на отчисленията за депониране и за закриване на депата (т.нар. екотакси за депониране) до 2020 г., които заплащат общините, реда за тяхното превеждане и възможностите за използване на приходите от отчисленията от общините, както и случаите, в които общините се освобождават от заплащане.

➤ *Наредба за разделно събиране на биоотпадъците.* С тази наредба се определят:

– изискванията към дейностите по събиране, в т.ч. разделно събиране и третиране на биоотпадъците;

– целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО, да постигат следните цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

▪ до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;

▪ до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;

▪ до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.

– методиките за изчисляване и докладване на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО;

–редът за разпределението на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО и по чл. 10, ал. 1 между отделните общини в регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО;

Наредбата не се прилага за естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, вкл. оборска тор, слама, растителни остатъци или остатъци от преработка и съхранение на селскостопански продукти, които се използват в земеделието, и за утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води от битови източници.

➤ *Наредба за третиране на биоотпадъците.* Наредбата регламентира основните критерии за третиране на биоотпадъците, включително изискванията за качество на компоста, ферментационния продукт, органичния почвен подобрител и стабилизиранията органична фракция от МБТ. Определени са условията, при които компостът и ферментационният продукт престават да бъдат отпадък и могат да бъдат пуснати свободно на пазара. Наредбата включва изискванията за вземане на проби за качество на материалите, получени при третиране на биоотпадъците, както и минимални изисквания за етикетиране и областите на употреба на крайните продукти от биологичното третиране на биоотпадъците. Изискванията на наредбата са от съществено значение за общините, които ще изграждат системи за третиране на биоотпадъците и ще произвеждат компост.

➤ *Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали.* Наредбата определя случаите, в които общините имат отговорности за отпадъци от строителство и от разрушаване на сгради, както и изискванията към възложителите на строителни дейности, включително когато общините се явяват възложители на строителните дейности. Кметът на общината отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

➤ *Шест отделни наредби за управление на масово разпространените отпадъци*

Наредбите поставят изисквания към производителите и вносителите на съответните продукти, които след тяхната употреба се превръщат в отпадъци, и определят възможните начини за прилагане на принципа „отговорност на производителя”.

В наредбите са посочени и известни ангажименти на кмета на община с оглед изграждане на системите за разделно събиране на посочените отпадъци и намаляване на количествата отпадъци, депонирани на общинските депа. Кметът организира контрола за изпълнението на договори с организации по оползотворяване или с други лица, притежаващи разрешения по ЗУО, свързани със системите за разделно събиране на масово разпространените отпадъци. По отделните наредби ангажиментите на кмета на общината са:

○*Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки*

–осигурява местата за поставяне на съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки, задължително за курортните населени места и населените места над 5000 жители В Наредбата са посочени минималният общ обем на съдовете по категории населени места и изискванията за разполагането на съдовете;

–сключва договори с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки или с лице, притежаващо разрешително по ЗУО за изграждане на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на общината;

–осигурява и организира подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби от контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки;

–съдейства при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване;

○*Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори*

–организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА

○*Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти*

–определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението им и за условията за приемане на отработени масла – когато тези места са разположени върху имот общинска собственост;

–съдейства за извършване на дейности по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане – когато има сключен договор за извършване на дейности по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване или обезвреждане с организации за оползотворяване на отработени масла или с лица, които изпълняват индивидуално задълженията или с други лица, притежаващи съответното разрешително или регистрационен документ.

○*Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване*

–оказва съдействие на организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО;

–организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по ЗУО, като сключва договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО и/или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или с други лица, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община;

–изготвя и утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно;

–контролира изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори за разделно събиране на ИУЕЕО.

○*Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства*

–определя местата на територията на общината за предаване на ИУМПС в съответствие с общинската програмата за управление на отпадъците и общинската наредба по чл. 22 ЗУО;

–организира дейностите по събирането на ИУМПС съгласно изискванията на Закона за движение по пътищата и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява съответната областна дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС;

–извършва дейностите по предходните две точки, като сключва договор с организации по оползотворяване на ИУМПС и с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

○*Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми*

–определя местата за събиране на излезли от употреба гуми, когато се разполагат върху общински терен, и информира обществеността за местоположението им и условията за приемането на гумите;

–съдейства за събирането и съхраняването на излезлите от употреба гуми и предаването и за оползотворяване и обезвреждането им, съгласно условията на договор с организация за оползотворяване на гуми или с лица, индивидуално изпълняващи задълженията си, ако общината е сключила такъв договор.

1.2. Местна нормативна уредба, свързана с управлението на отпадъците

1.2.1. Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Габрово.

С наредбата се урежда екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Габрово, чрез регламентиране на права, задължения и дейности за предотвратяване или намаляване на ефекта от образуване или натрупване на отпадъци и вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. В нея са регламентирани правата и задълженията на местната власт, физическите и юридически лица, както и начините за взаимодействие.

Освен задълженията на местната власт, които са регламентирани и с националното законодателство, са уредени и дейности с местно значение:

- ❖ Заложени са правомощия и отговорности на кметовете и кметските наместници на населените места в община Габрово по осъществяване на контрол по отношение на изискванията на Наредбата, изхвърлянето на отпадъците, предотвратяване на образуването на локални нерегламентирани сметища и повърхностни замърсявания, както и контрол по чистотата на населените места, в т.ч. и терените за широко обществено ползване.

- ❖ Регламентирани са задълженията и отговорностите на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци и притежателите на отпадъци, като освен основните задължения по спазване на установения ред за разделно събиране на отпадъците и спазване на разпоредбите за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците, са заложени и изисквания за разделно събиране на рециклируемите отпадъци от търговските обекти, като е дадена възможност за включване в реализираната на територията на общината, система за разделно събиране.

- ❖ Разгледани са задълженията на всички ангажирани с управлението на строителните отпадъци, като са регламентирани както тези на възложителите на строителните дейности, на изпълнителите на строителните дейности, на лицата, извършващи транспортиране, така и контролните функции на кмет и други лица. Заложени са и задължения по отношение на строителните площадки – да бъдат ограничени с временни ограждения, да не се допуска замърсяване около тях със строителни материали, отпадъци или земни маси, както и транспортирането на отпадъците да не води до запрашаване на въздуха или до замърсяване на уличните платна. Определени са и задължения за възстановяване на засегнатите площи, тротоари, улични платна и др. терени. Определен е и редът за транспортирането на отпадъците от строителство и събаряне – чрез пътен лист, съдържащ подробен маршрут с оглед недопускане на замърсяването на въздуха и съобразен с товароносимостта на пътната настилка.

- ❖ Биоразградимите отпадъци също са разгледани в отделен раздел, като в него се налагат забрани за неконтролирано изгаряне, депонирането или друга форма на обезвреждане, в случаите, когато те могат да бъдат оползотворени, смесването им с други отпадъци и изхвърлянето им в други съдове, различни от определените за целта.

❖ В отделна глава са разгледани и масоворазпространените отпадъци, като кмета организира разделното им събиране самостоятелно или съвместно с организации по оползотворяване.

○Отпадъци от опаковки – регламентирано е, че съдовете за опаковки следва да бъдат съобразени с вече изградената система за разделно събиране на битовите отпадъци, като тяхното местоположение се публикува на интернет страницата на общината. Установени са и редът и задълженията на търговските обекти, административните учреждения и др. да събират разделноотпадъците си от опаковки и да ги предават след това на лица, притежаващи съответните разрешителни или да се включат в организираната система за разделно събиране на територията на общината. Наложени са и забрани за изхвърляне на опаковки извън контейнерите, предназначени за тях, повреждане на съдовете, присвояването на рециклируемите отпадъци от съдовете и изгаряне или друг вид неподходящо третиране

○Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – регламентиран е ангажиментът на кмета на общината за организиране на система за разделно събиране на ИУЕЕО, съвместно с организации по оползотворяване, индивидуално или с лица, притежаващи разрешително по реда на ЗУО. Описани са задълженията на лицата, които извършват продажба на електрическо и електронно оборудване. Въвеждат се забрани за нерегламентираното им изхвърляне, третирането им без съответните разрешителни и чупенето на излезли от употреба газоразрядни лампи и електроннолъчеви тръби, като същите следва да бъдат опаковани с цел превенция на тяхното счупване.

○Негодни за употреба батерии и акумулатори – Кметът на общината организира дейностите по разделното събиране на НУБА от домакинствата, като дейността може да се извършва самостоятелно или съвместно с организация по оползотворяване или лице, притежаващо разрешително по реда на ЗУО. Описани са задълженията на лицата, извършващи продажба на портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори на крайните потребители. Наложени са забрани за изхвърлянето на НУБА в съдовете за битови отпадъци и за временното им съхраняване в открити складове.

○Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти – описани са задълженията на лицата, които пускат на пазара масла, на организациите по оползотворяване, както и изискванията за събирателните пунктове за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. Кметът има ангажимент за определяне на местата за смяна на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, както и за оказване на съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на тези отпадъци, в случаите, когато местата за смяна на отработени масла са разположени върху общински имот или когато има сключен договор за извършване на дейности с тях.

○Излезли от употреба гуми – регламентираны са задълженията на лицата, ангажирани по цялата верига на управлението на отпадъците от ИУГ, като е описано, че събирането и/или съхраняването им се извършва на местата на тяхното образуване или в специални събирателни пунктове.

○Излезли от употреба моторни превозни средства – регламентираны са задълженията на лицата, извършващи дейности по третиране на ИУМПС и са определени действията, които трябва да се предприемат за спиране от движение на автомобил и класифицирането му като ИУМПС.

❖ Производствените отпадъци също са разгледани в отделна глава, като в нея са определени условията и изискванията за третирането им и освен задълженията на лицата, генериращи производствени отпадъци, са описани и изискванията за съпровождащата документация и приема им за обезвреждане на регионалното депо за неопасни отпадъци.

❖ Регламентирани са дейностите, които трябва да се осъществяват от площадките за третиране на отпадъците от черни и цветни метали, изискванията за съпровождащата документация на отпадъците и за начина на съхраняване.

❖ Разписани са контролните функции на кмета или упълномощени от него лица, както и методите, чрез които се осъществява самия контрол. Административно-наказателните мерки са съобразени с диапазона, който е регламентиран в българското законодателство.

1.2.2. Наредба № 1 за чистотата в община Габрово

❖ Последната актуализация на тази наредба е направена през 2006г., което предполага, че част от текстовете са неактуални.

❖ Наредбата регламентира поддържането, обезвреждането и дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците в малките населени места, като се визират наличните към датата на последната актуализация сметища, разположени в близост до кметствата и кметските наместничества, а към настоящия момент, всички такива сметища са закрити и рекултивирани. Събирането и транспортирането не се организира от кметовете и кметските наместници на малките населени места, а същите са включени в организираната система за сметосъбиране и сметоизвозване, като дейността се извършва от ОП „Благоустрояване“, съгласно утвърден график.

❖ С наредбата са регламентирани задълженията на физическите и юридическите лица, изпълняващи строително-ремонтни дейности, да извършват за своя сметка транспортирането до депо. Тъй като това до края на м. май 2015 г. все още се е експлоатирано общинското депо за битови отпадъци (общинският участък от площадката), а към днешна дата функционира Регионалното депо за неопасни отпадъци – Габрово, същите текстове следва да се актуализират.

❖ Описани са задълженията на ръководителите и собствениците на животновъдни обекти да обезвреждат отпадъците, генерирани от дейността им (трупове от умрели животни, кланични конфискати и др. отпадъци с животински произход) съгласно указания от контролните органи и българското законодателство.

❖ Регламентирани са задълженията по отношение поддържане на чистота и управление на отпадъците на общинска администрация, кметства и кметски наместничества, като същите следва да се преразгледат и актуализират, с цел по-точни и по-достоверни дефиниции.

❖ Заложени са и задължения на лицата и фирмите, експлоатиращи паркинги, пазари и др. терени – общинска собственост, да поддържат чистота на предоставените им площи.

❖ Регламентирани са задълженията на управителите на етажната собственост в многофамилни сгради да поддържат както общите части в сградата, така и околблоковите пространства.

❖ Наложени са забрани за замърсяване с отпадъци, за преместване на съдовете за битови отпадъци, за изхвърляне на горива и избухливи вещества, горящи и неизгаснали отпадъци, твърди и обемисти предмети, строителни отпадъци, течности, стружки и др., които могат да повредят сметосъбирачните машини и съдовете за битови отпадъци, изхвърлянето на отпадъци извън съдовете, предназначени за целта и горенето на гуми, парцали, пластмаси и други отпадъци.

1.3. Заключение, изводи и препоръки

От така разгледаните местни наредби, може да се заключи, че те са съобразени с националното законодателство. Наредба за управление на отпадъците на територията на община габрово разглежда подробно задълженията на органите на местното самоуправление, на лицата генериращи отпадъци, на физическите лица, пребиваващи на територията на общината и др. Разглеждането на всички видове отпадъци, разпределени съгласно подзаконовите нормативни отпадъци, дава улеснение на заинтересованите страни, тъй като обобщава цялата информация. Възможност за доразвиване на наредбата е да се регламентира и задължение на пунктовете за изкупуване на вторични суровини да предоставят на кмета информацията относно приетите отпадъци от физически лица.

По отношение Наредба № 1 за чистотата в габровската община, същата е необходимо да бъде актуализирана, с оглед изчистване на неточности и отмяна на текстове, които вече са неприложими.

2. АНАЛИЗ ОТПАДЪЦИ

Анализът на отпадъците е от съществено значение за установяване на необходимостта от промени, оптимизация и инвестиции в сферата на управлението на отпадъците. Данните относно количествата отпадъци е необходимо да бъдат с голяма достоверност. Тъй като информацията относно количественото измерение на отпадъците е изчислявана на база норма на натрупване, която е съобразявана с изследванията на национално ниво, се очаква точността на данните да е сравнително висока и същите да се доближават до действителните.

2.1. Анализ на битовите отпадъци

❖ Количества и тенденции на различните потоци отпадъци в община Габрово и норма на натрупване.

Това е най-обширната база данни, с която разполага Община Габрово, тъй като самата информация се предоставя от общинска администрация на контролните органи и с цел анализиране и оценка на изменението на количеството генерирани и депонирани отпадъци, същата се съхранява със постоянен срок (независимо от срока за съхранение съгласно номенклатурата на делата на Община Габрово).

На графика 2.1.1. е изобразено изменението на количествата генерирани битови отпадъци за периода 2001 – 2014г. съгласно предоставените в РИОСВ – Велико Търново, ИАОС и ТСБ отчети.

Таблица.2.1.1. Прогнозни данни за население по години

Прогнозни данни				степен на нарастване
норма на натрупване кг/ж/год	население	количество генерирани отпадъци/т/	година	
432.8120633	82299	35620	1999	
354.4144556	78696	27891	2000	
353.9545705	74357	26319	2001	
370.0111848	73314	27127	2002	
387.3754336	72351	28027	2003	
435.1293495	71473	31100	2004	
444.5893644	70537	31360	2005	
437.1944071	69946	30580	2006	
423.6211876	69248	29334.92	2007	
425.2385324	68628	29183.27	2008	
429.4709708	67501	28989.72	2009	
447.3109573	66321	29666.11	2010	
447.8709428	64545	28907.83	2011	
410.9120073	63903	26258.51	2012	
409.9053142	62945	25801.49	2013	
393.6296536	61780	24318.44	2014	
434.9718459	60772	26434.10902	2015	1.105028145
437.5902955	59801	26168.33726	2016	1.006019814
440.208745	58821	25893.51859	2017	1.005983793
442.8271946	57853	25618.88169	2018	1.0059482
445.4456441	56889	25340.95725	2019	1.005913028
448.0640937	55850	25024.37963	2020	1.00587827

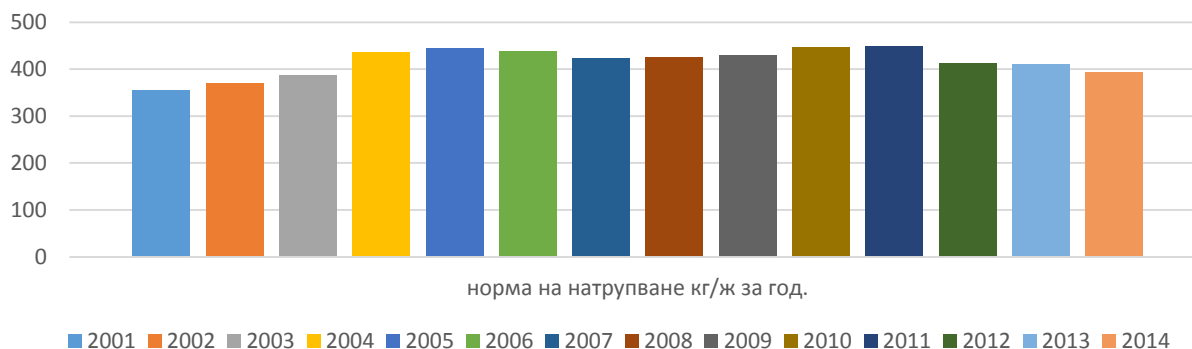
Графика 2.1.1 Количества генерирани отпадъци

Забелязва се повишаване на количествата отпадъци от 2001 до 2006 г. вкл., като след този период се наблюдава плавен спад, породен основно от намаляване на броя на населението. Тъй като количествата на отпадъците не могат да бъдат миродавни относно ръстовете и спадовете в генерирането на отпадъците, поради зависимостта им от броя на населението, а спрямо статистическите данни, се забелязва сериозен спад на броя жители на община Габрово, регистрирани по настоящ адрес, е по-коректно анализа да се извършва на база нормата на натрупване, представена в графика 2.1.2.

Графика 2.1.2. Норма на натрупване на отпадъците

Норма на натрупване на отпадъците през периода 2001 - 2014г.

Нормата на натрупване по принцип е величина, която е с тенденции към повишаване, подобни резултати се наблюдават и в данните посочени в графиката, като се забелязва много рязка разлика между нормите на натрупване през 2011 и 2012г., което се дължи на извършени анализи на национално ниво, предоставени с Методиката за определяне на морфологичния състав на БО, които се базират на реално измерени данни за количествата отпадъци в няколко града, определени спрямо броя на населението им.

Тъй като данните относно количествата отпадъци са определени чрез изчислителни методи, същите имат известни отклонения от действителните. След въвеждане в експлоатация на Регионално депо за неопасни отпадъци, което разполага с електронна система за отчитане на постъпващите количества отпадъци, се установи, че за периода юни – ноември 2016г. са постъпили 9981,23 т. отпадъци, генерирани на територията на Община Габрово, което предполага, че за период от една календарна година се очаква да се генерира около 20000 т. отпадъци.

❖ Морфологичен анализ

Морфологичен анализ на отпадъците, генерирани на територията на община Габрово е извършван през 2001, 2007 и 2010 г. Резултатите от тях са предоставени в следните три графика (Графики 2.1.3., 2.1.4, 2.1.5.)

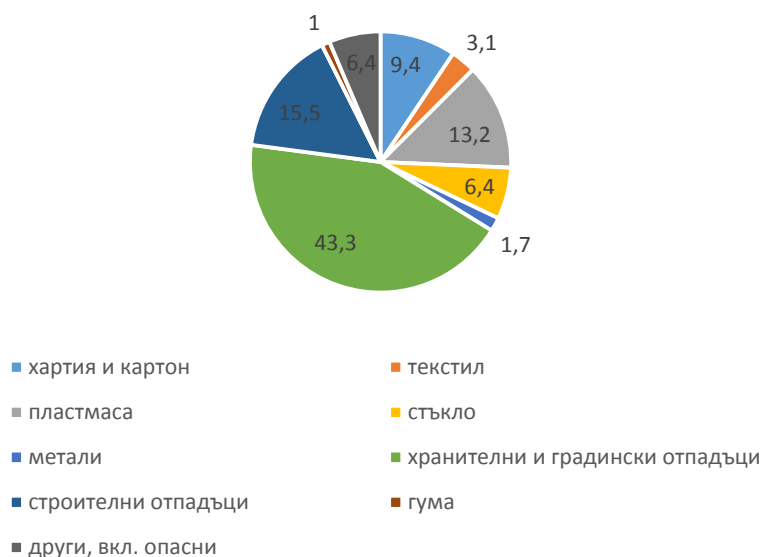
Графика 2.1.3. – морфологичен анализ извършен през 2001г.

Морфологичен анализ 2001г. - процентно съотношение

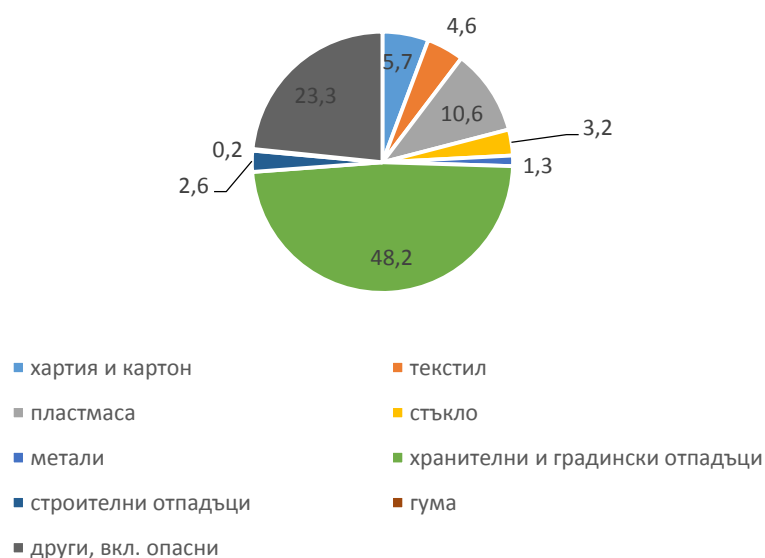
Графика 2.1.4. – морфологичен анализ извършен през 2007 г.

Морфологичен анализ 2007г. - процентно съотношение

Графика 2.1.5. – морфологичен анализ, извършен през 2010г.

Морфологичен анализ 2010г. - процентно съотношение

Морфологичният анализ на състава на отпадъците, извършен през 2010 г. е най-актуалният към момента. Спрямо морфологията през годините, може да се заключи, че количеството на генерираните отпадъци от метал и хартия, намалява за сметка на отпадъците от пластмаса и стъкло. Спрямо данните от 2010г. можем да твърдим, че биоотпадъците са в процентно съотношение близко до това, определено на национално ниво. Строителните отпадъци намаляват с течение на годините, което не се дължи до толкова на действителното спазване на законодателството относно отпадъците от строителство и събаряне, а по-скоро на липсата на контрол и отчетност спрямо произхода им. Голяма част от строителните отпадъци се генерират в следствие дейността на фирми, осъществяващи строително-ремонтни дейности, а доста по-малък процент е следствие на текущи ремонти от домакинствата, от което следва, че данните от морфологията през 2001 и 2007 не кореспондират с действителността по отношение процента строителни отпадъци, генериран от домакинствата. Следва да се отбележи и факта, че голяма част от рециклируемите отпадъци не могат да бъдат отчетени поради посегателства от съдовете за битови отпадъци и предаването им в пунктове за вторични суровини.

Таблица 2.1.2. Морфологичен състав на отпадъците

морфология на отпадъците									
година	хартия, %	текстил, %	пластмаса, %	стъкло, %	метали, %	хранителни и градински отпадъци, %	строителни отпадъци, %	гума, %	други, %
2001	10,40	8,60	9,00	2,00	8,50	27,00	13,00	1,50	20,00
2002	10,40	8,60	9,00	2,00	8,50	27,00	13,00	1,50	20,00
2003	10,40	8,60	9,00	2,00	8,50	27,00	13,00	1,50	20,00
2004	10,40	8,60	9,00	2,00	8,50	27,00	13,00	1,50	20,00
2005	10,40	8,60	9,00	2,00	8,50	27,00	13,00	1,50	20,00
2006	10,40	8,60	9,00	2,00	8,50	27,00	13,00	1,50	20,00
2007	9,40	3,10	13,20	6,40	1,70	43,30	15,50	1,00	6,40
2008	9,40	3,10	13,20	6,40	1,70	43,30	15,50	1,00	6,40
2009	9,40	3,10	13,20	6,40	1,70	43,30	15,50	1,00	6,40
2010	5,70	4,60	10,60	3,20	1,30	48,20	2,60	0,20	23,30
2011	5,70	4,60	10,60	3,20	1,30	48,20	2,60	0,20	23,30
2012	5,70	5,16	11,11	3,19	1,30	46,98	4,04	0,26	22,29
2013	5,70	5,16	11,11	3,19	1,30	46,98	4,04	0,26	22,29
2014	5,70	5,16	11,11	3,19	1,30	46,98	4,04	0,26	22,29

❖ Различни потоци отпадъци, събрани от системите за организирано сметосъбиране и разделно събиране на отпадъците, както и тези с производствен произход.

Община Габрово има няколко системи за разделно събиране на различни видове отпадъци, които са реализирани съвместно с организации по оползотворяване и лица, притежаващи разрешителни, издадени по реда на чл. 35 от ЗУО.

До края на 2014г. на територията на общината функционираше система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, от домакинствата административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдых, забавления и туризъм, изградена на територията на общината, като тя включва следните елементи - два съда – жълт за опаковки от хартия, пластмасата и метал и зелен за опаковки от стъкло. Тази система беше изградена в рамките на Договор с „ЕКОБУЛПАК“ АД от 2005г., с който се регламентират брой и разположение на съдовете, честота на извозване и др. През 2010г. община Габрово подписва Анекс №1 към Договор с „ЕКОБУЛПАК“ АД за още 5 години, през които „ЕКОБУЛПАК“ АД се задължава да продължи да прилага и обслужва, изградената на територията на община Габрово система за разделно, събиране, временно съхранение, сортиране, обработка и транспортиране на отпадъци от опаковки.

Към настоящия момент 2016г. Община Габрово има сключен Договор за сътрудничество с „ЕКОБУЛПАК“ АД. Обновена е системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която включва следните елементи:

Разположени са нови контейнери тип иглу с обем 1700л. за разделно събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и зелени контейнери за разделно събиране на стъклени опаковки тип иглу с обем 1700л.

Разположените контейнери се обслужват 2 пъти месечно от фирма „ЕКОРИСАЙКЪЛ“ ООД подизпълнител на „ЕКОБУЛПАК“ АД със съответната транспортно обслужваща техника, отговаряща на изискванията на чл.24 от Наредбата за опаковки и отпадъците от опаковки/НООО/.

В изпълнение на договора с „Екобулпак“ АД са разположени съдовете съгласно Плана за разпологане на съдове за разделно събиране, като броя и разположението им съответстват на чл.24 и чл.25 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки.

Описание на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на Община Габрово и количествената годишна цел за събрани отпадъци:

1. Контейнери за разделно събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки тип иглу с обем 1700 л.

Население на общината по постоянен адрес ГРАО 15.12.2015	Брой ИГЛУ 1700л	Общ обем на ИГЛУ (л)	Кратност на обслужване годишно	Количество отпадъци от ИГЛУ (т/год)
71 385	125	212 500	26	145

2. Контейнери за разделно събиране на стъклени опаковки тип зелено иглу с обем 1700 л.

Население на общината по постоянен адрес ГРАО 15.12.2015	Брой ЗЕЛЕНО ИГЛУ 1700л	Общ обем на ЗЕЛЕНИ ИГЛУ (л)	Кратност на обслужване годишно	Количество отпадъци от ЗЕЛЕНИ (т/год)
71 385	125	212 500	4	60

План за разполагане на контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки, собственост на „ЕКОБУЛПАК“ АД, на територията на Община Габрово.

№ по ред	Квартал	Адрес	Забележка	ТИП ИГЛУ 1700 л	ЗЕЛЕНО ИГЛУ 1700 л
1	Бичкиня	Никола Балканеца	бл. 14	1	1
2	Бичкиня	Петър Божилов	ъгъл с Хемус	1	1
3	Бичкиня	Седянкова ливада	ъгъл с Кокиче	1	1
4	Бичкиня	Столетов	№ 34, въгъл с Китка	1	1
5	Бичкиня	Столетов	№ 55	1	1
6	Бичкиня	Столетов	№ 195	1	1
7	Бичкиня	Столетов	въгъл с Никола Балканеца	1	1
8	Бичкиня	Столетов	Завод Болшевик	1	1
9	Бичкиня	Хемус	№ 45	1	1
10	Варовник	Васил Друмев	въгъла с ул. Варовник	1	1
11	Дядо Дянко	Митко Палаузов	№ 30	1	1
12	Дядо Дянко	Никола Вапцаров	№ 33	1	1
13	Дядо Дянко	Трети март	№ 25	1	1
14	Дядо Дянко	Трети март	бл. 29	1	1
15	Дядо Дянко	Трети март	с/у въгъла с Баба Зара	1	1
16	Дядо Дянко	Трети март	въгъл с Радост	1	1
17	Младост	Видима	бл. 13	1	1
18	Младост	Видима	бл. 27	1	1
19	Младост	Видима	бл. 1	1	1
20	Младост	Елха	бл. 2, въгъл с Чумерна	1	1
21	Младост	Житарска	бл. 36	1	1
22	Младост	Зелена ливада	бл. 34	1	1
23	Младост	Зелена ливада	бл. 25	1	1
24	Младост	Младост	бл. 11	1	1
25	Младост	Младост	бл. 19	1	1
26	Младост	Младост	бл. 87 и бл. 2	1	1
27	Младост	Младост	бл. 5	1	1
28	Младост	Могилъов	бл. 25, въгъл с Лайка	1	1
29	Младост	Могилъов	бл. 39, въгъл с Венера	1	1
30	Младост	Могилъов	бл. 48, въгъл с Напредък	1	1
31	Младост	Могилъов	бл. 7, въгъл с Незабравка	1	1
32	Младост	Могилъов	бл. 80	1	1
33	Младост	Петър Падлски	бл. 4	1	1
34	Младост	Петър Падлски	бл. 6	1	1
35	Младост	Прохлада	бл. 1, въгъл с Напредък	1	1
36	Младост	Свищовска	бл. 109	1	1
37	Младост	Свищовска	бл. 81	1	1
38	Младост	Чумерна	№ 26	1	1

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

39	Младост	Чумерна	бл. 61	1	1
40	Младост	Чумерна	бл. 9, на гърба на БИЛЛА	1	1
41	Младост	Чумерна	бл. 3, ъгъл с Нарцис	1	1
42	Радичевец	Йосиф Соколски	№ 34Б, с/у бл. 48	1	1
43	Радичевец	Йосиф Соколски	ъгъл с Иван Тончев	1	1
44	Радичевец	Капитан Дядо Никола	ъгъл с Йосиф Соколски	1	1
45	Радичевец	Капитан Дядо Никола	Шиваров мост	1	1
46	Радичевец	Неофит Рилски	ъгъл с Марица	1	1
47	Радичевец	Николаевска	ъгъл с Екзарх Йосиф	1	1
48	Радичевец	Райко Даскалов	№2	1	1
49	Русевци	Емине	бл. 23-25	1	1
50	Русевци	Морава	7	1	1
51	Русевци	Морава	10	1	1
52	Русевци	Морава	15	1	1
53	Русевци	Найден Геров	бл. 109, пл. Крушата	1	1
54	Русевци	Найден Геров	ъгъл с Емине	1	1
55	Русевци	Свищовска		1	1
56	Русевци	Селимица	бл. 14	1	1
57	Русевци	Селимица	бл. 77	1	1
58	Сирмани	Алеко Константинов	бл. 47	1	1
59	Сирмани	Никола Войновски	ъгъл с Чавдар	1	1
60	Трендафил 1	Венец	бл. 1-2	1	1
61	Трендафил 1	Венец	бл. 30	1	1
62	Трендафил 1	Венец	бл. 20	1	1
63	Трендафил 1	Д-р П. Михов	бл. 2	1	1
64	Трендафил 1	Д-р П. Михов	бл. 59	1	1
65	Трендафил 1	Д-р П. Михов	пл. Пробуда	1	1
66	Трендафил 1	Свищовска	№ 10	1	1
67	Трендафил 1	Свищовска	№ 53	1	1
68	Трендафил 1	Свищовска	бл. 65	1	1
69	Трендафил 1	Свищовска	бл. 71	1	1
70	Трендафил 1	Свищовска	КООП пазар	1	1
71	Трендафил 1	Свищовска	с/у Лидъл	1	1
72	Трендафил 2	Арх. Атанас Донков	бл. 15	1	1
73	Трендафил 2	Ген. Никола Рязов	№ 13, бл. 19	1	1
74	Трендафил 2	Д-р Тота Венкова	бл. 7	1	1
75	Трендафил 2	Д-р Тота Венкова	бл. 19	1	1
76	Трендафил 2	Д-р Тота Венкова	бл. 25	1	1
77	Трендафил 2	Лазурна	Студентски общежития	1	1
78	Трендафил 2	Люлякова градина	бл.2	1	1
79	Трендафил 2	Люлякова градина	бл.7	1	1
80	Трендафил 2	Свищовска	бл. 80	1	1
81	Трендафил 2	Хризантема	бл.9	1	1

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

82	Трендафил 2	Хризантема	бл.14	1	1
83	Трендафил 3	Свищовска	бл. 84	1	1
84	Трендафил 4	Свищовска	бл. 92	1	1
85	Централен	Аврам Гачев	след НТС под ореха	1	1
86	Централен	Александър Стамболийски	№ 2	1	1
87	Централен	Антим I	Сторекс ООД	1	1
88	Централен	Баждар	ъгъл с Добруджа	1	1
89	Централен	Васил Априлов	ъгъл с Успех	1	1
90	Централен	Васил Априлов	ъгъл с Юджиин Скайлър	1	1
91	Централен	Васил Априлов	бл. 43, ъгъл с Вардар	1	1
92	Централен	Васил Априлов	ъгъл с Република	1	1
93	Централен	Възраждане	ъгъл със Скобелевска	1	1
94	Централен	Ген. Гурко	ъгъл с Орловска	1	1
95	Централен	Евтим Дабев		1	1
96	Централен	Емануил Манолов	ъгъл с Ангел Кънчев	1	1
97	Централен	Емануил Манолов	х-л Балкан	1	1
98	Централен	Иван Гюзелев	ъгъл с Р. Каролев	1	1
99	Централен	Калоян	ъгъла с М.Дринов	1	1
100	Централен	Кирил и Методий	№ 28, зад МОЛ	1	1
101	Централен	Л.Каравелов прес. Градище	зад СОУ Райчо Каролев	1	1
102	Централен	Македония	№ 1	1	1
103	Централен	Орловска	бл. Дунав, паркинг	1	1
104	Централен	Орловска	ъгъл с П. Берон БИЛЛА	1	1
105	Централен	П. Постампиров	ъгъл с Опълченска ДСК	1	1
106	Централен	пл. Десети юни		1	1
107	Централен	пл. Първи Май	ъгъл с ул. Ст.планина	1	1
108	Централен	Райчо Каролев	№ 9	1	1
109	Централен	Св. Кирил и Методий	Дом на културата	1	1
110	Централен	Скобелевска	№ 2	1	1
111	Централен	Смърч	№ 21, ъгъл Студентска	1	1
112	Централен	Стационарна	на входа на търговията	1	1
113	Централен	Стационарна	бл. 4	1	1
114	Централен	ул.Мадара	ъгъл с Д. Костова	1	1
115	Централен	ул.Стефан Караджа	бл. Щастие	1	1
116	Централен	ул.Стефан Караджа	автогара	1	1
117	Централен	ул.Стефан Караджа	поликлиника	1	1
118	Централен	Христо Ботев	ъгъл със Сан Стефано	1	1
119	Централен	Христо Ботев	ъгъл Хр. Смирненски	1	1
120	Централен	Цанко Дюстабанов	зад ГУМ	1	1
121	Централен	Цанков на ъгъла с Къкрин	Пазара	1	1
122	Централен	Чардафон	ъгъл със Съзаклятие	1	1
123	Централен	Шипка	с/у № 19	1	1
124	Централен	Юрий Венелин	зад библиотека	1	1
125	Централен	Юрий Венелин	ъгъл с В. Априлов	1	1
	ОБЩО			125	125

По този начин Община Габрово има реална възможност да намали количествата отпадъци, постъпващи за депониране на общинското депо за ТБО, като всички отпадъци /стъкло, хартия, пластмаса, метали и др./, които се съберат разделно, се оползотворяват при краен преработвател.

През 2010 г. Община Габрово сключва договори с „Екобатери“ АД и „Елтехресурс“ АД за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, като договорите и към настоящия момент са актуални. С договора за събиране на НУБА е регламентирано разполагането на 70 бр. специализирани и обозначени съдове за негодни за употреба портативни батерии, като през 2014г. бяха предоставени още 3 съда, които бяха разположени на територията на административни сгради на местната и държавната власт, които имат голяма посещаемост от страна на жители на общината. 70-те съда са разположени в административните сгради на кметства и кметски наместничества, в сградите на детски градини и училища и се събират с честота два пъти годишно или по допълнителна заявка при осъществяване на кампании. Излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване се събира чрез мобилен пункт, на база подадени заявки, като честотата е един път месечно по предварително утвърден график.

Таблица 2.1.3. Разположение на съдовете за батерии

№	Адрес на обектите и площадките и местата за разполагане на съдове		Брой съдове*	Честота на обслужване **
1	„Кауфланд България ЕООД енд Ко“ КД	ул. Ивайло,6	1	По заявка
2	„ЗОРА – М.М.С.“ ООД	гр. Габрово, ТЕРАМОЛ, Бул."Могилъв" 47	1	По заявка
4	„ТЕХНОПОЛИС БЪЛГАРИЯ" ЕАД	ул. Индустриална, 10	1	По заявка
5	КОЛБИС АД, РЦ ГАБРОВО	гр. Габрово, ул."Скобелееска"26	1	По заявка
6	"Билла България" ЕООД	гр. Габрово, Ул."Орловска" 119	1	По заявка
7	"Билла България" ЕООД	гр. Габрово, Тера център, Бул."Могилъв" 47	1	По заявка
8	Office 1 Superstore - "ПАНДА ПЕН" ООД	ул. "Николаевска" №8	1	По заявка
9	БОРЯНА ЕООД - Технополис	ул. Индустриална, 10	1	По заявка
10	"Лукойл България"ЕООД	гр. Габрово, ул."Брянска"№70	1	По заявка
11	"Лукойл България"ЕООД	гр. Габрово, бул.Хемус	1	По заявка
12	"Ге 7" ЕООД	гр.Габрово, ул. "Станционна" №14	1	По заявка
13	"Лирекс БГ"ООД	Офис Габрово, ул. Емануил Манолов,13	1	По заявка
14	"Тера Байт"ЕООД	ул. Епископ Софроний, 14	1	По заявка
15	"ИТТ България"ООД	ул. Ген. Николов, 13	1	По заявка
16	"Лан Сервиз" ЕООД	ул. Орловска 92А	1	По заявка
17	"Лидл България ЕООД енд	Габрово, ул. "Васил Неделчев"	1	По заявка

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

	Ко"КД	№ 4		
18	"Лидл България ЕООД енд Ко"КД	Габрово ул. "Свищовска" № 68	1	По заявка
19	Община Габрово	гр. Габрово, кв. Русевци, Общински склад	1	По заявка
20	Община Габрово	гр. Габрово, с. Рязковци, Общински склад	1	По заявка
21	Община Габрово	гр. Габрово, ул. Станциона , Общински склад - лампи	1	По заявка
22	Община Габрово	РЕГИОНАЛНО ДЕПО ЗА НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ (РДНО) - с. Гръблевци, Община Габрово	1	По заявка

№	ИМЕ НА ОБЕКТА	АДРЕС
I.	МЕСТА ЗА РАЗПОЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪДОВЕ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА ПОРТАТИВНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ (НУБА) НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО	
1.	Места за разполагане на съдове за НУБА в обекти - общинска собственост:	
1.1.	В основната администр. сграда на Община Габрово	пл. “Възраждане” №3 , гр.Габрово
1.2.	На депото за ТБО на Община Габрово	в з-то на с. Гръблевци, общ. Габрово
1.3.	В администрат. сграда на Кметство Враниловци	с. Враниловци, община Габрово
1.4.	В администр. сграда на Кметство Гергини	с. Гергини, общ. Габрово
1.5.	В административната сграда на Кметство Гъбене	с. Гъбене, общ. Габрово
1.6.	В административната сграда на Кметство Донино	с. Донино, общ. Габрово
1.7.	В администр. сграда на Кметство Драгановци	с. Драгановци, община Габрово
1.8.	В административната сграда на Кметство Жълтеш	с. Жълтеш, общ.. Габрово
1.9.	В администр. сграда на Кметство Лесичарка	с. Лесичарка, общ.Габрово
1.10.	В администр. сграда на Кметство Поповци	с. Поповци, общ. Габрово
1.11.	В административната сграда на Кметство Чарково	с. Чарково, общ. Габрово
1.12.	В административната сграда на Кметство Яворец	с. Яворец, общ. Габрово
1.13.	В адм. сграда на Кметско наместничество Армените	с. Армените, общ.Габрово
1.14.	В адм. сграда на Кметско наместничество Баланите	с. Баланите, общ.Габрово
1.15.	В адм. сграда на Кметско наместничество Борики	с. Борики, общ. Габрово
1.16.	В адм. сграда на Кметско наместничество Гръблевци	с. Гръблевци, общ.Габрово
1.17.	В адм. сграда на Кметско наместничество Дебел дял	с. Дебел дял, общ. Габрово
1.18.	В адм. сграда на Кметско наместничество Думници	с. Думници, общ.Габрово
1.19.	В адм. сграда на Кметско наместничество Здравковец	с. Здравковец,общ.Габрово
1.20.	В адм.сграда на Кметско наместнич. Зелено дърво	с. Зелено дърво , община Габрово
1.21.	В адм. сграда на Кметско наместничество Златевци	с. Златевци, общ. Габрово
1.22.	В адм. сграда на Кметско наместничество Камешица	с. Камешица, общ.Габрово
1.23.	В адм. сграда на Кметско наместничество Кметовци	с. Кметовци, общ.Габрово
1.24.	В адм. сграда на Кметско наместничество Кози рог	с. Кози рог, общ. Габрово
1.25.	В адм. сграда на Кметско наместничество Мичковци	с. Мичковци, общ.Габрово
1.26.	В адм. сграда на Кметско наместничество Музга	с. Музга, общ. Габрово
1.27.	В адм. сграда на Кметско наместничество Новаковци	с. Новаковци, общ.Габрово
1.28.	В адм. сграда на Кметско наместничество Райновци	с. Райновци, общ. Габрово
1.29.	В адм. сграда на Кметско наместничество Стоевци	с. Стоевци, общ. Габрово
1.30.	В адм. сграда на Кметско наместничество Трънито	с. Трънито, общ.Габрово
1.31.	В адм. сграда на ПИЦ-Узана	м. Узана, общ.Габрово

2.	Места за разполагане на съдове за НУБА в общински учебни заведения:	
2.1.	НУ “В. Левски”	ул. “Ю. Венелин” №5, гр.Габрово
2.2.	ОУ “Ран Босилек”	ул. “Орлово гнездо” №12, гр.Г-во
2.3.	ОУ “Неофит Рилски”	ул. “Н. Рилски” №17, гр.Габрово
2.4.	ОУ “Цанко Дюстабанов”	ул. “Хр. Смирненски” №27, гр. Г-во
2.5.	ОУ “Христо Ботев”	бул. “Столетов” №42, гр.Габрово
2.6.	ОУ “Иван Вазов”	ул.“Митко Палаузов” №54, гр.Г-во
2.7.	ОУ“Св.Св.Кирил и Методий”	бул.“Могилъов” №69, гр.Габрово
2.8.	СОУ “Райчо Каролев”	ул. “Л. Каравелов” №48, гр.Габрово
2.9.	СОУ “Отец Паисий”	кв.“Трендафил”№1 ул.“Венец”№7, гр.Габрово
2.10.	ПМГ “Акад.Ив.Гюзелев”	ул. “Елин Пелин” №2, гр.Габрово
3.	Места за разполагане на съдове за НУБА в общински детски градини:	
3.1.	ОДЗ “Дъга” 1	ул. “Варовник” № 5, гр.Габрово
3.2.	ОДЗ “Дъга” база с.Яворец	с.Яворец, общ. Габрово
3.3.	ОДЗ “Ран Босилек”	ул. “Балкан” № 2, гр.Габрово
3.4.	ЦДГ“Перуника” база 1	бул. “Столетов” № 54, гр. Габрово
3.5.	ЦДГ“Перуника” база 2	ул. “Д. Алекси” №4, гр.Габрово
3.6.	ЦДГ“Перуника” база кв. Етъра	кв. Етъра, гр.Габрово
3.7.	ЦДГ“Мики Маус” 1	бул. “Могилъов” №74, гр.Габрово
3.8.	ЦДГ“Мики Маус” база с. Враниловци	с. Враниловци, общ. Габрово
3.9.	ЦДГ“Младост”	ул. “Лазурна” №2, гр. Габрово
3.10.	ЦДГ “Явор”	ул. “Патриарх Ефтимий” №1, гр.Г-во
3.11.	ЦДГ “Първи юни”	ул. “Мирни дни” №1, гр.Габрово
3.12.	ЦДГ “Радост” база 1	ул. “Чумерна” №15, гр.Габрово
3.13.	ЦДГ “Радост” база 2	ул. “Прохлада” №2, гр.Габрово
3.14.	ЦДГ “Мечо Пух”	ул. “Тракия” №3, гр.Габрово
3.15.	ЦДГ “Мечо Пух” с. Поповци	с. Поповци, общ. Габрово
3.16.	ЦДГ “Слънце” база 1	ул. “Ген. Гурко” №32, гр.Габрово
3.17.	ЦДГ “Слънце” база 2	ул. “Малуша” №4, гр.Габрово
4.	Места за разполагане на съдове за НУБА в държавни учебни заведения:	
4.1.	ПТГ “Д-р Никола Василиади”	ул. “Брянска” №3, гр.Габрово
4.2.	ПГ по ТУРИЗЪМ "Пенчо Семов"	ул. “Бенковска” №18, гр. Габрово
4.3.	ПГ по строителство	ул. “Равнец” №1, гр.Габрово
4.4.	Н А Г "Васил Априлов"	ул. “Априловска” №15, гр. Габрово

4.5.	Техн. университет - Габрово вкл. 6 бр. учеб.корпуса	ул.“Хаджи Димитър” №4, гр. Г-во
4.5.1.	Корпус 1	ул.,„Д-р Илиев детския”№ 3, гр. Г-во
4.5.2.	Корпус 5	ул.,„Д-р Илиев -детския” №3, гр.Г-во
4.5.3.	Корпус № 2	ул.,„Хаджи Димитър” №47, гр. Г-во
4.5.4.	Корпус № 2А	ул.,„Хаджи Димитър” №47, гр. Г-во
4.5.5	Корпус № 3 (Ректората)	ул.“Хаджи Димитър” №4, гр. Г-во
4.5.6	Корпус № 6	ул.,„Д-р Илиев -детския” №4, гр.Г-во
5.	Места за разполагане на съдове за НУБА в търговски обекти:	
5.1.	“Пасат електроникс” ООД	ул. “Ем. Манолов” №23Б, гр. Г-во
5.2.	“Германос Телеком България”ЕАД	ул. “Радецка” №17, гр.Габрово
5.3.	“Космо България Мобайл” ЕАД	ул. “Радецка” №28, гр.Габрово
II.	МЕСТА ЗА РАЗПОЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪДОВЕ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА АВТОМОБИЛНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ (НУАБА) НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО	
1.	Места за разполагане на съдове за НУАБА в обекти - общинска собственост:	
1.1.	Гараж към адм. сграда на Община Габрово	пл.“Възраждане” №3, гр. Габрово
1.2.	Гараж на Община Габрово	ул. “Станционна” №9, гр. Габрово
1.3.	Общински склад	кв.Русевци, гр. Габрово

Търговски обекти, с които Елтехресурс имат договор за приемане на ИУЕЕО.

Видеолукс ООД – собственик на верига-магазини “ТЕХНОПОЛИС”,
 Зора - М.М.С. ООД - собственик на верига-магазини “ЗОРА”,
 Баумакс България ЕООД – част от “BAUMAX GROUP”, Австрия,
 Либхер – Хаусгерете Марица ЕООД - водещ производител на хладилници и фризери с марката LIEBHERR,
 Пени Маркет България ЕООД - собственик на верига-магазини “PENNY”,
 КМБ България ЕАД - собственик на верига-магазини “CARREFOUR”,
 Билла България ЕООД - собственик на верига-магазини “BILLA”,
 Максима България ЕООД – собственик на верига магазини “Т-МАРКЕТ”,
 Кооперация Панда и Юнайтед Стейшънъри Груп - собственик на верига магазини “OFFICE 1 SUPERSTORE”.
 Гама Електроникс ЕООД - собственик на верига-магазини “ТЕХНО - МИКС”,
 Джамбо България ЕООД - собственик на верига-магазини “JUMBO”,
 Хаус Маркет България АД - собственик на верига-магазини “IKEA”,
 Денси – М ЕООД - собственик на верига-магазини “DENSEI”,
 К и Б Груп ООД - собственик на верига-магазини “РИТОНИ”,
 КАРТЕКС П АД – собственик на верига магазини “CARPET MAX”
 МЕРКАРИ БЪЛГАРИЯ ООД - – собственик на верига магазини “MERCARI”

Площадки, които имат разрешително за приемане на ИУЕЕО на територията на Община Габрово :

ЕКОРЕСУРС ЕООД

Разрешение № 04-ДО-00000727-00 от 18.02.2013г. гр. Габрово, обл. Габрово

Площадка № 1 - гр.Габрово, ул. "Батак" № 25, кв. "Бойката"

Код 20 01 35* - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти.

Код 20 01 36 - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35

ПРЕСМЕТАЛ ООД

Разрешение № 04-ДО-00000730-00 от 26.02.2013г.

гр. Габрово, обл. Габрово

Площадка № 1 - гр.Габрово, ул."Индустиална", ПИ с идентификатор 14218.502.611

Код 20 01 35* - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти

Код 20 01 36 - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35

Площадка № 2 - гр.Габрово, ПИ с идентификатор 14218.533.46

Код 20 01 35* - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти

Код 20 01 36 - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35

КРИСМАР МЕТАЛ

Разрешение № 04-ДО-00000809-00 от 23.09.2015 г. гр. Габрово, обл. Габрово

ул. Ванче Михайлов № 25

Площадка № 1 - ЕКАТТЕ 14218; ПИ с идентификатор 14218.515.375 по ОУП; 800 кв.м.

Код 20 01 35* - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти

Код 20 01 36 - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35

ГАБРО-МЕТАЛ-2000

Разрешение № 04-ДО-00000747-00 от 11.03.2013 г.

гр. Габрово, обл. Габрово

Площадка № 1 - гр.Габрово, "ИНДУСТРИАЛНА ЗОНА-СЕВЕР", УПИ № V- 53

Код 20 01 36 - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35

Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

“отработено масло” - е всяко смазочно масло или индустриално масло на минерална основа или синтетично, негодно за употреба по първоначалното си предназначение, включително отработени моторни и смазочни масла, масла за зъбни предавки, турбини, хидравлични, изолационни и топлопредаващи масла.

Смяната на отработени масла се извършва, на местата (автосервизи, бензиностанции), които имат сключен договор за извършване на дейности по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване или обезвреждане.

Община Габрово има право да организират дейности по събиране и временно съхраняване на отработените масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане - само в случаите, когато същите имат сключени договори за финансиране на тези дейности с:

- организации по оползотворяване;
- производители и вносители на масла, които изпълняват задълженията си по наредбата индивидуално;

Излезли от употреба гуми

Излезли от употреба гуми са всички видове гуми (външни вътрешни и плътни), пуснати на пазара, в т.ч. от пътнически, товаро-пътнически и състезателни автомобили, автобуси, камиони, мотоциклети, велосипеди, превозни средства и съоръжения за гражданското строителство, индустрията и авиацията; селскостопански и горскостопански превозни средства и съоръжения, товарачни машини и други.

Събирането и съхраняването на излезли от употреба гуми (ИУГ) на територията на община Габрово се извършва:

1. На площадки за съхраняване при местата на тяхното образуване в резултат на експлоатация техника и оборудване;
2. В събирателни пунктове обособени самостоятелно или като част от площадките, на които са разположени съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на ИУГ.

Събирането и съхраняването на ИУГ се извършва и в местата, където те се образуват, включително във:

1. Местата за смяна на гуми
2. Местата за продажба на гуми

За местата за продажба на гуми не се изисква документ по Закона за управление на отпадъците.

Площадки на територията на Община Габрово с необходимото разрешително за предаване на ИУГ.

ПРЕСМЕТАЛ

Разрешение № 04-ДО-00000730-00 от 26.02.2013 г.

гр. Габрово, обл. Габрово

Площадка № 1 - гр.Габрово, ул."Индустриална", ПИ с идентификатор 14218.502.611

Код 16 01 03 - Излезли от употреба гуми

Площадка № 2 - гр.Габрово, ПИ с идентификатор 14218.533.46

Код 16 01 03 - Излезли от употреба гуми

КРИСМАР МЕТАЛ

Разрешение № 04-ДО-00000809-00 от 23.09.2015 г.

гр. Габрово, обл. Габрово

Площадка № 1 - ЕКАТТЕ 14218;ПИ с идентификатор 14218.515.375 по ОУП;800 кв.м.

Код 16 01 03 - Излезли от употреба гуми

Площадка № 2 - ЕКАТТЕ 14218;ПИ с идентификатор 14218.515.121 по ОУП ;120 кв.м

Код 16 01 03 - Излезли от употреба гуми

ЕКОРЕСУРС ООД

Разрешение № 04-РД-00000162-01 от 18.12.2015 г.

гр. Габрово, обл. Габрово

Площадка № 1 - ЕКАТТЕ 14218; ул. "Батак" № 25, кв. "Бойката

Код 16 01 03 - Излезли от употреба гуми

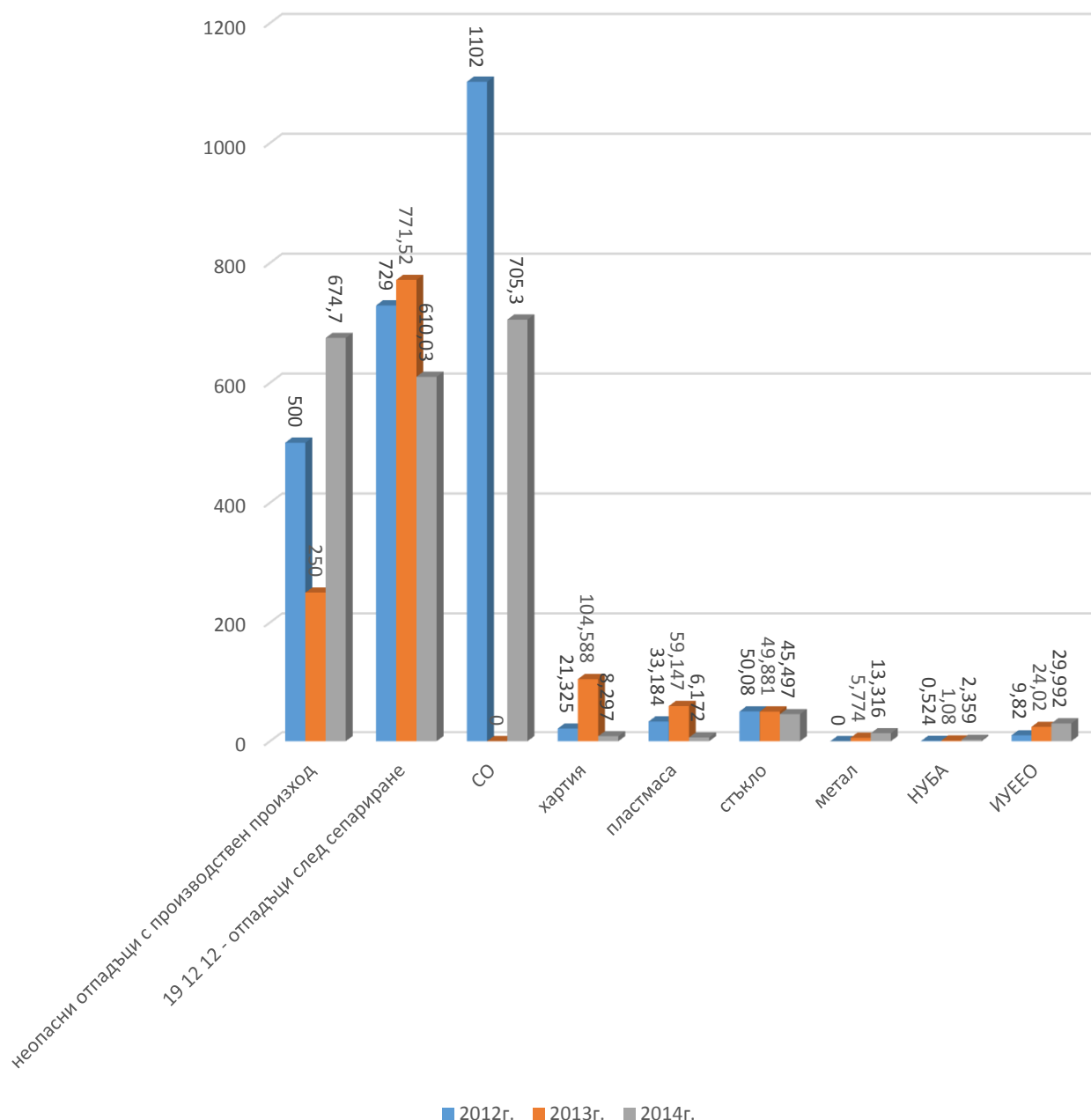
През 2014г. в изпълнение на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, Община Габрово сключва договор за сътрудничество с „Норд униконсулт“ ЕООД, преименуван в последствие на „Норд 2 Авто“ ЕООД за предоставяне на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, включително едро габаритни, опасни и др.

Системата за организирано сметосъбиране на битови отпадъци до края на 2014г. се осъществяваше посредством един съд, предназначен за смесени битови отпадъци. От началото на 2015г. беше реализирана двукомпонентна система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, на принципа „суха“ и „мокра“ фракция. В „сухата“ фракция попадат всички рециклируеми отпадъци, както и такива, за които към момента все още не са развити рециклирането и оползотворяването, но отговарят на критериите за „суха“ фракция, а именно бионеразградими са. В „мократа“ фракция попадат всички биоразградими отпадъци, генерирани от домакинствата. Съдовото обезпечаване на двете фракции се извършва посредством кафяви и жълти съдове съответно за „мократа“ и „сухата“ фракция.

В следствие на всичките системи, организирани на територията на общината се обособяват и различните потоци, представени в графика 2.1.6.

Графика 2.1.6. – Потоци битови отпадъци, спрямо системите за разделно събиране на отпадъците и организирано сметосъбиране.

Потоци отпадъци /в тонове/, с изключение на смесени битови отпадъци от домакинствата, спрямо системите организирани на територията на Община Габрово.

При данните за неопасните отпадъци с производствен произход се наблюдава вариация на стойностите, която основно се дължи на неточно отчитане от страна на оператора на депото. За 2014г. е предоставена по-детайлна информация относно разпределението на постъпилите количества отпадъци, спрямо произхода им и съгласно сключени договори и постъпили заявки за предоставяне на специализирани съдове,

което я прави по-достоверна спрямо предходните години. Въпреки по-точното разпределение, липсата на кантарна платформа прави информацията относително неточна, тъй като спрямо наличните данни за 2015г. отчетени посредством електронната везна на Регионалното депо за неопасни отпадъци – Габрово, за една година може да се очаква постъпване на неопасни отпадъци с производствен характер от порядъка на 800 т.

Забелязва се относителна постоянност на количествата на отпадъците, генерирани от механичното третиране на отпадъците от опаковки, но през 2014г. сепариращата инсталация е преустановила дейност от м. май, поради извършена профилактика.

При строителните отпадъци също се наблюдава вариация в количествата, което се дължи на започналото строителство на регионалното депо и необходимостта от земни маси и инертни отпадъци за извършване на рекултивацията на излезлите от експлоатация клетки за депониране, като за тези количества, отчетността е водена от фирмата изпълнител на строителните дейности. Данните за генерираните и постъпили на депо отпадъци са изготвени на база пътни листи за транспортиране на строителни отпадъци и земни маси и сключени договори и подадени заявки за предоставяне и транспортиране на специализирани съдове между сметосъбиращата фирма и физически или юридически лица.

При предадените за рециклиране отпадъци от хартия и пластмаса се наблюдава повишаване на количествата, като изключение прави 2014г., през която е извършвана профилактика на сепариращата инсталация.

Данните относно метала обхващат два етапа. През 2014г. Община Габрово сключва договор за сътрудничество с „Норд 2 Авто“ ЕООД за безвъзмездно осигуряване на площадка по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО. През същата година, данните за металите, предадени за рециклиране са само от количествата, събрани на цитираната по-горе площадка за три месеца. Метални опаковки не са отделяни от организираната система за събиране на отпадъци от опаковки.

Количеството събрано стъкло за разглежданите три години са относително постоянни, което се дължи на отделния съд за събиране на опаковки от стъкло и директното предаване на съдържанието на съдовете в завод за рециклиране.

При отпадъците от НУБА и ИУЕЕО се наблюдава повишение на събраните и предадени за оползотворяване масово разпространени отпадъци, което показва до голяма степен успешност при реализираните мероприятия и кампании за популяризиране на организираните системи, както и възможност за развитие.

❖ Изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУО и чл. 8, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

Изпълнението на целите през 2013г. за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО не е било осъществено. Съгласно изчислителен метод № 4, който се изразява в съотнасяне на предадените за рециклиране отпадъци към общото количество на генерираните отпадъци, се установи, че през 2013г. степента на рециклиране на отпадъците, генерирани на територията на Община Габрово е едва 0,94%. Ниският процент се дължи на липсата на информация относно рециклируемите отпадъци, приети на площадките за вторични суровини, както и на самата система за разделно събиране, която е обхващала само отпадъците от опаковки.

По отношение на целите за ограничаване на депонираните количества биоразградими отпадъци, изпълнението на целта е 32%, което предполага, че с положените усилия за намаляване на постъпващите биоотпадъци от домакинствата, както и компостирането на постъпващите, ще доведе до постигане на целите.

Относно целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците спрямо 2014г., съобразно данните от постъпилите за компостиране и други биоразградими

отпадъци, предадени за оползотворяване през второто полугодие, постигнатото е 4,31% оползотворени БрБО (Биоразградими битови отпадъци) спрямо генерираните през 2014г.

Изпълнението на целите от общините в регионалното сдружение за управление на отпадъците се извършва индивидуално, съгласно решение на общото събрание на Управителния съвет.

2.2. Анализ на утайките от Пречиствателна станция за отпадъчни води – Габрово.

През 2015г. беше завършена рехабилитацията на Пречиствателната станция за отпадъчни води на гр. Габрово. Утайките от процеса на пречистване могат да представляват ресурс в зависимост от начина им на третиране. Утайките от ПСОВ–Габрово преминават през анаеробно третиране. Същността, предимствата и недостатъците и възможностите за оптимизация на процеса са показани в таблица 2.2.1.

Таблица 2.2.1. Описание на процеса на аеробно третиране на утайки, възможности за оптимизация, предимства и недостатъци.

Процес	Описание	Фактори, които да се вземат под внимание
Анаеробно разграждане	Разграждане: Това е метод за стабилизиране на първични и вторични утайки, при който обикновено се използват метан-танкове и открити изгнители. Активният органичен товар и количеството утайки се намаляват посредством биологично разграждане на съдържанието на органичен материал в отсъствието на кислород (анаеробно разграждане). Разграждането в метан-танкове се извършва при мезофилен (30-38°C) или термофилен (49-57°C) температурен режим и обикновено продължава 20-30 дена. - Като страничен продукт се получава метан (биологичен газ), който може да бъде използван за производството на енергия. Тя, на свой ред, може да послужи за последващо сушене на останалите утайки. - Изгнилите утайки вече не отделят миризма, тъй като първоначално съдържащите се в тях органични вещества до голяма степен са	□ Отвеждането на газовете в резултат на ферментацията на органичните вещества не позволява те свободно да преминат в атмосферата и по този начин да окажат вредно въздействие върху климата. □ Изгнилите утайки обикновено се обезводняват по-лесно, отколкото тези, които не са третирани в метан-танкове. По този начин, след механичното обезводняване, съдържанието на сухо вещество е малко по-високо. □ В резултат на ефикасното разграждане на органичните вещества, количеството остатъчни утайки след третирането е с около 20% по-малко в сравнение с това при аеробното стабилизиране. □ Недостатъкът на този процес е, че намалява калоричността на утайките

	разградени. Материалът не мирише и се счита за стабилизирал. Инвестиционните разходи за класически яйцевидни метан-танкове възлизат на 600-1000 евро/m³ капацитет на метан-танка. Допълнителните нужди от персонал са 8-10 часа месечно. Енергийните потоци от разграждането заедно с топлината, която се образува от горенето на утайките или биогаза, са ефикасен начин за сушене на утайките. Анаеробното разграждане преди горенето може да намали производителността, поради ниската калоричност на третираните в метан-танковете утайки. Затова в този случай се препоръчва единствено обезводняване. Комбинацията от разграждане и обезводняване в мобилни инсталации трябва да се избягва заради високото съдържание на азот във филтрата.	при по-нататъшното им използване за генериране на топлина.

Възможности за оптимизация на анаеробното разграждане	Посредством различни мерки може да бъде постигнато по-добро разграждане на материала и по този начин, намаляване на обема на утайките, както и по-голямо количество газ и по-малко шлага. Те също така влияят положително на по-нататъшното оползотворяване на утайките. Основните препоръчителни дейности са: - Хомогенизиране на утайките може да се постигне с въвеждането на обикновени разбъркващи елементи (като например пропелерни бъркалки), впръскване на въздух под налягане или циркулационни помпи; двудюзови системи с ниско налягане (до 15 бара) са дори по-добри за създаването на хидродинамична турбулентност и напречни сили. Резултатите са разтваряне на едроструктурните утайки, смесване на третираните части и по-добра флуидност. В идеалния случай това се прави между системата за отвеждане на активните утайки и системата за подаване на утайки към септичния резервоар. - Постоянно подаване към изгнивателите осигуряване на 24 – часово подаване към метан танка.	☐ Хомогенизирането увеличава вискозитета с до 40%, а ХПК със 130% и по този начин подобрява производството на газ с 10-30%, което на свой ред води до намаляване на нежеланите емисии на парникови газове. ☐ Намаляват се разходите за почистване на инсталациите от флокуланти и остатъци
	Недопускане на температурни колебания. Температурата в метан танка не трябва да пада под 38°C и трябва да се поддържа в постоянни граници.	☐ Нагряването на метан танка с цел подобряване на процеса води до по-голям разход на електроенергия
	Дезинтеграция: При този метод структурата на утайките се променя посредством механични, химични и/или термични процеси и така се	☐ По-голямо количество газ, като в същото време значително намаляват остатъчните утайки

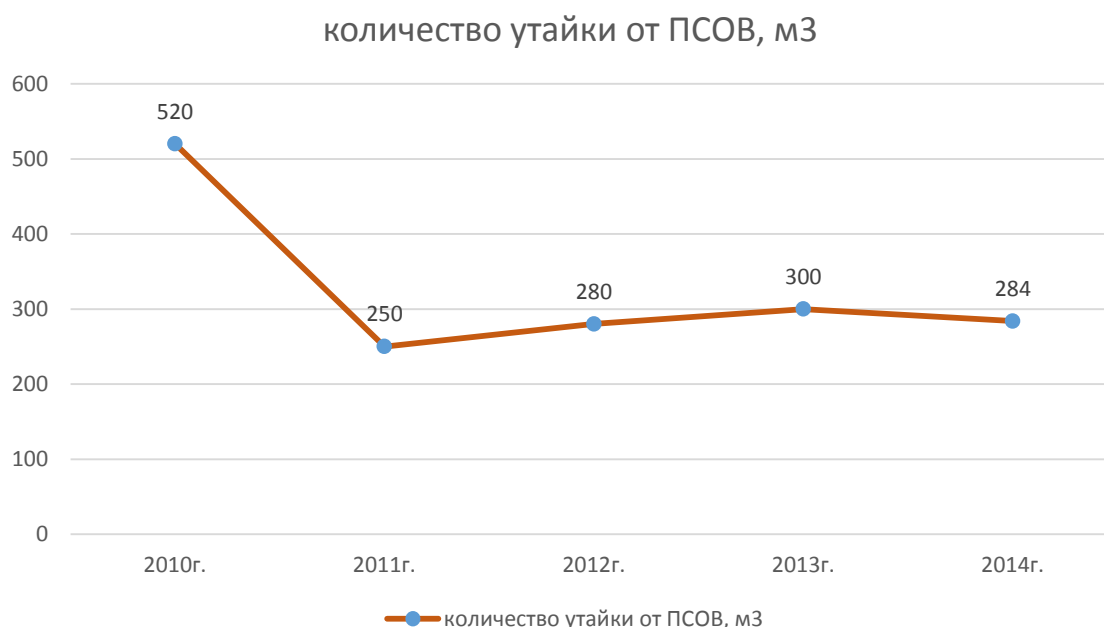

	улеснява биоразграждането. - Химическа дезинтеграция: Включва главно: – предизвикване на утаяване с помощта на железни соли, което води до намаляване на фосфора и по този начин се подобрява обезводняването, – използването на утайтели на полимерна основа, – добавянето на гасена вар/ хидратирана вар (около 20 -35% СаО в твърдото вещество) за хигиенизиране на утайките и за стабилизиране на киселинната основа - Термична дезинтеграция: Основно се прилагат термична хидролиза или термична хидролиза под високо налягане. При тези процеси органичното съдържание на изгнилите утайки се разгражда от високата температура и налягането в реактор с непрекъснат цикъл на действие до биологични компоненти с къси вериги. Продуктът на хидролизата се разгражда по-бързо в метан-танковете и води до образуването на значително по-голямо количество газ. От него остава единствено малка част твърди частици, които могат да се върнат обратно за разграждане. Това може да бъде постигнато с модернизиране на вече съществуващите метан-танкове или биореактори в ПСОВ. Процесът може да се приложи преди или след метан танка. – преди метан танка: Първичните и излишните активни утайки се сгъстяват до 6-10% с.в. и се подават	☐ 10-50% повече биогаз поради по-добро разграждане на хидролизата ☐ Химическата дезинтеграция изкуствено увеличава обема на сухия отпадък, което може да доведе до допълнителни разходи. ☐ По-добро използване на капацитета и увеличен оборот, безплатен допълнителен капацитет за третиране ☐ По-добри показатели при обезводняването (до 33% сух остатък) ☐ По-стабилизирано разграждане (намалява се образуването на пяна/ шлака) ☐ По-хигиенизирани изгнили утайки ☐ Възвращаемостта на инвестицията е налице поради липсата на разходи за обезвреждането на утайките и допълнителното производство на газ ☐ Връщането на азот и фосфор се увеличава, освен ако не се приложи допълнителен процес за утаяване с магнезиево амониев фосфат (MAP)

	към реактора под налягане като се добави топлообменна система. – след метан танка: Утайката се сгъстява до около 10% с.в. и се подава към реактора посредством помпи с високо налягане. Първичните и излишните активни утайки, съдържащи 6-10% с.в., отиват в метан танка заедно с продукта от хидролизата.	

Количествата на образуваните утайки за периода 2010 – 2014г. са изобразени в графика 2.2.1.

Графика 2.2.1. Количество утайки от ПСОВ – Габрово за периода 2010 – 2014г.

Спрямо предоставените данни от В и К – Габрово – оператор на ПСОВ, се наблюдава движение на стойностите за количествата основно в диапазона 250 – 300 м³, като се забелязва двоен спад в количествата от 2011 г. спрямо тези, генерирани през 2010 г. С реализацията на проекта за рехабилитация на ПСОВ се създаде възможност за анаеробното третиране на утайките, като бяха ремонтирани и въведени в експлоатация метан танковете.

Самата ПСОВ е снабдена със следните съоръжения, имащи отношение към управлението на утайките:

- Помпена станция за първична утайка – преоборудване
- Помпена станция за рециркулираща активна утайка и излишна активна утайка – преоборудване
- Помпена станция към утайкоуплътнител – нова
- Утайкоуплътнител за първична утайка – нов

- Метантанк I-ва степен – преоборудване
- Метантанк II-ра степен – преоборудване
- Обслужваща сграда при метантанкове. Сгъстители за излишна активна утайка.

Оползотворяване на биогаз с СО генератор и газов котел – нова

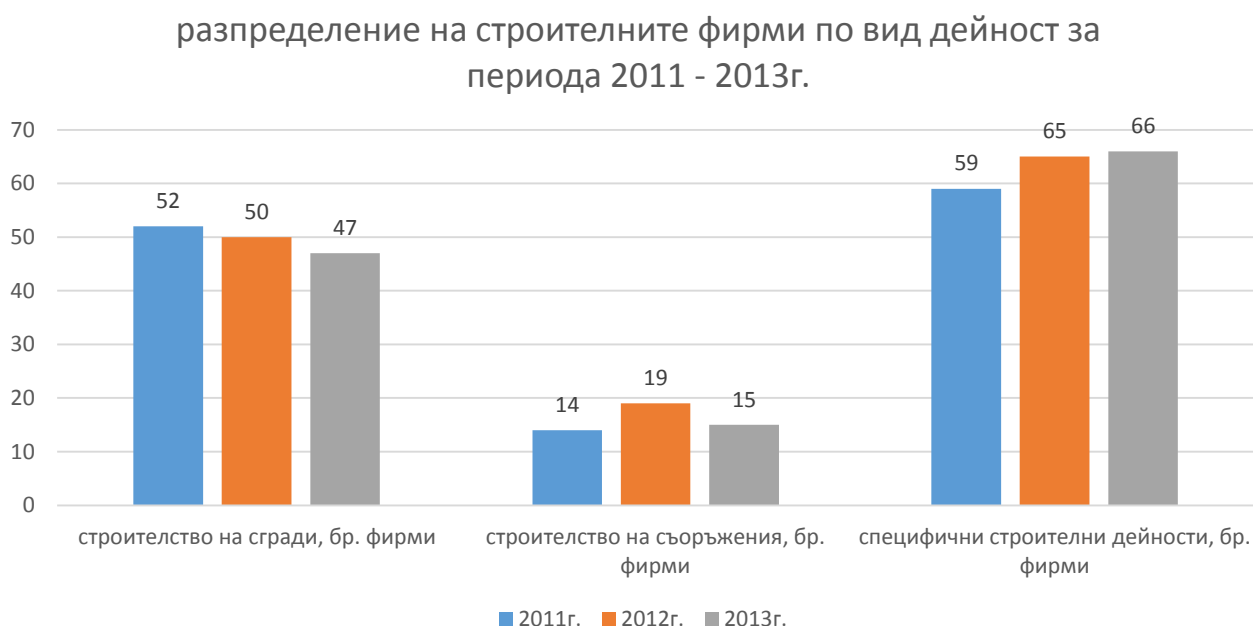
- Газхолдер – нов
- Факел за биогаз – нов
- Силоз за кондиционирана утайка – нов
- Обезводнителна инсталация с камерна филтър преса – нова
- Изсушителни полета – съществуващи
- Помпена станция за калови води от изсушителни полета и хлорни утайки – преоборудване
- Помпена станция за дренажни води и техническа вода – нова

С инвестициите, извършени по отношение управлението на утайките се дава възможност за следният процес на тяхното третиране: Уплътняване на суровите първични утайки в гравитачен уплътнител и на излишната активна утайка в механичен уплътнител; анаеробно изгниване на смесените първична и излишна активна утайка в метантанк I-ва степен – мезофилен режим, последващо съхранение и доизгниване в метантанк II-ра степен, механично обезводняване, кондициониране на утайката с железен трихлорид и вар.

2.3. Анализ на строителните отпадъци

Основния поток от строителни отпадъци се образува от фирмите, занимаващи се с извършване на строително-ремонтни дейности. Основно строителните фирми се разделят съобразно дейността си на три групи: строителство на сгради, строителство на съоръжения и специализирани строителни дейности. Тъй като данните за количествата, генерирани отпадъци, не са налични, поради слабата отчетност на строителните фирми, може да се извърши анализ на база регистрираните фирми на територията на общината. Данните за периода 2011 – 2013 са предоставени в графика 2.3.1.

Графика 2.3.1. – Разпределение на регистрираните строителни фирми, съобразно дейността им.

Забелязва се тенденция в намаляване на броя на фирмите с основна дейност строителство на сгради, които са основен генератор на строителни отпадъци. От тази дейност се генерират почти всички кодове строителни отпадъци съгласно класификацията по *Наредба № 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците*. Независимо от намаляващия брой на фирмите, отпадъците от строителство зависят от обектите на територията на общината и спрямо наблюденията от последните няколко години, генерираните строителни отпадъци не намаляват своите количества. С влизане в сила на задължението за изготвяне на част – „План за управление на строителни отпадъци“ към инвестиционния проект, все повече фирми започнаха селективно отделяне на отпадъците по вид и търсене на възможности за тяхното оползотворяване, като основно се извършва на площадката, на която се генерират или за ландшафтно оформление, когато това е разрешено.

Като количество отпадъци, които се генерират, тези от дейностите по строителство на съоръжения също представляват голяма част от общото количество, но те като характер представляват повече земни маси, отколкото инертни отпадъци, като за тях има много по-големи възможности за оползотворяване.

По отношение на отпадъците от специфичните строителни дейности, те могат да бъдат най-разнообразни по вид, но като количества са значително по-малко. Отпадъците, генерирани от т. нар. довършителни строителни дейности до голяма степен могат да бъдат оползотворени, но тъй като до момента все още търсенето на рециклирани строителни материали не е голямо, съответно и възможностите пред възложителите и изпълнителите на строителните дейности за предаването на отпадъците за оползотворяване не са достатъчно. Към настоящия момент няма регистрирани лица, които да имат издадено разрешително за дейности по оползотворяване на строителни отпадъци на територията на Община Габрово.

2.4. Изводи и препоръки

От извършените анализи на отпадъците могат да се направят следните изводи: Количествата битови отпадъци намалява основно поради демографията и няма осезаемо прилагане на нормативните изисквания относно производството на продукти, съобразено с възможност за по-успешна повторна употреба, рециклиране или друг вид оползотворяване на отпадъците от тях. Не се наблюдава и спазването на принципа на най-високо ниво в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване на образуването им. Мерките, които до момента са осъществени в тази насока на територията на Община Габрово, са стимулиране на домашното компостиране, чрез предоставяне на компостери на домакинствата в малките населени места от общината и някои квартали, застроени с еднофамилни жилищни сгради. Осъществявани са и обучителни кампании относно домашното компостиране, но все още се наблюдава постъпване на биоотпадъци в контейнерите, което показва необходимостта от повече усилия, насочени в разяснителни кампании.

Чистотата на двете фракции „суха“ и „мокра“ от системата за разделно събиране на отпадъците, не позволява оползотворяването или постигането на оптимални резултати от предварителното им третиране (сепарирането). Необходимо е провеждането на кампании, въвеждане на система от стимули и санкции, която да подпомогне въвеждането и правилното прилагане на системата.

По отношение третирането на утайките от ПСОВ, към момента на анализ, няма действителни резултати от технологичния процес. Следва да се търсят възможности за оптимизация на процеса и оползотворяване на утайка, след използването и за генериране на метан. Към настоящия момент са създадени условия за депонирането и, съгласно КР № 157-Н1/2011г., но предвид политиката по управление на отпадъците и чуждият опит

на западноевропейските държави, утайките от ПСОВ представляват ресурс, който може да бъде оползотворен и следва да се търсят алтернативи, които да не водят до обезвреждане чрез депониране.

Относно анализа на строителните отпадъци, имайки предвид, че описаните данни за количествените измерения се отнасят за тези, генерирани от домакинствата, няма как да се направи точна статистика за генерираните от строителните фирми. Същите имат ангажимент да спазват Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали, както и да изпълняват заложените дейности в плановете за управление на строителните отпадъци. Независимо, че самата наредба е приета и влязла в сила още през 2012г., като изключим обектите, които се изграждат чрез публични средства и техен възложител са общински или държавни институции, при голяма част от частните обекти не се спазват Плановете за управление на строителните отпадъци или когато не се изисква одобряването на проекта от експертна комисия, въобще няма изготвени индивидуални планове. Друг проблем, с който се срещат възложители и изпълнители е липсата на съоръжение за третиране, не само на територията на общината, но и в цялата област. Тази липса оскъпява допълнително оползотворяването на отпадъците, поради високите транспортни разходи. Необходимо е да се направят разяснителни кампании относно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци, както и за възможностите за рециклиране на различните видове отпадъци. Необходимо е аргументирано обяснение относно постигане на видими резултати, при минимални усилия, като например разделянето по материали, създаващо по-добри условия за предаване на метал, хартия и пластмаса, които се генерират на строителните площадки, както и повишаване на потенциала за рециклиране на бетон и керамични изделия (тухли, керемиди и др.) ако бъдат предадени разделно, а не под формата на смесени отпадъци от строителство и събаряне. Бетоновите отпадъци след третиране могат да заменят несортирания трошен камък при строителството, а тухли и керемиди могат да бъдат използвани за настилка на лекоатлетически писти, кортове за тенис и др. Асфалтът при ремонт на пътища може да бъде вложен обратно за подложен асфалт след фрезование и добавяне на битум или след фрезование да се ползва за настилка на черни пътища или временно запълване на нарушавания по пътната настилка. Следва да се разгледа възможност за реализиране на инсталация за третиране на строителните отпадъци.

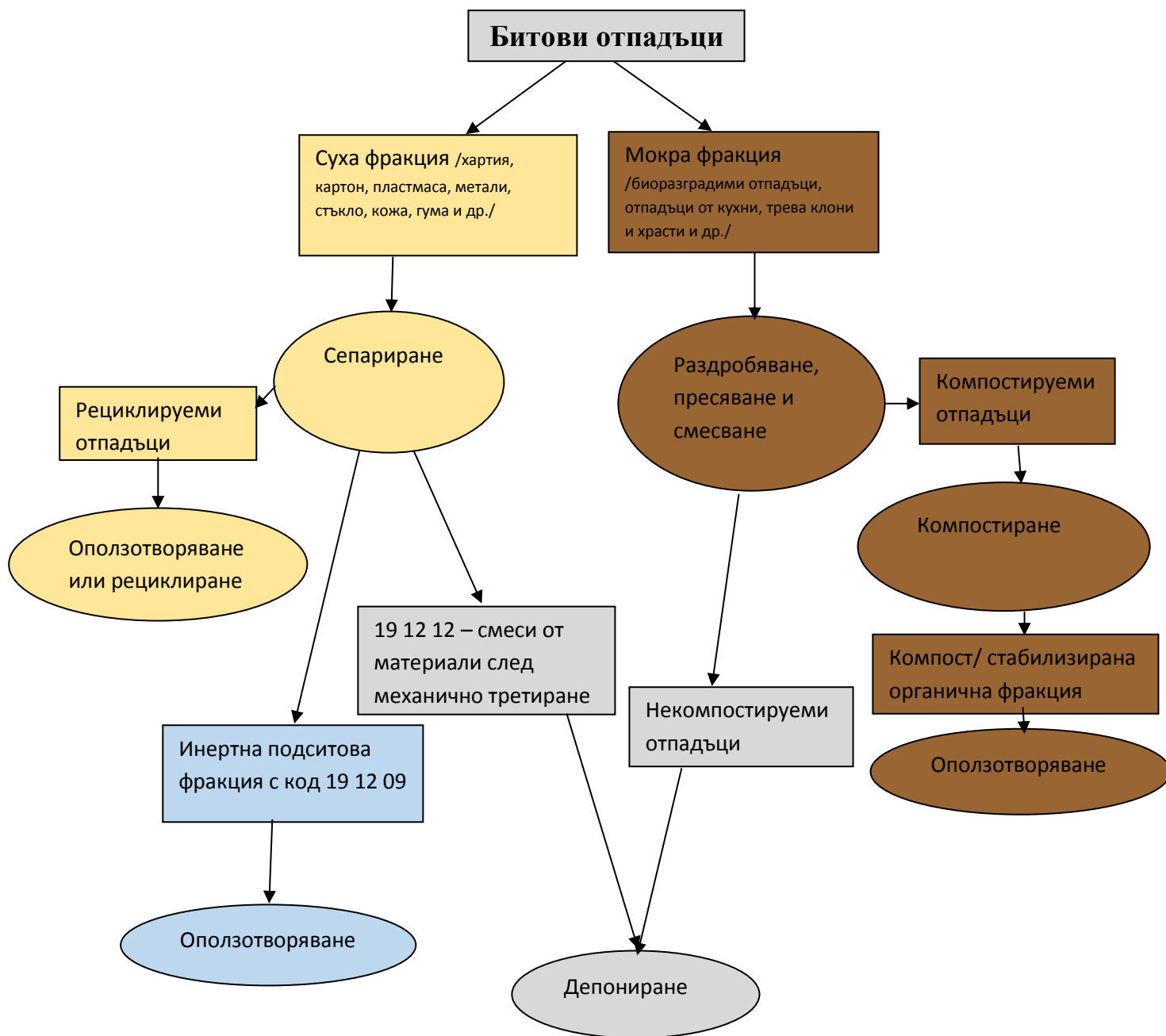
3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

3.1. Инфраструктура за битови отпадъци

3.1.1. Система за разделно събиране на битовите отпадъци на територията на Община Габрово.

Системата за разделно събиране на битовите отпадъци на територията на община Габрово се основава на разделяне на две фракции – „суха“ и „мокра“. Двете фракции се събират в различни съдове, като „сухата“ представлява смес от рециклируеми отпадъци /хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло/, текстилни отпадъци, гума, дървени материали, композитни материали и др. и същите след това преминават през сепариране. „Мокрите“ представляват биоразградими отпадъци – кухненски отпадъци, окосена трева, утайки от кафе, костилки от плодове, отпадъци от пазари, клони и храсти, салфетки, кухненска хартия и др. „Мократа“ фракция подлежи на компостиране. На фигура 3.1.1.1. е показана принципната схема на третирането на отпадъците от двете фракции.

Фигура 3.1.1.1. – Схема на третирането на потоците битови отпадъци

3.1.2. Съдово стопанство за обезпечаване на системата за разделно събиране на битовите отпадъци.

С цел обезпечаване на системата за разделно събиране на битовите отпадъци, на територията на гр. Габрово са разположени 1136 контейнера с обем 1,1 м³, предназначени за събиране на „сухата“ фракция. От тях 528 бр. се обслужват ежедневно, а 608 бр. един път седмично по предварително утвърден график. Тези с ежедневно извозване са разположени основно в централна градска част и гъстонаселените квартали, при които се генерира по-голямо количество отпадъци. За „мократа“ фракция са разположени 359 бр. кофи с обем 240 л. и честота на обслужване – ежедневно, както и общо 874 кофи с обем 120 л., от които 324 бр. с ежедневно обслужване и 550 бр., които биват събирани 1 път седмично. Съдовете са обозначени посредством информационни стикери, указващи състава на отпадъците, които трябва да бъдат изхвърляни в тях. На изображение 3.1.2.1. е показана двукомпонентната система от съдове за събиране на отпадъците.

Изображение 3.1.2.1. – Двукомпонентната система от съдове за разделно събиране на битови отпадъци

Таблица 3.1.1. Данни за населението и количеството генерирани отпадъци по години

действително отчетени данни			
количество генерирани отпадъци, т.	население	норма на натрупване кг/ж/год	година
26319	74357	353,9545705	2001
27127	73314	370,0111848	2002
28027	72351	387,3754336	2003
31100	71473	435,1293495	2004
31360	70537	444,5893644	2005
30580	69946	437,1944071	2006
29334,92	69248	423,6211876	2007
29183,27	68628	425,2385324	2008
28989,72	67501	429,4709708	2009
29666,11	66321	447,3109573	2010
28907,83	64545	447,8709428	2011
26258,51	63903	410,9120073	2012
25801,49	62945	409,9053142	2013
24318,44	61780	393,6296536	2014

На територията на селата, обслужвани от системата за разделно събиране на отпадъците са разположени 440 бр. контейнери с обем 1,1 м³ и 880 кофи с обем 140 л. Те са предназначени само за „сухата“ фракция като честотата на тяхното обслужване е 3 пъти месечно в периода м. май – м. октомври и 2 пъти месечно през останалата част на годината. За пет от селата честотата е по-голяма или поради статута на населеното място или поради по-многобройно население.

Честотата на обслужване и обслужваните села, ежегодно се определят със Заповед на Кмета на Община Габрово.

Общия обем на отпадъците, които могат да бъдат събрани, спрямо честотата на сметосъбиране и обема на съдовете, е 301 887 м³ или приблизително 90 566,34 т., което е напълно достатъчно за покриване на нуждите на системата за разделно събиране на битовите отпадъци.

3.1.3. Сметосъбираща техника

Наличната сметосъбираща техника за събиране и транспортиране на отпадъците от съдовете, разположени на територията на общината се изразява в 15 тежкотоварни автомобили – тип сметосъбирач, с надстройка, 3 товарни автомобили – бордови, 2 товарни автомобили – тип самосвал и 4 контейнеровоза. Разпределението на автомобилите съгласно година на въвеждане в експлоатация е дадено към приложенията на Програмата. Тъй като при голяма част от тях годината на въвеждане в експлоатация не кореспондира с годината на производство, можем да заключим, че вследствие амортизацията, голяма част от тях не могат да бъдат ползвани в непрекъснат режим на работа, поради често налагащите се ремонтни дейности. В края на 2015г. бе сключен договор за доставка на 5 нови сметосъбиращи камиони, окомплектовани с надстройка за

нуждите на ОП „Благоустрояване“, които ще обезпечат необходимостта от специализирана техника за транспортирането на отпадъците, тъй като броят на съдовете е увеличен, а самите съдове, покриващи двете фракции не могат да бъдат събирани едновременно в един и същ камион поради спецификата на последващото третиране. Подновяването и увеличаването на автомобилния фонд на ОП „Благоустрояване“ може да позволи и оптимизиране на системата за разделно събиране, тъй като ще даде възможност за включване и на ресторанти, заведения за обществено хранене, столови към училища и предприятия и други обекти, генериращи хранителни отпадъци, които могат да предоставят значително по-чист отпадъчен поток, в сравнение с „мократа“ фракция от битовите отпадъци.

3.2. Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово

На Регионално депо за неопасни отпадъци, предназначено за общините Габрово и Трявна са изградени следните съоръжения за обезвреждане и оползотворяване на отпадъците:

- Клетка за депониране с площ от 18,413 дка с капацитет /Съгласно КР №157-Н1/2011г./ 397428,06 т или 67,5 т/24ч.

- Компостираща инсталация с площ от 4643 м² и проектен капацитет 10000 т/г на „вход“ на инсталацията и между 5000 – 6000 т/г. готов продукт на „изход“ от инсталацията.

- Сепарираща инсталация със застроена площ 1344 м² и проектен капацитет 15600 т/г. Сепариращата инсталация е изградена в изпълнение на Договор № 470-ИРСУО-14/14.08.2014г. с предмет „Предварително третиране на смесени битови отпадъци в Регион Габрово“ сключен между Община Габрово и Екобулсорт ЕАД.

Изградени са спомагателни инсталации и съоръжения, които подпомагат дейностите по оползотворяване и обезвреждане на отпадъците и осигуряват изпълнение на изискванията за опазване на компонентите на околната среда.

- Електронна везна – с клас на точност III по БДС EN 45501, максимален товар 60 000 кг. И стойност на проверочно деление – 20 кг. Електронната везна е с размери 18/3 м.

- Дезинфекционен трап - Представлява стоманобетонно корито с максимална дълбочина 62см и дебелина 15см. Предвиден за дезинфекция ходовата част на машините за сметосъбиране. Към нея има изградена водоприемна шахта

- Площадка за измиване на автомобили и контейнери и пароструйка към нея - представлява стоманобетонно корито с максимална дълбочина 24см и дебелина 15см. Предвидена е за измиване на ходовата част на автомобилите и съдовете за битови отпадъци. Пароструйката е с воден дебит 300-650 l/h . Към нея има изградена стоманобетонна шахта за събиране и отвеждане на водите.

- Пречиствателна станция за отпадъчни води – Пречиствателната станция работи на принципа на обратна осмоза и пречистването преминава през няколко етапа: Първично третиране за достигане на рН в диапазон 6,0-8,5; Пречистване през пясъчен филтър и патронен филтър с цел улавяне на по-едри частици и защита на следващите модули по техническата линия; Мембарна система за обратна осмоза, включваща две стъпала на пречистване. Пречиствателната станция е с капацитет 5 м³/ч.

- Инсталация за изгаряне на депониен газ – със закрит факел, начин на управление ръчен или автоматичен и капацитет 500 Nm³/h и температура на изгаряне 1000 – 1200 °C

Към изградените инсталации и съоръжения със спомагателна функция е следната моторизирана техника:

- Компактор;

- Челен товарач;
- Комбинирана машина, включваща модули за рязане, пресяване и смесване;
- Машина за обръщане /аериране/ на компостните купове.

С така реализираните съоръжения и инсталации се обезпечават постъпващите фракции от разделното събиране на битовите отпадъци. Капацитетът на инсталациите покрива изцяло постъпващите количества отпадъци, генерирани от двете общини – Габрово и Трявна. Проблемите възникват не от самите инсталации, а от постъпващите потоци, тъй като при процеса на компостиране са необходими и хранителни отпадъци, които да действат като активатор на процеса. Към момента постъпващите отпадъци от „мократата“ фракция са силно замърсени с рециклируеми и други отпадъци, които би следвало да са попаднали в „сухата“ фракция и правят процеса на компостиране практически невъзможен с тяхното присъствие. Това налага търсене на алтернативи за катализиране на процеса. В същото време попадането на биоотпадъци в „сухата“ фракция, води до понижаване качеството на рециклируемите отпадъци, както и понякога може да е причина за техническа повреда на линиите за сепариране. Съществува необходимост от осигуряване на съоръжение за третиране на строителните отпадъци, генерирани от домакинствата, тъй като в по-голямата си част те представляват бетонови отпадъци, тухли и керемиди, фаянсови и керамични отпадъци, които в голяма степен могат да бъдат оползотворени, но е необходимо за целта да преминат през предварително третиране чрез разтрошаване. Със създаването на условия за оползотворяването на тези отпадъци, ще се допринесе за намаляване на замърсяванията от незаконно изхвърляне на такива отпадъци. Годишните количества строителни отпадъци, генерирани от домакинствата се очаква да бъдат от порядъка на 600 т., изчислени на база наличните данни за отчетените отпадъци през 2015г., постъпили на Регионалното депо за неопасни отпадъци.

3.3. Друга инфраструктура, свързана с разделно събиране на МРО, разделно събрани отпадъци от домакинства и др.

❖ Площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, включително едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от домакинствата и др. – Задължението за осигуряване на такава площадка е регламентирано с чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО. Община Габрово е осигурила изпълнението на горесцитираното задължение посредством Договор за сътрудничество № 570-ИЕ-14/30.09.2015г. сключен с „Норд 2 Авто“ ЕООД. За 2015г. събраните отпадъци на площадката имат следното изражение:

Таблица 3.3.1. Данни за събраните на площадка на „Норд 2 Авто“ ЕООД битови отпадъци от домакинствата

Код на отпадъка	Наименование на отпадъка	Количество, т.
20 01 40	Метали	74,147
20 03 07	Обемни отпадъци	28,405
20 01 34	Батерии и акумулатори, различни от упоменатите в 20 01 33	0,006
16 06 01*	Оловни акумулаторни батерии, съдържащи опасни вещества	1,055
15 01 04	Метални опаковки	2,158

Общото количество на събраните на площадката отпадъци е 105,771 т., което представлява 0,5% от общото количество генерирани отпадъци и подпомага в известна степен намаляването на количествата отпадъци, постъпващи за депониране. Независимо от постигнатите резултати е необходимо осигуряване на по-голяма информираност на населението относно възможността да предадат своите разделно събрани отпадъци и на тази площадка.

❖ Система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) – Системата е обезпечена посредством специализирани съдове обозначени със стикери относно предназначението им. Броя на съдовете до 2014г. е бил 70, а през 2014г. бяха предоставени още 3 съда по искане на Община Габрово. Съдовете са разположени във всички административни сгради на кметства и кметски наместничества, във всички сгради на училища и детски градини, в сградата на Община Габрово, както и във други административни сгради на местната и държавната власт. Предвид увеличаването на количествата събрани батерии, показано в анализа на количествата отпадъци в раздел II, може да се заключи, че системата към настоящия момент има достатъчно покритие на населението от общината. Същата може да се доразвие чрез предоставяне на съдове и в сградите на читалищата на територията на града, тъй като в кметствата и кметските наместничества обикновено те се помещават в административната сграда, където има вече наличен такъв.

❖ Система за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – Самата система е организирана по начин, който не изисква допълнителна инфраструктура. Събирането на ИУЕЕО се извършва от мобилен екип на база подадени заявки, съобразно утвърден график. Честотата на събиране на отпадъците е един път месечно. Този модел на събиране на ИУЕЕО е оптимален както за населението на община Габрово, така и за организацията по оползотворяване, тъй като не се налага да бъдат пренасяни отпадъци от една площадка на друга и ангажираността на жителите на общината е почти минимална. Това е утвърдена система в много от общините, като освен, че не изисква икономическа ангажираност по отношение закупуване на съдове и техника за събирането им, е удобна и за населението, тъй като екипът събира отпадъците от посочения в заявката адрес.

На територията на общината са регистрирани следните Предприятия за събиране на вторични суровини, по видове отпадъци, които се приемат и предават за рециклиране:

1. „ЕКОРЕСУРС“ ЕООД

Разрешение № 04-ДО-00000727-00 от 18.02.2013г.

Площадка № 1 - Габрово, Централна складова база „ул." Батак " № 25,
Метални отпадъци, батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба превозни средства

2. „БИПА“ ЕООД

Разрешение № 04-ДО-00000711-00 от 18.01.2013 г.

Площадка № 1 – гр.Габрово, ул. "Индустриална" № 65
Метални отпадъци

3. ГАБРО-МЕТАЛ-2000

Разрешение № 04-ДО-00000747-00 от 11.03.2013 г.

Площадка № 1 - гр.Габрово, "ИНДУСТРИАЛНА ЗОНА-СЕВЕР", УПИ № V-53

Метални отпадъци, оловни акумулаторни батерии, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

4. КРИСИНВЕСТ

Разрешение № 04-ДО-00000709-00 от 18.01.2013г.

Площадка № 1 - гр.Габрово, ул."Ванче Михайлов", № 25,

Площадка №2 - гр.Габрово, ул."Свищонска", имот с идентификатор 14218.504.15

Метални отпадъци, батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

5. ЛЕОМЕТ ЕООД

Разрешение № 04-ДО-00000729-01 от 13.05.2013 г.

Площадка № 1 - с. Поповци 5345, обл. Габрово, общ. Габрово, имот № 000 135

Метали, Отпадъци от желязо и стомана

6. „ПРЕСМЕТАЛ“ ООД

Разрешение № 04-ДО-00000730-00 от 26.02.2013г.

Площадка №1 – гр.Габрово, ул."Индустриална", ПИ с идентификатор 14218.502.611

Площадка № 2 - гр.Габрово, ПИ с идентификатор 14218.533.46

Метали, излезли от употреба превозни средства, излезли от употреба гуми, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, Отпадъци от пластмаси, Хартия и картон

7. ВЕНЕЦ КАРС

Разрешение № 04-ДО-00000696-00 от 05.09.2012 г.

Площадка № 1 - гр. Габрово, ул. "Ванче Михайлов" No 25, ПИ 14218.369.5,

Излезли от употреба превозни средства

8. НИКА

Разрешение № 04-ДО-00000735-01 от 28.08.2014 г.

Площадка № 1 - гр.Габрово, УПИ I-8109

Излезли от употреба превозни средства

9. БРАТОВ АУТО

Разрешение № 04-ДО-00000777-00 от 22.07.2013 г.

Площадка № 1 - гр.Габрово,5300 бул.Столетов №177,ид.14218.533.132.1

Излезли от употреба превозни средства

10. КРИСМАР МЕТАЛ

Разрешение № 04-ДО-00000809-00 от 23.09.2015 г. гр. Габрово, обл. Габрово ул. Ванче Михайлов № 25

Площадка № 1 - ЕКАТТЕ 14218; ПИ с идентификатор 14218.515.375 по ОУП; 800 кв.м.

Площадка № 2 - ЕКАТТЕ14218; ПИ с идентификатор 14218.515.121 по ОУП; 120 кв.м.

Метални отпадъци, излезли от употреба превозни средства, излезли от употреба гуми, отпадъци от масла и отпадъци от течни горива, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, оловни акумулаторни батерии

11. ВЕЗНА

Разрешение № 04-РД-00000148-00 от 20.11.2012 г. гр. Габрово, обл. Габрово
бул. "Априлов" № 8

Площадка № 1 - гр. Габрово, УПИ IV, ПИ 14218.550.29
Отпадъци от пластмаси, Хартиени и картонени опаковки

12. НИК-МАР ГРУП

Разрешение № 04-РД-00000158-00 от 23.01.2013 г.

Площадка № 1 - гр. Габрово, ул. "Ванче Михайлов", № 25,

Площадка № 2 - гр. Габрово, ул. "Трети март", № 83

Отпадъци от пластмаси, хартиени и картонени опаковки, стъклени опаковки.

13. АЛМАР 13

Разрешение № 04-РД-00000171-00 от 18.03.2013 г.

Площадка № 1 - гр. Габрово 5300, бул. "ТРЕТИ МАРТ" No 76
Хартия и картон, Стъкло, Пластмаси.

14. ЕТ „ИНА - ИЛИЯ АТАНАСОВ“

Разрешение № 04-ДО-00000712-00 от 24.01.2013г.

Площадка № 1 - гр. Габрово, ул. "Индустриална" № 32, УПИ XXI

Отпадъци, съдържащи масла и нефтопродукти, Оловни акумулаторни батерии,
Машинни масла на минерална основа.

15. "НОРД 2 АВТО" ЕООД

Разрешение № 04 – ДО-746-05 от 04.12.2014г.

Площадка № 2 - гр. Габрово, ул. "Василка Бенев", ПИ с идентификатор
14218.503.571 по плана на гр. Габрово

Излезли от употреба превозни средства, Метали, Батерии и акумулатори, Оловни
акумулаторни батерии.

16. ПРИМАПАК

Разрешение № 04-РД-312-00 от 17.03.2016 г.

ул. „Тотю Бенев“ №7

Отпадъци от хартиени и картонени опаковки, отпадъци от пластмасови
опаковки.

17. ТОНЕВ ИНЖЕНЕРИНГ 2013 ЕООД

Разрешение № 04-ДО-787-01 от 23.06.2015г.

Площадка № 1 – гр. Габрово, ул. Ванче Михайлов №25, производствена сграда
с идентификатор 14218.515.122.1, разположена в ПИ с идентификатори
14218.515.122, 14218.515.123 и принадлежащи към ПИ с идентификатор
14218.515.122 по плана на гр. Габрово, с площ от 1155 кв.м

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, хартиени и
картонени опаковки, пластмасови опаковки, метални опаковки, стъклени
опаковки, излезли от употреба превозни средства, оловни акумулаторни
батерии, пластмаса и каучук.

18. ПРИМАРЕСУРС ООД

Разрешение № 04-РД-309-00 от 29.02.2016г.

Площадка № 1 - гр. Габрово, област Габрово, община Габрово, ул. „Индустиална“ № 11, УПИ №XXIV в кв. 3 по плана на гр. Габрово, с площ от 1026 кв. м.

Отпадъци от пластмаса, органични отпадъци, пластмаси.

3.4. Инфраструктура за управление на строителните отпадъци

Към момента на територията на цялата страна инфраструктурата за управление на отпадъците от строителство и събаряне е крайно недостатъчна. В рамките на Националния стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията Р. България за периода 2011 – 2020г., са определени 28 региона, в които са налице достатъчно количества за разполагане на стационарни площадки за приемане отпадъци от строителство и разрушаване. В Националния стратегически план е определен и индикативен капацитет на инсталациите, разположени на постоянни площадки, като регион Габрово, включващ всички общини от областта е със заложен капацитет 60000 т. годишно и отговаря на изискванията за разполагане на площадка за натрупване на отпадъци, обслужвана от мобилна инсталация.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали, създава условия от нормативна гледна точка за рециклиране и цялостно управление на строителните отпадъци, но липсата на достатъчно и равномерно разпределени инсталации за третирането им, създава проблеми при прилагането на Наредбата.

След анализ на регистрираните лица, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци, издадено по реда на чл. 35, ал. 1 от ЗУО, фигуриращи в регистъра на ИАОС, както и на депата за инертни отпадъци, се потвърди констатацията направена по-горе. На изображение 3.4.1. е показано разпределението на инсталациите за третиране и депата за инертни отпадъци.

Изображение 3.4.1. Карта на инсталации и депа за строителни отпадъци разделена по области в страната.

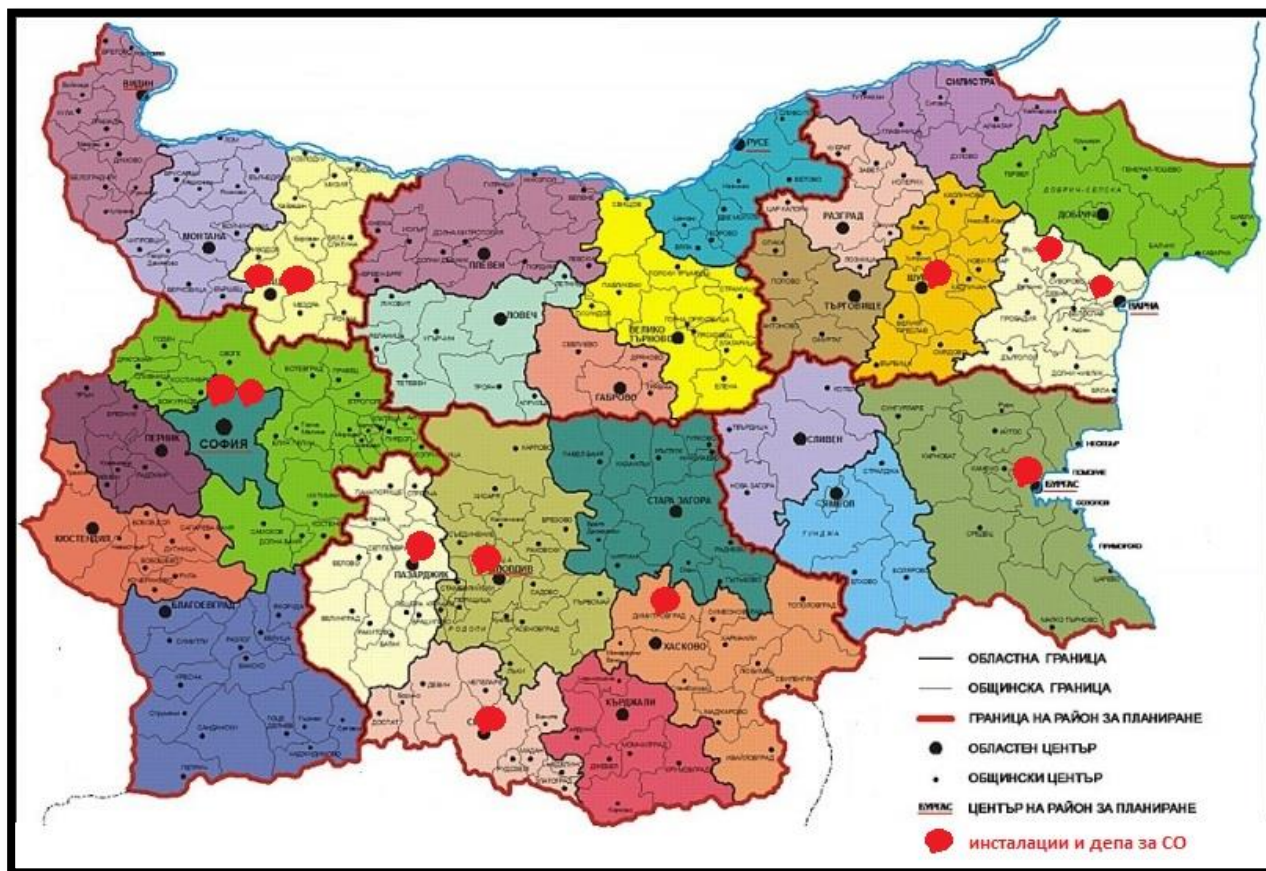

Таблица 3.4.2. Инсталации за оползотворяване или депониране на СО

Инсталации за оползотворяване или депониране на СО		
местоположение на площадката	наименование на фирмата - собственик	описание на дейността
гр. Вълчи дол, обл. Варна	Булгаргаз ЕАД	депо за инертни отпадъци
с. Бели извор, общ. Враца	Холсим АД	депо за инертни отпадъци
гр. Пазарджик	Алекса - 69 ЕООД	дейност R05 - оползотворяване на СО
гр. Шумен	Барс АД	дейност R05 - строителна фирма, притежаваща разрешително за оползотворяване на СО
с. Костиево, общ. Марица	Вис строй 1 ООД	дейност R05 - площадка, оборудвана с трошачка и сита за оползотворяване на СО
гр. Бургас	Евробилд ООД	дейност R05 - строителна фирма, притежаваща разрешително за оползотворяване на СО
Димитровград	ЕТ Евстати Димитров	дейност R05 - разполага с мобилна челюстна трошачка
с. Косталево, общ. Враца	Кралтрейс ООД	дейност R05 - разполагат с трошачки, като приемат от физически и юридически лица
гр. Аксово, обл. Варна	Община Варна	дейност R05 - рециклиране на СО
гр. Смолян	Ростер ООД	дейност R05 - рециклиране на СО
гр. София	Сервизен център за метали	дейност R05 - рециклиране на СО
гр. София	Софинвест	дейност R05 - рециклиране на СО

В региона на област Габрово съществуват две площадки, които могат да приемат строителни отпадъци. Това са Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово и Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци – Севлиево.

Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци – Севлиево разполага с клетка за строителни отпадъци, като в комплексното разрешително фигурират основно строителни отпадъци, съдържащи опасни вещества.

Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово има изградена площадка за временно съхранение на строителни отпадъци, която е с капацитет 1700 т. годишно. Отпадъците, които могат да постъпват на площадката са бетон, тухли, керемиди, плочки, керамични и фаянсови изделия, изкопни земни маси, почва и камъни и др. Този капацитет осигурява възможност за населението на общината да предава строителните отпадъци, генерирани от текущи ремонти на регионалното депо или същите да бъдат транспортирани от автомобилите на сметосъбиращата фирма, като тази дейност се извършва от отделен камион в определен ден от седмицата. Съществува възможност за депониране на строителни отпадъци, в случаите, когато те не могат да бъдат оползотворени. В КР № 157-Н1/2011г. са описани кодовете и вида на отпадъците, които могат да бъдат приемани на Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово.

3.5. Инфраструктура за третиране на утайките от ПСОВ

През 2015г. приключи „Реконструкция на ПСОВ - Габрово като част от „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Габрово” по ОП „Околна среда 2007 – 2013” с бенефициент Община Габрово.

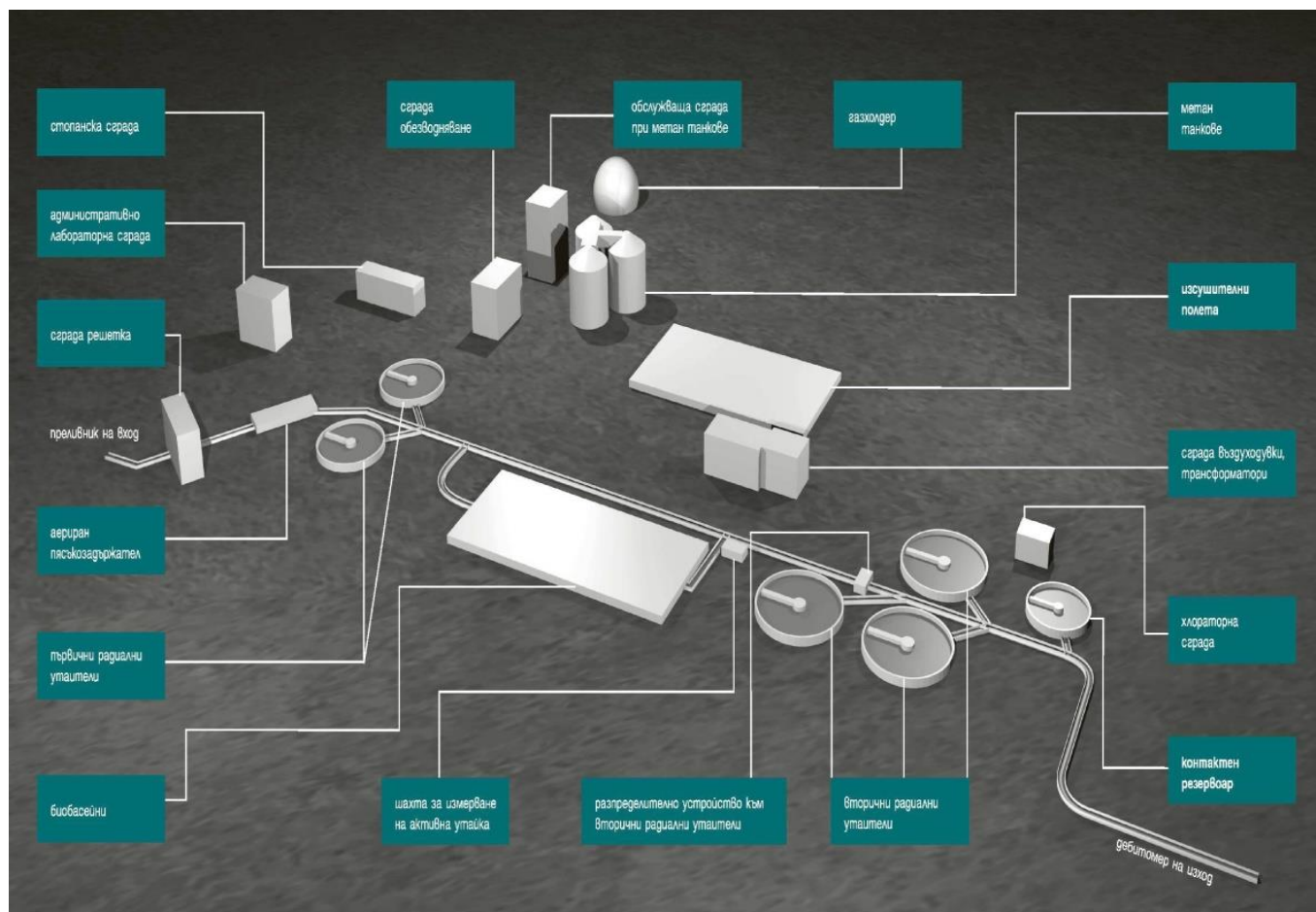
Рехабилитацията на ПСОВ е оразмерена за 99 780 еквивалентни жители и Q ср. дн. = 18 505 м³/д и включва механично, биологично и третично пречистване.

Технологичната схема на ПСОВ след реконструкцията включва следните съоръжения:

ВОДНА ЛИНИЯ

1. Преливник на входа – нов
2. Сграда груби и фини решетки – нова
3. Аериран пясъкомаслозадържател – нов
4. Дебитомер на входа – нов USD на тръба
5. РУ към ПРУ – преоборудване
6. ПРУ – 2 бр. – преоборудване
7. Кранова шахта и ПС плаващи към ПРУ – нова
8. Селектор – нов
9. Преливник пред биобасейни – съществуващ
10. Биобасейн – разширение – нов
11. РУ към ВРУ – преоборудване
12. ВРУ – 2 бр. – нови
13. Калови шахти за РАУ от ВРУ – нови
14. Смесител за хлор – съществуващ
15. РУ към контактен резервоар – съществуващ
16. Контактен резервоар – съществуващ
17. Дебитомер на изхода – нов тип „Вентури”
18. Заустване в р. Янтра – съществуващо

Изображение 3.5.1. Схема на реконструираната ПСОВ

УТАЙКОВО СТОПАНСТВО

19. ПС за първична утайка – преоборудване
  20. ПС за РАУ и ИАУ – преоборудване
  21. ПС към утайкоуплътнител – нова
  22. Утайкоуплътнител за първична утайка – нов
  23. Метантанк I-ва степен – преоборудване
  24. Метантанк II-ра степен – преоборудване
  25. Обслужваща сграда при метантанкове. Сгъстители за ИАУ.
- Оползотворяване на биогаз с СО генератор и газов котел – нова
26. Газхолдер – нов
  27. Факел за биогаз – нов
  28. Силоз за кондиционирана утайка – нов
  29. Обезводнителна инсталация с камерна филтър преса – нова
  30. Изсушителни полета – съществуващи
  31. ПС за калови води от изсушителни полета и хлорни утайки – преоборудване
  32. ПС за дренажни води и техническа вода – нова

Оразмеряването на станцията е определено от количеството отпадъчна вода на вход към момента на инвестицията и за референтен период 2030 г. Наличието на смесена канализация, както и намаляването на инфилтрацията в следствие на проекта, са взети предвид. Количеството инфилтрирана вода намалява в резултат на намаляването на водните загуби от водопреносната мрежа и намаляването вливането на повърхностни води в канализацията. Количеството повърхностни води се запазва високо, като голяма част от канализацията ще се експлоатира като смесена и в бъдеще.

В реконструкцията на ПСОВ е запазена схемата на биологично пречистване на отпадъчната вода, като след реконструкцията се отстраняват биогенните елементи азот и фосфор.

Изграденото ново механично стъпало е оборудвано с груби и фини решетки с висок капацитет на отделяне на груби и фини механични замърсители, постъпили с отпадъчната вода от смесената канализация. Модерният аериран пясъкозадържател, в комбинация с класификатора на пясък и сепаратора за мазнини, изпълнява изискванията за висок пречиствателен ефект по отношение на механичните замърсители.

Три нови съоръжения има по пътя на водата до биобасейните – реактори за отделяне на фосфор, два биобасейна оборудвани с ускорители на течението по време на процеса денитрификация и помпена станция за рециркулираща активна утайка и излишна активна утайка.

Утайковото стопанство е изцяло ново, с нов комплекс от сгради и съоръжения – метантанк, сграда обезводняване с камерна филтър преса, центрофуга и ко генератор за преобразуване на метан газ в енергия. В газовото стопанство, като част от утайковото стопанство, процесите се експлоатират нормално в съответствие с качеството на подаваната в метантанк утайка. Изградени са Ко-генератори, като е предвидено при по-голямо биологично натоварване, произведената от тях ел. енергия да задоволява частично енергийните нужди на станцията. Изгнилата утайка преди подаването ѝ във филтърпресата се кондиционира с FeCl_3 и $\text{Ca}(\text{OH})_2$.

Съгласно програмата за управление на утайките, обезводнените утайки към настоящия момент се съхраняват на територията на станцията. След натрупване на количества и бъдещи анализи за качеството им като подобрител на почвата, ще се търсят възможности за оползотворяване.

Изградена е обезмирисителна инсталация на обекта.

ПСОВ е изградена съгласно българското и европейско законодателство и постига в пълна степен параметрите на изход станция.

Технологичната схема за третиране на утайките включва следните съоръжения:

- ВРУ →
- резервоар за излишна активна утайка (ИАУ)→
- центрофуга и първична утайка→
- метантанк 1 и 2 степен→
- резервоар за изгнила утайка→
- филтър преса→
- изсушителни полета

СПРАВКА

за генерираните утайки за 2010г. – 2015г. от ПСОВ гр. Габрово

№	година	количество /м ³ /	сухо в-во /%/	количество сухо в-во /м ³ /
1	2010	520	35	182
2	2011	250	39	97.5
3	2012	280	34	95.2
4	2013	300	46	138
5	2014	284	46	131

СПРАВКА

за видовете и количества отпадъци от ПСОВ - Габрово

№	Код	Наименование	количества 2015г. м ³ / т
1.	19 08 01	Отпадъци от решетки и сита на ПСОВ	40 м ³ / 36 т
2.	19 08 02	Отпадъци от пясъкозадържател на ПСОВ	64 м ³ / 96 т
3.	19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места	157 м ³ -влажност 65% = 55 т. 920 м ³ - влажност 55% = 414 т.

3.6. Изводи и препоръки

Системата за събиране на битови отпадъци, включваща съдове и сметосъбираща техника, осигуряват изцяло покритието на населението от гледна точка на разположение и обем. Голяма част от съдовете с обем 140 л., предназначени за стръмни и тесни улици в града, застроени с еднофамилни сгради, бяха подменени със контейнери с обем 1,1 м³, което оптимизира системата за сметосъбиране по отношение времеви интервал, за който се обслужват, но тези действия създадоха до известна степен неудобства за живущите, както и невъзможност да бъде предлаган контрол на постъпващите в съдовете отпадъци.

Наличните съоръжения осигуряват третиране на биоразградимите и на рециклируемите отпадъци, но по отношение на строителните отпадъци от домакинствата, само наличието на площадка за временно съхранение не осигурява достатъчно условия за ефективното им третиране с цел последващо оползотворяване.

Необходимо е доразвиване на инсталацията с оглед обезпечаване на дейностите по управление на строителните отпадъци от домакинствата.

С оглед постигането на целите за повторна употреба, рециклиране и други видове оползотворяване е необходимо да се извърши проучване на възможностите за изграждане на общинска площадка за разделно събрани отпадъци от домакинствата, вкл. и едрогабаритни, която да осигурява възможност за ремонт, преработка, вкл. смяна на предназначението на даден отпадък и др. дейности, които да доведат до превръщането на отпадъка в продукт.

Спазвайки йерархията в управлението на отпадъците и по-конкретно принципът за предотвратяване на образуването на отпадъци може да се търси развитие на системата за домашно компостиране, като освен в селата на територията на общината, се внедри и в квартали, застроени с еднофамилни сгради. Това ще доведе до положителен ефект освен при намаляване на отпадъците, но и при дейностите по сметосъбиране, тъй като ще отпадне ангажимента към събиране на съдовете за „мокра“ фракция. За тази цел е необходимо да бъде предприет пакет от мерки, включващ разширяване на съдовото стопанство, проучване на потенциалните ползватели, срещи с населението, с цел проследяване на нагласите и желанието за интегриране на домашното компостиране в тези квартали и други дейности, допринасящи за развитие на системата.

4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ

4.1. Функции за управление на отпадъците

Националното законодателство, свързано с управление на отпадъците, регламентира редица дейности, отнасящи се към органите на местното самоуправление, които могат условно да се групират по следния начин:

- Дейности, свързани с прилагане на националната политика по околна среда на местно ниво;
- Дейности, свързани с изготвяне на стратегически и нормативни документи, регламентиращи управлението на отпадъците на територията на общината;
- Дейности по събиране и транспортиране на отпадъците;
- Дейности по обезвреждане и третиране с цел оползотворяване на отпадъците;
- Дейности, свързани с контрол на разпоредбите в местното и националното законодателство;

Подробно са описани задълженията и отговорностите на органите на местното самоуправление в анализа на нормативната база.

4.2. Състояние на човешките ресурси

Структурата на общинска администрация и функциониращите към нея общински предприятия, предоставят условия за ясно разпределение на дейностите, свързани с управлението на отпадъците на територията на Община Габрово. В самата общинска администрация са структурирани две, условно наречени, звена – Дирекция „Инфраструктура и екология“ и Общински инспекторат. Като второстепенни разпоредители с бюджет към Община Габрово, имащи отношение към управлението на отпадъци, са създадени ОП „Благоустрояване“ и ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово“.

4.2.1. Дирекция „Инфраструктура и екология“

Към нея са назначени 2 бр. експерти в направление екология и 1 експерт в направление озеленяване. Част от функциите на дирекцията са прилагане на политиките по околна среда, създаване на проекти за нормативни актове и стратегически документи,

свързани с управление на отпадъците, спазване на регламентирани със законови и подзаконовни актове задължения, контрол по изпълнение на договори с организации по оползотворяване и други лица, притежаващи разрешителни издадени по реда на чл. 35 от ЗУО.

4.2.2. Общински инспекторат

Към ОИ са назначени 7 лица, пряко ангажирани с контрол по спазване на разпоредбите в местната нормативна уредба и националното законодателство свързано с управление на отпадъците. Посочените лица осъществяват и контрол по други разпоредби на законови и подзаконовни актове, като и по други общински наредби. Съставените актове за установяване на административно нарушение за периода 2012 – 2014г. са посочени в таблица 4.2.2.1.

Таблица 4.2.2.1 Брой съставени актове по отношение управление на отпадъците за периода 2012 – 2014г.

Година	Брой съставени АУАН по Наредба за чистотата в габровска община	Брой съставени АУАН по Наредба за управление на отпадъците на територията на община Габрово
2012	33	4
2013	26	5
2014	23	5

4.2.3. ОП „Благоустрояване“

Общинското предприятие е създадено с Решение № 202 от 31.10.2013г. на Общински съвет – Габрово, като дейността му е регламентирана с Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие „Благоустрояване“ гр. Габрово /приет с Решение № 247/21.11.2013 г., изм. с Решение № 278/19.12.2013 г., изм. с Решение № 118/29.05.2014 г., изм. с Решение № 207/25.09.2014 г., изм. с Решение № 271/18.12.2014 г./.

Основната дейност на предприятието е събиране и транспортиране на битови отпадъци. Като в същото време отговаря за поддръжка на съдовото стопанство и представители на предприятието участват в комисии за определяне на разположението и броя на съдовете за БО. Определят честотата на сметосъбиране по обособени зони и графика по които се обслужват. Осъществява координация с гражданите и общинска администрация по отношение извозването на други отпадъчни потоци – едрогабаритни отпадъци, строителни и обемни растителни отпадъци и др. Предоставя услуги по транспортиране на производствени и строителни отпадъци. Щатната численост на предприятието е 137 души.

4.2.4. ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово

Предприятието е създадено с Решение № 32 на Общински съвет – Габрово, като със същото решение е приет и Правилник за устройството и дейността на ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово“. Основната дейност е опериране с Регионално депо за неопасни отпадъци, предназначено за общините Габрово и Трявна, което включва обезвреждане и третиране с цел оползотворяване на отпадъци. Щатната численост на предприятието е 17 души, като пряка ангажираност към управлението на

отпадъците имат директора и еколога на ОП „РДНО –Габрово“, като освен чрез пряко ръководене на процесите по обезвреждане и оползотворяване на отпадъците, подпомагат и общинска администрация в дейностите по управление на отпадъците на територията на общината.

4.3. Изводи и препоръки

От така направения преглед на наличните към общинска администрация звена и функциониращите предприятия, може да се направи извод, че числеността на персонала, напълно удовлетворява обема от задължения, регламентирани със законодателството. Независимо от числеността е необходимо непрекъснато увеличаване на компетенциите на служителите, ангажирани с управление на отпадъците, породено от непрекъснато променящото се законодателство и нови тенденции, технологии и системи за управление на отпадъчните потоци. Забелязва се тенденция в намаляване на броя съставени АУАН по отношение Наредба за чистотата на територията в Габровска община и сравнително латентен брой на АУАН по Наредба за управление на отпадъците на територията на община Габрово, което може да бъде разтълкувано по няколко начина – намаляване на броя на нарушенията; необходимост от актуализация и промени в наредбите или по-задълбочено запознаване с текстовете в същите от страна на контролния орган.

5. АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИТЕ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И МЕРКИТЕ ПРЕДПРИЕТИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

5.1. Описание на замърсените терени на територията на община Габрово

Дейностите по закриване на ползваните през годините площадки за обезвреждане на отпадъци в малките населени места са приключили до края на 2009 г. както със средства от общинския бюджет, така и чрез финансиране от ПУДООС посредством кампании за почистване и рекултивиране на нерегламентирани депа.

Нерегламентирано по смисъла на ЗУО и подзаконовите нормативни актове беше и общинското депо за твърди битови отпадъци, което не отговаряше на изискванията, заложили със законодателството. Същото беше закрито и рекултивирано в рамките на реализирания проект за изграждане на Регионално депо за неопасни отпадъци, предназначено за общините Габрово и Трявна през 2015 г.

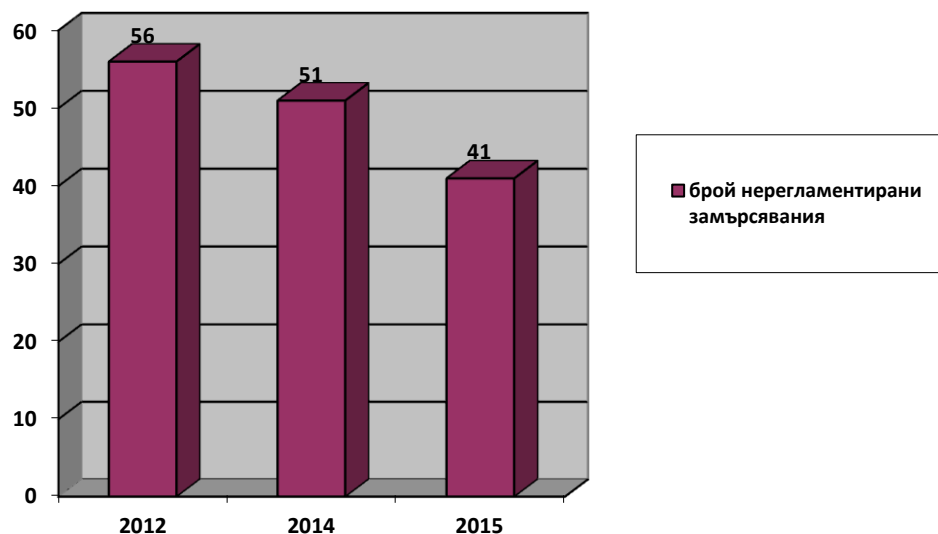
Във връзка с гореизложеното, обект на този анализ ще бъдат нерегламентираните замърсявания на територията на общината, които сами по себе си също са съществен проблем, тъй като могат да доведат до значително натрупване на голямо количество отпадъци и замърсявания, които биха имали сериозен негативен ефект върху околната среда.

При анализа са използвани данни предоставени от кметовете и кметски наместници по места, като се наблюдава намаляване на броя населени места, които имат замърсени терени на територията си, както и намаляване на общия брой нерегламентирани сметища.

Таблица 5.1.1. Наличните към 2012, 2014 и 2015г. нерегламентирани замърсявания на кметствата и кметските наместничества.

Нерегламентирани замърсявания на територията на общината				
№	кметство/кметско наместничество	бр. нерегламентирани замърсявания на територията на кметството към 2012г.	бр. нерегламентирани замърсявания на територията на кметството към 2014г.	бр. нерегламентирани замърсявания на територията на кметството към 2015г.
1	Поповци	6	9	14
2	Яворец	5	-	3
3	Драгановци	5	10	3
4	Гергини	3	5	0
5	Гъбене	0	-	1
6	Донино	4	9	9
7	Враниловци	1	0	1
8	Жълтеш	0	-	3
9	Лесичарка	1	-	0
10	Чарково	2	2	0
11	Армените	0	-	0
12	Баланите	0	-	0
13	Борики	5	-	
14	Гръблевци	2	3	4
15	Дебел дял	0	-	
16	Думници	1	5	3
17	Здравковец	0	2	0
18	Зелено дърво	1	-	3
19	Златевци	0	-	
20	Камещица	1	-	
21	Кметовци	8	-	
22	Мичковци	3	-	4
23	Музга	1	-	
24	Новаковци	4	6	
25	Райновци	1	-	1
26	Трънито	2	-	1
общо:		56	51	41

Графика 5.1.2. Наличните към 2012, 2014 и 2015г. нерегламентирани замърсявания на кметствата и кметските наместничества.

Наблюдава се тенденция на намаляване на нерегламентираните замърсявания, но общите данни ни показват един негативен аспект, нерегламентираните замърсявания спрямо 2012 година в някои от населените места се увеличават, което означава, че освен дейностите по почистване, които се организират съвместно с кметове и кметски наместници и общинска администрация, продължава и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци на места, които вече са били почиствани.

Дейностите по почистване на тези замърсявания, обикновено са осъществявани посредством кампаниите за пролетно почистване, чрез усилия на кметовете и кметски наместници или чрез подпомагане от страна на ОП „Благоустройство“, в случаите когато е необходима техника.

Част от предприетите мерки са и превантивните дейности, като например поставяне на табели, съставяне на предписания и разясняване на последствията от замърсяванията.

Голяма част от тези нерегламентирани замърсявания са в дерета или корита на реки, което допълнително утежнява ситуацията и почистването им е задължително. Ежегодно, контролните органи изпращат предписание на общините за недопускане на замърсявания на речните корита и почистване на такива сметища, тъй като те са един от основните причинители на образуването на „тапи“ при обилни валежи и преливане на реки и дерета.

5.2. Изводи и препоръки

Съществува необходимост от ежегодно предоставяне на актуална информация относно състоянието на малките населени места от общината, с цел изготвяне на план за почистването им. Също така е необходимо закупуване на табели, целящи превенция на замърсяванията, което може да се осъществи или от общинския бюджет или от бюджета на съответното кметство. Провеждането на кампании, както образователни, така и за почистване е важен аспект към приобщаване на хората към този проблем и продължаване на усилията в тази посока е успешен модел.

6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ; ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ.

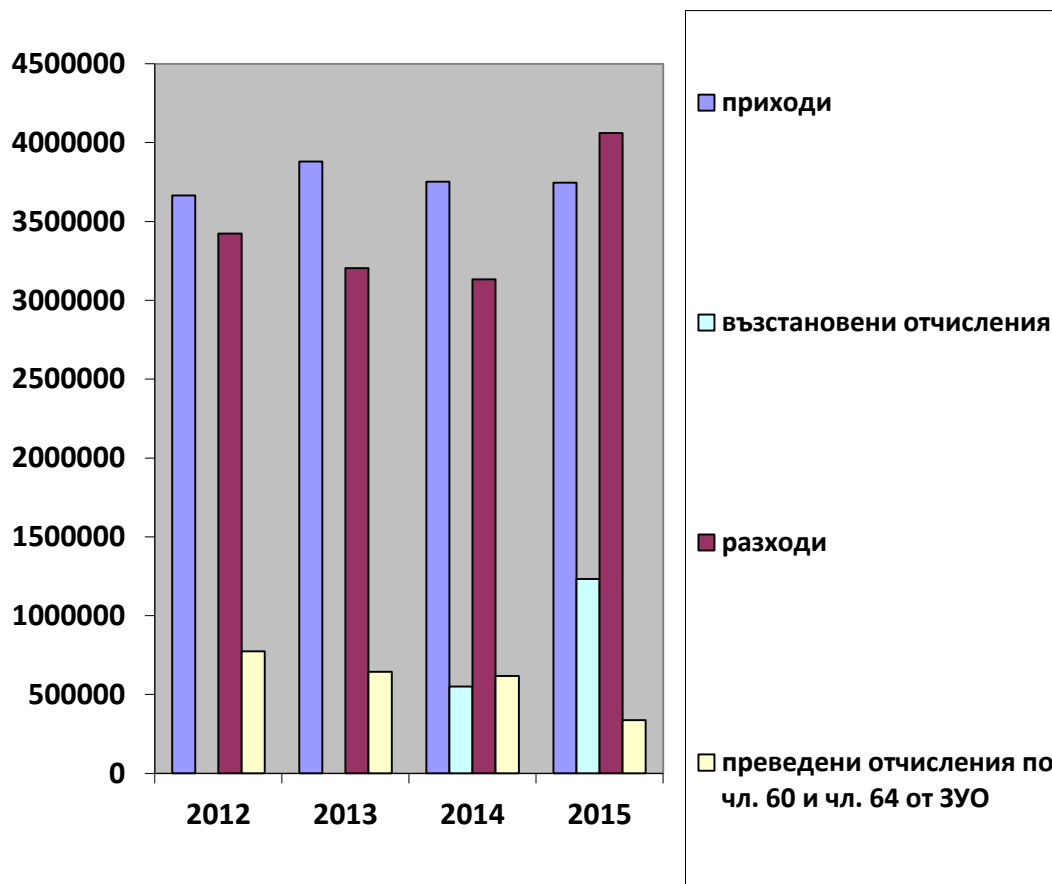
6.1. Организационни схеми за управление на отпадъците

6.1.1. Събиране на битови отпадъци

Системата организирана за събиране на битовите отпадъци на територията на община Габрово, обединява разпоредбите по чл. 19, ал. 3 т. 6 и т. 10 от ЗУО. С една организационна схема се осигурява разделното събиране на рециклируемите отпадъци (хартия, картон, пластмаса, метал и стъкло) и на биоразградимите отпадъци. Самата организационна схема частично интегрира в себе си принципа „замърсителя плаща“, тъй като всички дейности обвързвани с обслужване на системата и дейностите по оползотворяване и обезвреждане се финансират от такса битови отпадъци. „Частично“ поради начина на изчисляване на самата такса. Към настоящия момент тя се определя на база данъчна оценка на имота, което по отношение на справедливо разпределение на разходите за дейностите с битовите отпадъци, не съвпада със същината на принципа. Друг принцип, на който се основава системата е „разделяне при източника“. Самата система се базира на разделянето т. нар. „суха“ и „мокра“ фракции, с което се осигурява разделяне на биоразградимите отпадъци от рециклируемите. Отпадъците, които би следвало да попадат в сухата фракция, не позволяват замърсяване на рециклируемите отпадъци, с което се осигурява максимално добър ефект, с минимални усилия от страна на населението при разделяне на отпадъците. Дейностите по сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци се извършва от ОП „Благоустройство“ – второстепенен разпоредител с бюджет към Община Габрово. Предприятието отговаря и за обезпечаването на системата със съдове за битови отпадъци и поддръжката им. Обезвреждане на отпадъците и дейности по оползотворяване на биоразградимите отпадъци и част от строителните, се извършва от ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово“, също второстепенен разпоредител с бюджет към Община Габрово. Дейностите, които се извършват с отпадъци на регионалното депо са обезвреждане чрез депониране, оползотворяване на биоразградими отпадъци чрез открито компостиране и временно съхранение на строителни отпадъци и земни маси с цел оползотворяване за запръстяване. Дейността по третиране чрез сепариране на отпадъците от „сухата“ фракция се изпълняват от „Екобулсорт“ АД на база сключен договор след проведена процедура по реда на ЗОП. Финансирането на дейностите свързани с управление на битовите отпадъци се осъществява посредством събраната такса битови отпадъци от домакинствата и в случай на недостиг се дофинансира от общинския бюджет.

Данните относно разпределението на приходите от такса битови отпадъци (БО) и разходите, свързани с опазване на околната среда са показани в Графика 6.1.1.1.

Графика 6.1.1.1. Разпределение на приходите от такса битови отпадъци и разходите за опазване на околната среда

Както се забелязва от графиката събираемостта на такса БО е сравнително постоянна и няма особени вариации в стойностите при приходите. По отношение на разходите се наблюдава повишение в стойностите от 2015г. което се дължи на инвестиционните разходи, обвързани с осъществяване на дейностите на двете общински предприятия, ангажирани в системата за управление на отпадъците.

6.1.2. Събиране на масоворазпространени отпадъци

На територията на община Габрово са реализирани системи за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и отпадъци от опаковки. Тези системи обхващат принципа „разширена отговорност на производителя“ посредством организациите по оползотворяване с които Община Габрово е сключила договори. Системите са обезпечени съдово със средства предоставени от организациите по оползотворяване, както и транспортирането на тези отпадъци. Всички дейности по третиране също се финансират от организациите, които получават продуктова такса от производителите които са обхванати от колективната система за събиране на МРО.

6.1.3. Приемане на разделно събрани отпадъци

От домакинствата включително опасни и едрогабаритни – съгласно чл. 19, ал. 3, т. 11, общините трябва да осигурят площадки за безвъзмездно приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата, вкл. опасни и едрогабаритни отпадъци, като Община Габрово е осигурила тази възможност чрез сключване на Договор за сътрудничество с лице, притежаващо разрешително за дейности с отпадъци, издадено по реда на чл. 35 от ЗУО. Приемане на отпадъците е безвъзмездно както за населението, така и за Общината, като единствено при постъпване на опасни отпадъци, общинска администрация има ангажимент да заплати разходите по тяхното обезвреждане, в случаите, когато същите не попадат към масово разпространените отпадъци.

6.2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управление на отпадъците

Основният икономически инструмент, който се използва за финансиране на дейностите с отпадъци и може да послужи за стимулиране на обществото да спазва реализираните организационни схеми свързани с управлението на отпадъците е такса битови отпадъци. В своята същност таксата обхваща всички дейности по сметосъбиране и транспортиране, третиране и обезвреждане на отпадъците, поддържане на чистота на терените за широко обществено ползване и отчисленията, дължими съгласно ЗУО. Към настоящия момент такса БО, дължима от населението на община Габрово се определя на база данъчна оценка на имота, но с изменения в Закона за местните данъци и такси и предстоящата промяна в методиката за определяне и изчисляване на такса БО, се очаква по-справедлив подход, спазвайки принципа „замърсителя плаща“.

За всички дейности с отпадъци, неутрално се събира 244,70 лв. за тон отпадък, както показват данните от събраната такса БО и постъпилите на депо битови отпадъци за 2015г., като тази сума обхваща всички дейности по събиране, извозване, осигуряване на съдове, третиране и подготовка за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците. В тази сума са включени и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО, дължими за т. отпадък, които през 2015г. са били съответно 2,84 и 28,00 лв. Използвани са данните само за 2015 г., тъй като това е първата възможна година, през която има реални данни за количественото измерение на отпадъците.

За осъществяване на дейности със строителни или производствени отпадъци, общинска администрация е въвела такси за транспортиране и за обезвреждане на отпадъците, като те се определят на база оперативните разходи за транспортиране или обезвреждане на 1 т. отпадък и са дължими при извършването на услугата.

Таблица 6.2.1. Сметосъбиране на битовите отпадъци в гр.Габрово и обслужваните села в общината.

Разпределение на наличното съдово стопанство за обезпечаване на разделното събиране на БО				
населено място	Вместимост	предназначение съгласно системата за разделно събиране на БО	брой	честота на обслужване
гр. Габрово	контейнер 1100 л.	"суха" фракция	1136	528 бр. - ежедневно 608 бр. - 1 път седмично
	кофи 240 л.	"мокра" фракция	359	ежедневно
	кофи 120 л.	"мокра" фракция	874	324 бр. - ежедневно 550 бр. - 1 път седмично
обслужвани села от общината	контейнер 1100 л.	"суха" фракция	440	3 пъти месечно в периода м. май - м. октомври 2 пъти месечно през останалите месеци пет от селата са с честота на сметосъбиране от 6 до 4 пъти в месеца - целогодишно
	кофи 140 л.	"суха" фракция	880	3 пъти месечно в периода м. май - м. октомври 2 пъти месечно през останалите месеци пет от селата са с честота на сметосъбиране от 6 до 4 пъти в месеца - целогодишно
	компостери 300 л.	домашно компостиране	3800	
	компостери 400 л.	домашно компостиране	800	

6.3. Изводи и препоръки

Имайки предвид че през 2015г. изтече договора с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, наложително е да се сключи нов такъв, с който да се регламентира разделното събиране на отпадъци от опаковки, и системата която се установи да не противоречи на вече реализираната за битови отпадъци. Предвид наличието на други отпадъчни потоци и наличие на фирми, притежаващи разрешителни за третирането им е препоръчително да се направи проучване за възможностите от събиране и предаване за третиране на други отпадъчни потоци (мазнини от кухни, текстилни отпадъци, дървесни отпадъци и др.). Би било полезно да се проучат възможности за въвеждане на допълнителни стимули за населението при успешно спазване на въведените организационни схеми за управление на отпадъците.

7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ. РАБОТА С НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНАТА.

7.1. Стратегически подход в информационно разяснителните кампании обхващащи обществеността.

В Програма за интегрирано управление на отпадъците на територията на община Габрово с период на действие 2011 – 2013г. и Програма за управление на дейностите по отпадъците на регионалното сдружение на общините Габрово и Трявна с период на действие 2011 – 2015г. са разработени подпрограми свързани с информационно-образователното обезпечаване на дейностите с отпадъци. Мерките заложи в тях са изпълнявани съобразно индикативните графици, което е показателно за прилагането на стратегически подход по отношение информирането и провеждането на образователни кампании.

В рамките на проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Габрово“ бяха предвидени и реализирани мерки за публичност, свързани с изграждането на регионалното депо за неопасни отпадъци, въвеждането на нова система за разделно събиране на битовите отпадъци и други теми, свързани с устойчиво потребление на ресурсите и управление на отпадъците.

7.2. Информационни и образователни дейности и информационно обезпечаване относно дейностите с отпадъци

7.2.1. Кампании и акции

Информационните и образователните кампании винаги са били важен аспект от развитието на организационните схеми за управление на отпадъците. През годините активно са се развивали различни кампании, свързани с обостряне на вниманието на населението по теми свързани с отпадъците. В тази част от анализа ще разгледаме кампаниите организирани през периода 2012 – 2015 г.

През 2012г. кампаниите са били насочени основно към почистване на нерегламентирани замърсявания. Проведена е кампания за общоградско пролетно почистване, под мотото „Пука ли ти за боклука“, по време на която са се включили редица институции, граждани и организации. През 2012г. за първи път се организира и национална кампания „Да изчистим България за един ден“, в която се включва и Община Габрово, като в случая тя се явява едно продължение на ежегодното организираната кампания за пролетно почистване, организирана на местно ниво. Кампанията „Да изчистим България за един ден“ е организирана от БТВ Медиа Груп и привлича голям брой доброволци, поради сериозното медийно отразяване в национален ефир. Също през 2012 г. в рамките на организираната от Община Габрово „Екобазар“ има щанд за предаване на негодни за употреба батерии и малки електроуреди, като целта е освен събиране на този вид масово разпространени отпадъци и насочване на вниманието към опасностите, които крие безразборното им изхвърляне и необходимостта от разделното им събиране и оползотворяване.

През 2013г. отново акцентът са кампании за почистване на замърсени терени, като тази година кампаниите са три – „Да направим Габрово отново чисто и зелено“, „Да изчистим България за един ден“ и „Да изчистим Стара планина“, като последните две са организирани от БТВ Медиа Груп, в които Община Габрово се включва активно. Кампанията „Да изчистим Стара планина“ е съвместена и с провеждания „Узана-поляна фест“, като в последния ден от фестивала съвместно с посетителите се организира

почистване на поляната от отпадъците, които са изхвърлени нерегламентирано. За първи път през 2013 г. беше даден старт и на една образователна кампания с конкурсен характер – „Отпадък с късмет не отива за смет“, която беше организирана в рамките на мерките по публичност към проекта за изграждане на регионална система за управление на отпадъците, обслужваща регион Габрово. Кампанията беше насочена към ученици и деца посещаващи детски заведения, и се проведе на няколко етапа, всеки от които се отнасяше към събиране на различен вид рециклируем отпадък (хартия, пластмаса и метал). Целта на кампанията беше да подготви най-малките за предстоящото въвеждане на новия модел за разделно събиране на битовите отпадъци и да възпита у тях отговорност към екологосъобразното управление на отпадъците.

2014г. започва активно прилагане на мерките по публичност към проекта за изграждане на регионалната система за управление на отпадъците. Реализират се редица кампании за популяризиране на предстоящото въвеждане на системата за разделно събиране на битовите отпадъци, както и по отношение на самото регионално депо. Изготвени и разпространени са брошури, информационни пакети и 3 издания на информационен бюлетин свързани с проекта и системата за събиране на БО. Проведени са обучения по всички кметства и кметски наместничества относно домашното компостиране – ползи, технология и ползване на готовия продукт, като са раздадени и компостери с цел популяризиране и въвеждането му сред местното население като елемент от системата за събиране на БО. Продължава и провеждането на кампанията „Отпадък с късмет не отива за смет“, насочена към ученици и деца, посещаващи детските заведения. Провеждат се и две нови кампании – „Ненужна хартия за нова книга“ и „Кафевият контейнер“, които освен конкурсен характер имат и за цел чрез забавление да се постигне положителен ефект върху възприемането на новата система за разделно събиране на битовите отпадъци. Проведени са и традиционните кампании за почистване – „Да почистим разделно“ и „Да изчистим България за един ден“, като при провеждането на същите освен чували и ръкавици на желаещите да се включат, са раздавани и информационни материали относно реализираните организационни схеми за събиране на различните видове отпадъци, както и такива, съдържащи информация за предстоящото въвеждане на системата за двукомпонентно събиране на битовите отпадъци. По време на кампаниите се организира и такава за събиране на негодни за употреба батерии, с цел отклоняването им от депото за отпадъци и насочване на вниманието на населението към този поток отпадъци. През 2014г. беше организиран щанд в рамките на „Екобазар-2014“ на който беше предоставяна информацията относно пролетното почистване, организационните схеми за събиране на отпадъци и системата за събиране на БО на принципа „суха“ и „мокра“ фракция. По време на базара се събираха и негодни за употреба батерии, като и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

През 2015г. продължиха акциите по информиране на обществеността относно развитието и етапите на реализация на проекта за изграждане на регионална система за управление на отпадъците, като бяха проведени в различни квартали на града няколко образователно-информационни събития „Как да разделяме отпадъците си“. Беше проведен „Ден на отворените врати“ на регионалното депо за неопасни отпадъци, като преди това ученици от Националната гимназия за приложни изкуства, гр. Трявна се погрижиха да освежат сивата оградна стена на регионалното депо чрез графити-изкуство. Отново в рамките на Екобазара се проведе инициативата „Ненужна хартия за нова книга“, като към нея се организира и кампания за събиране на негодни за употреба батерии. Кампаниите за пролетно почистване през 2015г. бяха по-всеобхватни. Проведе се ежегодното пролетно почистване, което носеше мотото „Мисия Отпадък“, а

кампанията „Да изчистим България заедно“ се проведе под формата на 5 различни акции с насоченост към градски зони, детски площадки, терени за спорт и туризъм, защитени територии и речни корита. Проведе се и информационна среща с тенденции за последващо сътрудничество с ресторантиори, относно запознаване с реализираната регионална система и създаване на схема за събиране на хранителните отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене.

7.2.2. Информационно обезпечаване по отношение дейностите с отпадъци

Всички дейности, представляващи обществен интерес, свързани с управление на отпадъците се оповестяват на интернет страницата на Община Габрово. В електронния сайт има раздел околна среда, в който се публикува всичката информация, към която имат отношение местното население и други организации. По-важна информация се публикува и в под раздел „Новини“.

В рамките на мерките за публичност беше изготвен сайт и на проекта за изграждане на регионална система за управление на отпадъците, в който се публикува освен информация за развитието на проекта и за кампании и акции свързани с мерките по публичност, но и протоколи от срещите на общото събрание на Регионалното сдружение на общините Габрово и Трявна.

7.3. Изводи и препоръки

Като основен извод от обстойния преглед на реализираните през годините кампании е, че всяка следваща година освен приемственост има и доразвиване на концепцията за стратегическия подход в информирането на обществото. Необходими са още усилия по отношение разпространяване на информацията в интернет пространството, тъй като това е един от най-всеобхватните методи, който може да достигне до голям брой хора. Независимо от реализираните през годините инициативи е необходимо една активна политика по отношение на капании, обучения и информационни акции свързани със всички дейности и организационни схеми по управление на отпадъците. Мерките, които ще се предприемат трябва да са комплексни или с други думи с една кампания да се обхващат възможно по-голям брой организационни схеми и информацията да се предоставя по начин, който да не затормозява възприемането и. Има нужда и от създаване на електронен сайт на регионалното депо, на който да бъде публикувана информация относно дейностите осъществявани на площадката, изпълнение на цели, постигнати резултати и др.

8. ОТЧЕТНА ДЕЙНОСТ, СВЪРЗАНА С ОТПАДЪЦИТЕ

8.1. Отчети, изисквани с нормативната уредба

Управлението на отпадъците се извършва на няколко нива – местно, регионално и национално ниво, което предполага и водене на отчетност от най-ниското към най-високото ниво. Законодателството в България регламентира реда и начина по който следва да се предоставя информацията, свързана с дейностите с отпадъци към по-високите нива, които представляват контролните органи. Община габрово и всички ангажирани с управлението на отпадъците звена, предоставят редица отчети, които са изисквани с различни закони и подзаконови актове.

- Отчети съгласно Наредба № 1 от 04 юни 2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и за реда за водене на публични регистри – Лицата извършващи дейности с отпадъци имат ангажимент да водят отчетни книги и да предоставят годишни отчети в Изпълнителната агенция за

опазване на околната среда. Общинска администрация и двете предприятия, имащи пряко отношение към управлението на отпадъците, предоставят следните отчети: ОП „Благоустрояване“ – Годишен отчет за транспортиране на отпадъци; ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово“ – Годишен отчет за депониране на отпадъци, Годишен отчет за компостиране, анаеробно разграждане и механично-биологично третиране (МБТ) на биоотпадъци; Община Габрово, като водеща в Регионалното сдружение за управление на отпадъците - Годишен отчет на регионалните сдружения на общините. Водят се отчетни книги от съответните предприятия за транспортиране на отпадъци, за депа за отпадъци, за оползотворяване на отпадъци, за съхраняване на отпадъци, както и за образуване на опасни отпадъци.

- Отчети изисквани съобразно Закона за статистиката – ежегодно се предоставя отчет до Териториално статистическо бюро относно строителни и битови отпадъци, генерирани на територията на общината. Отчетът следва да се изготви от общинска администрация.

- Доклад съгласно чл. 125, ал. 1, т. 6 от Закона за опазване на околната среда – Предоставя се на РИОСВ – Велико Търново и на Басейнова дирекция – Дунавски район Годишен доклад по околна среда за изпълнение на дейностите, за които е предоставено КР № 157-Н1/2011г. Изготвянето на доклада е ангажимент на оператора на Регионалното депо, или на притежателя на Комплексното разрешително, който в случая е Община Габрово.

- Отчет изискван с Наредба за разделно събиране на биоотпадъците – предоставя се от общините, участници в регионалното сдружение, отчет за изпълнение на целите, заложили със закона за управление на отпадъците, като в МОСВ се предоставя отчет за изпълнение на целите от Регионалното сдружение. Изготвянето на отчета от Регионалното сдружение е ангажимент на Община Габрово – като водеща община.

- Отчети изисквани с Наредба № 7 от 19.12.2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне на размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци – Ежемесечно се предоставят отчети до РИОСВ – Велико Търново, относно количествата депонирани отпадъци, във връзка с контрол на внесените по специална банкова сметка отчисления и обезпечения от Община Габрово. Отчета се изготвя от ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово“, но се изпраща от Община Габрово.

8.2. Други отчети изготвяни и изисквани във връзка с изпълнението на дейности с отпадъци

В процеса на изпълнение на оперативните дейности по управление на отпадъците се изискват и редица други отчети, с които се цели контрол по изпълнение на услуги, отчитане на количествени цели и други, които са свързани с организационните схеми за събиране на отпадъци. Ежемесечно ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово“ предоставя на Община Габрово и Община Трявна отчет за постъпилите и третирани отпадъци на регионалното депо. В рамките на договор за предварително третиране на смесени битови отпадъци се предоставят отчети за дейностите свързани със сепариране и предаване на отпадъци за оползотворяване от „Екобулсорт“ АД – изпълнител на услугата. Ежемесечно се предоставят отчети за постъпилите отпадъци на площадката за безвъзмездно приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата, вкл. опасни и едрогабаритни отпадъци. Предоставят се и отчети от организациите по оползотворяване с които Община Габрово е сключила договори за събиране на масово разпространени отпадъци в случаите когато е необходимо допълнителна информация се изискват отчети към съответната институция, организация или лице (например наличие на нерегламентирани замърсявания в малките населени места, брой на раздадени

компостери за развиване на системата за домашно компостиране или брой и разположение на съдове за битови отпадъци).

8.3. Изводи и препоръки

Тъй като за различните отчетни форми отговарят различни лица, може в някои случаи да се получи разминаване на информацията поради ред причини. Желателно е едно лице да проверява отчетите преди изпращане до компетентните органи, за да може да не се допуска несъответствие в информацията. Би било полезно да се изисква информация и от пунктовете за вторични суровини относно количествата приети рециклируеми отпадъци с битов характер, за да може информацията относно генерираните на територията на общината отпадъци да бъде по-пълна а и да бъдат отчитани към изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване, регламентирани в ЗУО, тъй като формата на отчитане позволява това.

9. ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

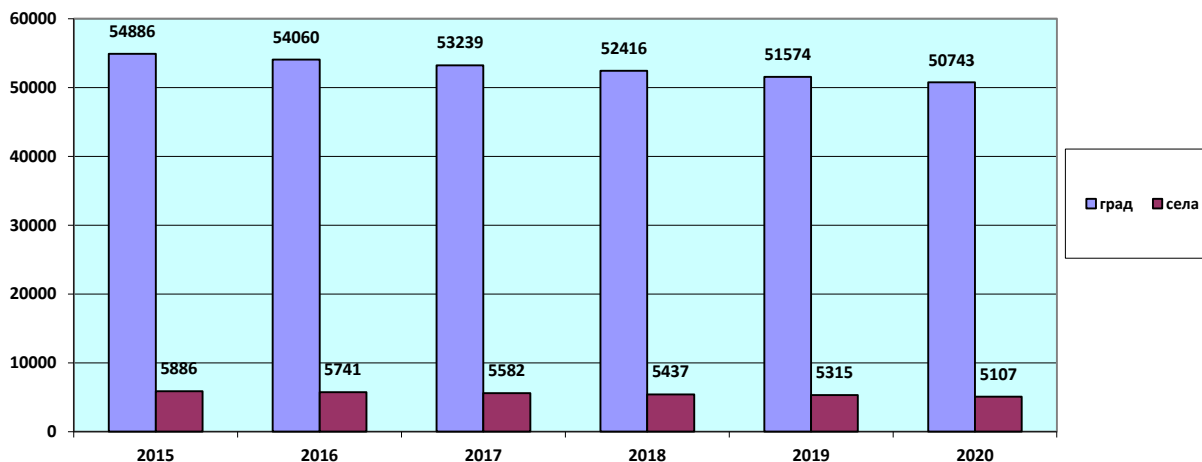
9.1. Прогноза за населението на територията на община Габрово

Прогнозата за населението е изготвена от Националното статистическо бюро във връзка с пред инвестиционните проучвания свързани с проекта за изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Габрово. Прогнозата е изготвена на база демографски параметри като естествен прираст, раждаемост, смъртност, миграция и др. Извадково за целите на прогнозирането в рамките на програмния период са взети данните за 2015 – 2020 г., показани в таблица 9.1.1.

Таблица 9.1.1. Прогноза за населението на община Габрово за периода 2015 – 2020 г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	60772	59801	58821	57853	56889	55850
Жени	30824	30256	29667	29068	28479	27871
Мъже	29948	29545	29154	28785	28410	27979

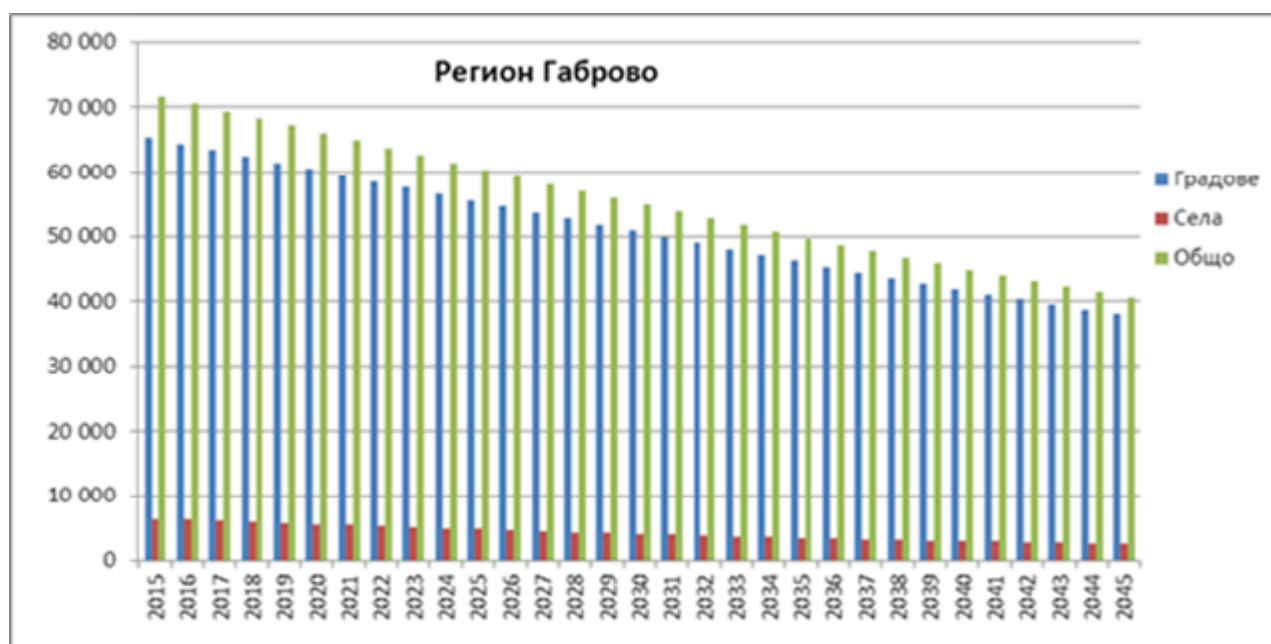
Графика 9.1.2. Прогноза за разпределение на населението по местоживееене – град/села за периода 2015 – 2020 г.

От горните таблица и графика се вижда, че прогнозата за населението е с тенденция към намаляване броя на жителите с близо 1000 души на година, като може да се заключи, че населението в селата отнесено към общия брой на жителите в общината, намалява, като за периода 2015г. – 2020г. се очаква населението по селата да намалее от 9,7% до 9,1 % от общия брой жители.

Прогноза на НСИ за населението на Регион Габрово, по местоживееене за периода на изграждане и експлоатация на РСУО (2015 - 2045 г.)

Графика 9.1.3. Прогнози на НСИ за населението на Регион Габрово за периода на изграждане и експлоатация на РСУО (2015 – 20145г.)

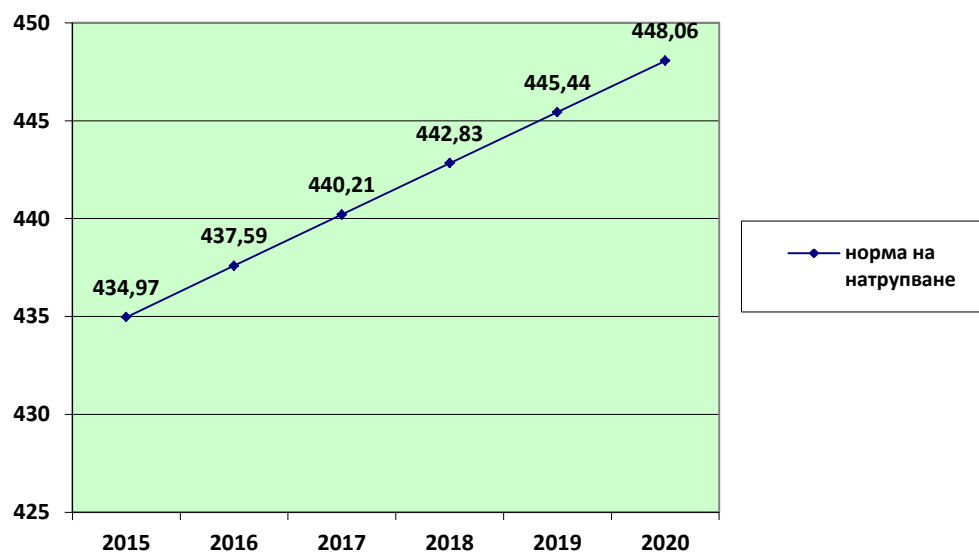

9.2. Прогноза за норма на натрупване и количества отпадъци

9.2.1. Норма на натрупване

Нормата на натрупване през годините се базира на няколко фактора – покупателна способност на населението, предприети действия по предотвратяване образуването на отпадъци, производството на продукти и опаковането им, разпределение на населението според сградите които обитават – многоетажни или еднофамилни сгради с дворови пространства, разпределение по населени места – град/села и др. Прогнозирането на нормата на натрупване е труден процес, тъй като всеки един от изброените по-горе фактори, може да даде отклонения в нормата на натрупване. Изменението на прогнозните стойности на нормата на натрупване на отпадъците за жителите на община Габрово е дадено в Графика 9.2.1.1.

Графика 9.2.1.1. прогнозни стойности на нормата на натрупване на отпадъците в кг./ж. за година за период 2015 – 2020г.

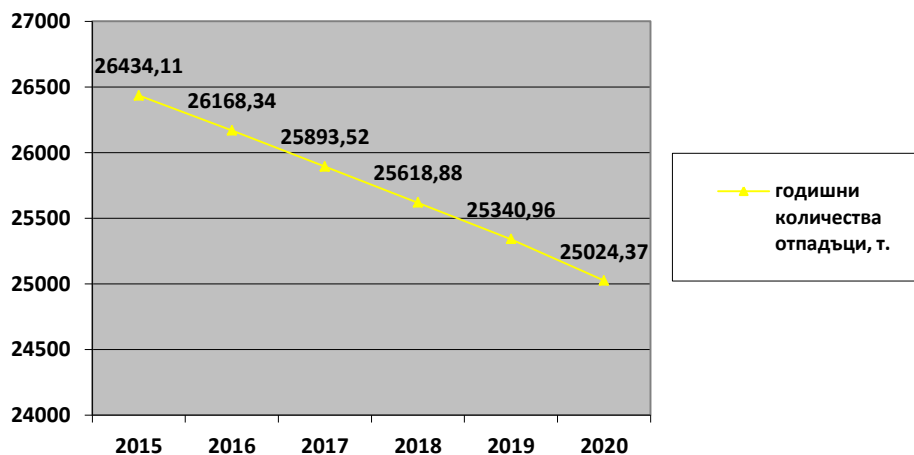

Както се забелязва по графиката, нормата на натрупване на отпадъците ще расте, поради увеличаване на консумацията и покупателната възможност на населението.

9.2.2. Годишни количества, генерирани отпадъци

Независимо от увеличението на нормата на натрупване, се очаква намаляване на образуваните годишни отпадъци, като това се дължи основно на намаляването на населението, както е показано в графика 9.2.2.1

Графика 9.2.2.1. Прогноза за годишните количества отпадъци за периода 2015 – 2020 г.

9.2.3. Количества отделени и оползотворени отпадъци

Прогнозните стойности за отделените количества отпадъци произлизат от пред инвестиционните проучвания свързани с подготовка на проекта за изграждане на регионална система за управление на отпадъците. Същите са показани в следната таблица:

Таблица 9.2.3.1. Прогнозни стойности за разделените и предадени за оползотворяване отпадъци за периода 2015 – 2020 г.

Отпадък	Количество а за 2015г., т	Количество а за 2016г., т	Количество а за 2017г., т	Количество а за 2018г., т	Количество а за 2019г., т	Количество а за 2020г., т
Хартия и картон	1041,6	1034,04	1021,44	1009,68	996,24	982,8
Пластмаса	2015,16	1999,2	1974,84	1948,8	1924,44	1897,56
Стъкло	593,04	588	581,28	573,72	566,16	557,76
Метал	236,04	234,36	231	228,48	225,96	222,6

Средния процент на рециклиране на отпадъците в прогнозните стойности, спрямо общото количество генерирани битови отпадъци е 14,68 %. Разбира се тези стойности са условни, тъй като не може с точност да се прогнозира отношението на човека към разделянето на отпадъците по вид, което има пряка връзка с кампаниите, които се провеждат и стимулите, които се въвеждат целящи по-добро разделяне при източника.

По отношение на отпадъците, които постъпват за домашно компостиране и тези които се компостират на площадката за компостиране на регионалното депо, прогнозните стойности не могат да бъдат ползвани от пред инвестиционните проучвания, тъй като е разглеждано оптимално оползотворяване, а в действителност към настоящия момент не може да се използва пълния обем от постъпващи отпадъци от т. нар. „мокра“ фракция.

Прогнозните стойности са дадени в таблица 9.2.3.2.

Таблица 9.2.3.2. Прогнозни стойности за процеса компостиране за 2015 – 2020г.

Показател	Количества за 2015г., т	Количества за 2016г., т	Количества за 2017г., т	Количества за 2018г., т	Количества за 2019г., т	Количества за 2020г., т
Домашно компостиране – количество отпадъци	1463	2453	2415	2378	2342	2297
Входящи отпадъци за компостиране	8133,55	7918,14	7996,72	8076,76	8154,04	8714,26
Произведен компост	267,12	1005,60	1775,27	3230,70	4077,02	5228,56
Остатъчен отпадък за депониране	7866,43	6912,54	6221,45	4846,06	4077,02	3485,7
Процент на оползотворяване	3,12%	12,7%	22,2%	40%	50%	60%

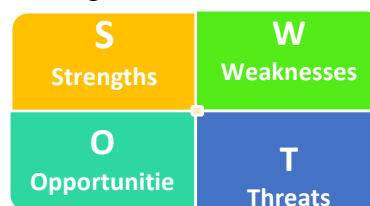
Предвижда се едно равномерно нарастване на процента оползотворени биоразградими отпадъци с течение на времето, тъй като се очаква постепенно внедряване и установяване на системата за разделно събиране на битовите отпадъци на две фракции. Необходимо е постоянно провеждане на информационни кампании, целящи по-добро разделяне при източника, което от своя страна ще доведе до по-висок процент на оползотворяване.

III. SWOT АНАЛИЗ

1. Теория на SWOT Анализа

SWOT анализът е един от най-често практикуваните методи за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика. SWOT анализът представлява акроним на вътрешните на анализирания проблем .

- силни страни (Strengths)
- слаби страни (Weaknesses)
- възможности (Opportunities)
- заплахи (Threats)

2. Разработване на SWOT Анализ

SWOT анализът е разработен за целите на стратегическото планиране на бизнес организациите. След известно адаптиране, той активно и успешно се прилага за разработване на стратегически документи в административното планиране.

Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни в дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на вътрешната структура.
- Кои са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на външната среда.
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна.
- Кои са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава анализираната област в сравнение с други сходни общини, средното за страната, други общини в съседни на страни или в Европа. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на изследваната област. Някои елементи, които на пръв поглед имат негативен оттенък, могат да се окажат силна страна. Например, наличието на голям брой пунктове за вторични суровини може да предизвиква негативна обществена реакция, но в същото време да предоставя добра основа за изпълнение на целите за разделно събиране на отпадъците в общината.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието. Те характеризират изоставането на разглежданата област в дадената община спрямо други общности, с които се правят сравненията, или спрямо поставени изисквания. Като

пример на слаби страни при анализа на възможността за плащане на услугите за отпадъци са ниските доходи на населението, което силно ограничава възможността за инвестиции в модерни и екологосъобразни съоръжения.

Възможности. Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на проблемната сфера или организацията. Важно правило, което не бива да се забравя е, че възможностите са неизползвани ресурси на средата. В противен случай те би трябвало да се отнесат към силните страни. Пример за възможности са средствата от оперативните програми, които позволяват изграждането на съоръжения за управление на отпадъците.

Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната сфера област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние. По принцип заплахите са елементи на средата, върху които трудно се влияе. Много често за общините централизация на управлението и промени в законодателната рамка се явяват заплахата за реализация на техните виждания за управление на отпадъците.

3. SWOT анализ на Програма за управление на отпадъците на територията на Община Габрово.

Силни страни

1. Наличие на местна нормативна уредба, обхващаща основните аспекти на националното законодателство свързано с управление на отпадъците
2. Осигурена инфраструктура за осъществяване на дейностите с битовите отпадъци и биоразградимите отпадъци
3. Добре организирана система за третиране на утайки от ПСОВ с цел генериране на метан
4. Установени организационни схеми за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, водещи до добри резултати в отделянето на тези потоци от общите битови отпадъци
5. Достатъчна численост на персонала, ангажиран с управление на отпадъците
6. Наличие на приемственост при провеждането на информационно-образователни акции и кампании

Слаби страни

1. Недостатъчна информираност по отношение постъпващите рециклируеми отпадъци с произход от бита в пунктовете за вторични суровини
2. Липса на разделяне при източника, водещо до замърсяване на "сухата" и "мократа" фракция
3. Недостатъчен контрол по отношение управлението на строителните отпадъци, генерирани от строителни фирми
4. Липса на съоръжения за третиране на строителни отпадъци в региона
5. Наличие на замърсени терени в малките населени места или повторното замърсяване на вече почистени такива
6. Необходимост от реализиране на организационни схеми за събиране и предаване за третиране с цел оползотворяване на отпадъци, извън тези, за които са изградени такива

SWOT

Възможности

1. Въвеждане на задължение за информиране на общинска администрация относно отпадъчните потоци, извън контролираните от нея системи, в местната нормативна уредба
2. Промяна на обществените нагласи чрез осъществяване на информационно образователни кампании и други акции
3. Създаване на условия за третиране на строителни отпадъци от бита и възникване на възможност за влагане в строителството на тези, генерирани от строителни фирми
4. Подобряване на организационните схеми за събиране на отпадъци и въвеждане на нови такива
5. Постигане на заложените в законодателството цели за рециклиране и оползотворяване, освен чрез постигане на по-добра чистота на постъпващите отпадъчни потоци, но и чрез оптимизация на технологичните процеси при третирането им.

Заплахи

1. Невъзможност да бъде отчетено постигане на целите за рециклиране и оползотворяване, поради недостатъчна информация
2. Недостигане на заложените цели поради нефункциониращи организационни схеми и слабо възприемане от обществото на необходимостта от разделното събиране и реализираната система на територията на Община Габрово, които да доведат до непълноценно третиране и оползотворяване
3. Възникване на нови замърсявания с битови и строителни отпадъци и недостатъчен ресурс за тяхното почистване
4. Невъзможност за намаляване на отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците, което води до увеличение на такса битови отпадъци.

Цели и програми за достигане на целите към Програма за управление на отпадъците на Община Габрово

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

Изготвения SWOT – АНАЛИЗ е основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците в Република България.

Генералната стратегическа цел:

Главната стратегическа цел на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово е:

От депониране на отпадъци, към „нулеви отпадъци“

Тя обобщава основните цели на Община Габрово за намаляване на депонираните отпадъци и увеличаване на дяла на количествата отпадъци, чието образуване е предотвратено.

Формулирани са няколко стратегически цели, на които ще се основават и програмите за изпълнение:

Цел 1: Предотвратяване на образуването на отпадъци и насърчаване на повторната употреба;

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо;

Цел 3: Управление на отпадъците, осигуряващо чиста и безопасна околна среда;

Цел 4: Активна работа с обществеността, за постигане на устойчиви практики в управлението на отпадъците.

Разгледани са три алтернативи за постигане на целите, както и нулева алтернатива.

Тези цели са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

- Нулева алтернатива – приема се, че до момента съществуващите организационни схеми за събиране на отпадъци продължават да функционират както до сега, съоръженията за третиране на отпадъците реализирани в рамките на предходния програмен период, функционират без да се въвеждат подобрения или без оптимизация на процесите, не се осъществява работа с обществеността по отношение утвърждаване на реализираните системи за разделно събиране и не се променят моделите за събиране и третиране на отпадъци. Тази алтернатива със сигурност няма да доведе до постигане на заложените цели за рециклиране и оползотворяване.

• Алтернатива 1 – децентрализиран подход при управлението на отпадъците – основава се на принципа третиране и разделяне при източника

❖ Осигуряване на компостери в малките населени места от общината и в квартали, застроени с еднофамилни жилищни сгради и разполагане на съоръжения за компостиране (например барабанен термокомпостер от затворен тип) в сгради в режим на етажна собственост;

❖ Осигуряване на индивидуални съдове за разделно събиране на метали, хартия и картон, пластмаса, стъкло, като за всеки вид отпадък има отделен съд;

❖ Разполагане на индивидуални съдове за смесени битови отпадъци на всяко домакинство в малките населени места и квартали, застроени с еднофамилни жилищни сгради;

❖ Предоставяне на съдове за събиране на различни масово разпространени отпадъци в сградите в режим на етажна собственост.

Позитиви и негативи на алтернативата:

+Тази алтернатива се характеризира с много висок екологичен ефект. Контрола при разделното събиране ще бъде индивидуален и ще се доближи максимално до принципа „Замърсителя плаща“;

+Ще бъде спазено най-високото стъпало в йерархията при управлението на отпадъците – предотвратяване, чрез компостирането на мястото на образуване;

+Ще се увеличи количеството на събраните масово разпространени отпадъци;

- Ще се създадат предпоставки за по-сериозни посегателства от съдовете за разделно събиране на хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло;

- Много сериозни инвестиционни разходи за закупуване на съдове и съоръжения за компостиране;

- Много високи разходи за обслужване на системите за разделно събиране;

- Непригодност към вече реализираните мерки от предходния програмен период.

• Алтернатива 2 – централизиран подход при управлението на отпадъците – характеризира се с третиране на всички потоци отпадъци, генерирани на територията на Община Габрово, на регионалното депо

❖ Целият отпадъчен поток ще бъде събиран в един съд за битови отпадъци и ще постъпва в сепариращата инсталация за сортиране;

❖ Еднофамилните съдове, разположени в някои квартали и села от общината, ще бъдат заменени с по-големи, обслужващи нуждите на няколко домакинства;

❖ Домашното компостиране в малките населени места ще бъде заменено със събиране на биоразградимите отпадъци от общата система за събиране на отпадъци;

❖ Ще бъде обусловена площадка за безвъзмездно приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата, включително и масово разпространени отпадъци, като съдове за тяхното събиране ще бъдат разположени само на нея.

Позитиви и негативи на алтернативата

+Няма да има необходимост от сериозни инвестиции за съдове и съоръжения;

+Сметосъбирането ще се оптимизира по отношение скорост и разходи;

+По-голям процент от рециклируемите отпадъци ще остава в съдовете и при посегателства няма да могат да бъдат взети големи количества;

- Няма да има предпоставки за осъществяване на контрол по отношение количества отпадъци от домакинства;

- Високи разходи за сепариране на отпадъци;

- Недостатъчна чистота на отпадъците, предвидени за рециклиране и компостиране;
- Лоши качествени характеристики на произведения продукт след компостиране;
- Възникване на нови нерегламентирани замърсявания поради отдалеченост на съдовете за събиране на отпадъци и съоръженията за третиране.

• Алтернатива 3 – Интегриран подход при управлението на отпадъците, съчетаващ децентрализирания и централизирания модел.

❖ Домашно компостиране в малките населени места и в някои квартали, застроени с еднофамилни жилищни сгради и разделно събиране на биоразградимите отпадъци в кварталите застроени със сгради в режим на етажна собственост;

❖ Преминаване от индивидуални съдове за събиране на отпадъци към поголеми, обслужващи няколко домакинства;

❖ Разполагане на елементи от системите за събиране на масово разпространени отпадъци на стратегически места, характеризирани с голяма посещаемост;

❖ Възможност за мобилно обслужване при някои от отпадъчните потоци;

❖ Продължаване на двукомпонентния модел за събиране на битови отпадъци – „суха“ и „мокра“ фракция

Позитиви и негативи на алтернативата

- +Малки инвестиционни разходи;
- +Сравнително добро оптимизиране на системата за сметосъбиране;
- +Приемственост по отношение модела за разделно събиране и мерките, заложи в предходния програмен период;
- +Намаляване на разходите за сепариране на отпадъците;
- +Отделяне на част от отпадъчните потоци от общия отпадък;
- +Постигане на сравнително добра чистота на отпадъците и осигуряване на добри показатели по отношение рециклиране и компостиране;
- Невъзможност за осъществяване на достатъчно ефективен контрол на разделното събиране;
- Непълно покриване на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци или отдалеченост на елементите им от жителите на някои от крайните квартали.

От разглежданите алтернативи с най-добър екологичен ефект се откроява *Алтернатива 1*, но тя е и с най-високи разходи, необходими за изпълнение на целите. *Алтернатива 2* е с ниски инвестиционни разходи, но при нея има голяма вероятност да не бъдат постигнати целите за рециклиране и оползотворяване, както и параметрите по отношение качество на рециклируемите материали и продукт след компостиране, няма да бъдат добри. Най-удачният вариант е *Алтернатива 3*, която съчетава елементи от другите две алтернативи, което я прави икономически адекватна и екологично устойчива.

За постигане на целите са заложили мерки в програми за изпълнение както следва:

Цел 1: Предотвратяване на образуването на отпадъци и насърчаване на повторната употреба	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло
	Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци
	Програма за управление на строителните отпадъци
	Програма за управление на масово разпространените отпадъци
	Програма за управление на други отпадъчни потоци
Цел 3: Управление на отпадъците, осигуряващо чиста околна среда	Програма за подобряване на институционалния капацитет
	Програма за предотвратяване на замърсяването на околната среда и намаляване на негативните ефекти от отпадъците
Цел 4: Активна работа с обществеността за постигане на устойчиви практики в управлението на отпадъците	Програма за информиране и работа с обществеността, по отношение дейностите с отпадъците

ЦЕЛ 1: Предотвратяване на образуването на отпадъци и насърчаване на повторната употреба

1.1. Програма за предотвратяване образуването на отпадъци

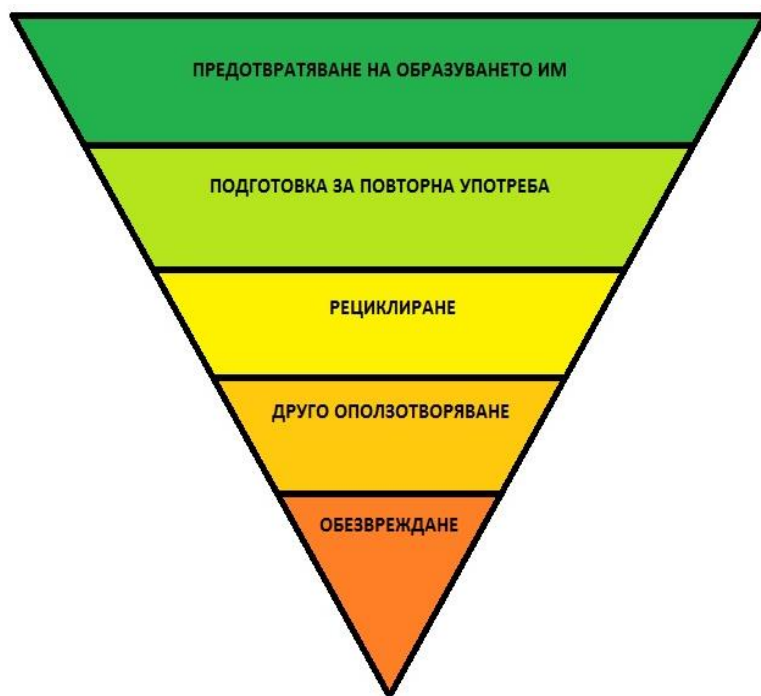
1.1.1. Въведение и общи положения

Съгласно чл. 52, ал. 4 от Закона за управление на отпадъците, общинските програми за управление на отпадъците трябва да бъдат разработени в съответствие с Националния план за управление на отпадъците (НПУО). Тъй като чл. 50 от същия закон регламентира изготвянето на програма за предотвратяване образуването на отпадъци, неразделна част от НПУО, то и в самите общински или регионални програми, трябва да фигурира такава програма, която на местно ниво да заложи мерки и определи индикатори за проследяване на изпълнението им, водещи до предотвратяване на отпадъците и стимулиране на повторната употреба.

Принципите на ресурсната ефективност, заложи в европейското и националното законодателство са важен аспект от управлението на отпадъците, тъй като ресурсите са ограничени и всяка една дейност, която води до предотвратяване образуването на отпадъци и повторна употреба на продукти, има освен екологичен ефект, но и икономически такъв.

Прекъсването на икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху околната среда и човека е основна цел на екологичното законодателство, като стремежите са за създаване на общество, което консумира все по-малко количество ресурси, без това да води до намаляване на качеството на живот.

1.1.2. Място на предотвратяването в йерархията за управление на отпадъците

Не случайно предотвратяването на отпадъците е на най-високото ниво в йерархията за управление на отпадъците. Именно от тези дейности има най-голям екологичен ефект. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт, а чрез мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, тези натоварвания се намаляват.

В § 1, т. 28 от ЗУО предотвратяване образуването на отпадъци е дефинирано по следния начин:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаване на жизнения цикъл;*
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.“*

С други думи можем да имаме количествено и качествено предотвратяване. Докато качествено предотвратяване можем да измерим чрез нормата на натрупване или чрез количествата събрани чрез организирани системи за събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, качествено предотвратяване трудно би било индикирано с ясно изразени показатели.

1.1.3. Цел на програмата

Формулирането на целите на програмата за предотвратяване на отпадъците е процес, при който трябва да се вземат предвид няколко важни аспекта:

- Преди всичко целите и мерките за предотвратяване трябва да са постижими с оглед на техническите възможности за реализацията им;
- Мерките за предотвратяване на отпадъците не трябва да са препоръчителни, ако не водят до намаляване на вредното въздействие върху околната среда и човешкото здраве;
- Трябва да се има предвид и икономическия фактор, тъй като ако една дейност за предотвратяване образуването на отпадъци изисква влагането на голям финансов ресурс, а всъщност резултатите от нея няма да доведат до съществено подобряване на качеството на компонентите на околната среда, то е по-добре да бъде търсена друга алтернатива за оползотворяване на този вид отпадък;

Както държавните органи и местната администрация трябва да работят в една насока, така и Националният план и общинските програми трябва да са насочени в една посока по отношение управлението на отпадъците, за да има реален ефект от всички заложи мерки. В тази връзка, най-подходящо е програмата за предотвратяване образуването на отпадъци на територията на Община Габрово, да споделя общи цели с Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъците. По този начин се формулират следните цели:

Стратегическа цел: *Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци*

Оперативни цели:

- *Намаляване на количеството отпадъци;*

- *Намаляване на вредното въздействие на отпадъците;*
- *Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.*

1.1.4. Индикатори за оценка на изпълнение на мерките

Като цяло формулирането на индикатори за определяне на изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци е трудна задача, тъй като трудно би се определило качествено и количественото измерение на нещо, което не съществува. В тази връзка индикаторите няма да обхващат пряко данните за предотвратените отпадъци а е необходимо да бъде извършвана съпоставка спрямо налични количества отпадъци и такива, докладвани за предходни периоди, като се отчете и изменението на населението или източника на отпадъка. Следвайки тази логика, един от най-подходящите индикатори, който би могъл да бъде използван е ***норма на натрупване на определени отпадъчни потоци***, за които може да бъдат прилагани мерки за предотвратяване на образуването им. При спад на нормата на натрупване или при по-бавно нарастване, в сравнение с предвижданията, може да се каже, че мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, са успешни. При нововъведените организационни схеми за събиране на отпадъци, обаче, тази индикация на мерките, не може да бъде използвана, тъй като събраните количества пряко зависят от възприемането на схемата от обществото.

Други индикатори, които могат да бъдат използвани са например ***брой обхванати домакинства от организирани системи за домашно компостиране, брой обхванато население от кампании свързани с информирание за мерките по предотвратяване на образуването на отпадъци, брой осигурени съдове за домашно компостиране, брой на електронните услуги, предлагани от администрациите*** и т.н.

• **Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО, приложими в Програма за предотвратяване образуването на отпадъци на територията на Община Габрово.**

Голяма част от мерките, упоменати в Приложение № 4 на ЗУО са приложими на национално ниво, но на местно - не могат да бъдат контролирани и индикирани. Поради това само част от мерките са заложили и в Програма за предотвратяване образуването на отпадъци на територията на Община Габрово. За всяка от разглежданите мерки е спазвана структурата, заложила в Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци и са разглеждани същност на мярката, досегашно прилагане и бъдещи възможности и индикатори за проследяване изпълнението.

1.1.5. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефективното използване на ресурси

❖ Същност на мярката

Съдържанието на тази мярка може условно да се раздели на две групи – планиране, или включване на реално приложими мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, като реално всички общински администрации имат този ангажимент и прилагане на икономически инструменти за насърчаване на ефективното използване на ресурсите или в контекста на компетенциите на местната власт, тази мярка може да се характеризира с формирането на справедлива такса „битови отпадъци“, която да се базира на принципа

„замърсителя плаща“, както и въвеждане на стимули за населението и бизнеса за предотвратяване на отпадъците.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Програмата за интегрирано управление на отпадъците на територията на Община Габрово и Регионалната програма за управление на отпадъците за регион Габрово, отнасящи се за предходния програмен период, са съдържали мерки за предотвратяване на отпадъците, като същите до голяма степен са били изпълнени. По отношение на икономическите инструменти, в предходния програмен период такса „битови отпадъци“ е била определяна на база данъчна оценка на имота, което не интегрира в нея принципа „замърсителя плаща“ и не води до стимулиране на населението за извършване на дейности, свързани с предотвратяване на образуването на отпадъци.

По отношение на бъдещите възможности, предвид изготвянето на настоящата програма за предотвратяване образуването на отпадъци, може да се очаква прилагане и развитие на мерките за предотвратяване в бъдещ план, в зависимост от успеха на сега заложените.

❖ Индикатори за изпълнение

В този случай трудно може да се измери количественото или качествено предотвратяване на отпадъците. Подходящ индикатор би бил брой изпълнени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, заложи с програмата за предотвратяване образуване на отпадъци на територията на Община Габрово

1.1.6. Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители/производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци.

❖ Същност на мярката

Доброволните споразумения могат условно да се разделят на две групи – споразумения между общинска администрация и представители на бизнеса и споразумения в браншови организации или група представители, работещи в един и същ бранш. Целта на тези доброволни споразумения в контекста на предотвратяването на отпадъците е да се създадат устойчиви партньорства, стремящи се към оптимално използване на ресурсите, подобряване на технологични процеси, генериращи по-малко отпадъци и насърчаване на повторната употреба.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Независимо, че тази практика е добре позната в България и има много добри практики, реализирани в другите Европейски държави, тази мярка не е имала широко приложение. В рамките на предходния програмен период има няколко организирани акции между НПО и ученически организации, които са интегрирали мерки за предотвратяване на отпадъците. Най-пресния пример за това е организирано събиране на хранителни отпадъци от училищни столови и предоставянето им като храна за приюта за безстопанствени животни в Габрово. Друг такъв пример е предоставяне на храни или отпадъци от преработка на храни, на зоологическата градина в гр. Габрово от производители, прекупвачи и търговци.

Възможностите за бъдещо прилагане на тази мярка са много и разнообразни по същността си. Освен развиване на прилаганите до момента мерки, може да се разгледа възможността администрациите помежду си да кореспондират чрез електронни писма, с цел

предотвратяване на образуването на отпадъци от хартия. Друга възможност е предоставяне на храни с приближаващ краен срок на годност на социално слаби и на хора с ограничени финансови възможности.

❖ Индикатори

Индикаторите за тази мярка могат да бъдат брой сключени споразумения, брой на включените в споразумението участници и др.

1.1.7. Използване на икономически инструменти като стимули за „чисти покупки“ или въвеждане на задължително заплащане от страна на потребителите за определен продукт или елемент за опаковка, които иначе биха се предоставяли безплатно.

❖ Същност на мярката

Тази мярка по отношение компетенциите на общинските администрации може да обхваща основно формирането на справедлива такса „битови отпадъци“, която да се базира на принципа „Замърсителя плаща“, както и осигуряване на информация относно сайтове за покупка на стоки за повторна употреба или за обекти на територията на общината, извършващи поправка на различни видове стоки и уреди.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

До момента са прилагани различни икономически инструменти, целящи предотвратяване на отпадъците – продуктови такси, допълнителни такси (например допълнителната такса за найлоновите торбички), като могат да се въведат такива и за други продукти като прибори за еднократна употреба и други масово използвани продукти, но тези дейности са от компетенциите на държавните администрации.

Такса „битови отпадъци“ до момента е била изчислявана на база данъчна оценка на имота, като по този начин не се стимулира предотвратяването на отпадъците. Очакванията да бъде приета нова методика за определяне на такса „битови отпадъци“ и измененията в Закона за местни данъци и такси, ще доведат до нов начин на изчисляване на такса БО, която ще бъде базирана на принципа „замърсителят плаща“.

❖ Индикатори

Количествата изхвърляни отпадъци преди и след въвеждане на формираната по нова методика такса БО.

1.1.8. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цел или към специфични групи от потребители.

❖ Същност на мярката

Мярката се състои в провеждането на кампании и обучения, целящи осигуряването на условия за вземане на информирани решения от страна на потребителя, по отношение превенцията на отпадъците, при пазаруване или при извършване на дейности в домакинството.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В предходния програмен период са провеждани редица информационни кампании, като част от тях са съдържали информация и относно превенцията на образуването на отпадъци. Провеждани са и редица обучения, главно свързани с домашното компостиране.

Развитието на такъв вид кампании и образователни инициативи е от съществено значение за популяризиране на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и формиране на отговорно отношение към околната среда.

❖ Индикатори

Тъй като не е възможно количествено да се определи въздействието на кампаниите върху предотвратяването на отпадъците, най-удачният индикатор би бил брой проведени кампании.

1.1.9. Включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки.

❖ Същност на мярката

Европейската комисия определя зелените поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предлагани.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Българското законодателство и свързаните с него документи посвояват залагането на екологични критерии при обществените поръчки, независимо от това, такива не се залагат много често, тъй като в повечето случаи са смятани за утежняващи процедурата и „проблемни“.

Съществуват редица възможности за прилагането на тази мярка, като например залагане на критерии за оползотворяване на отпадъците още при тяхното генериране или оптимално оползотворяване на ресурсите.

❖ Индикатори

Индикатори за тази мярка могат да бъдат брой проведени процедури по реда на ЗОП със заложен критерии за предотвратяване образуването на отпадъците или брой обучени служители за подготовка на зелени обществени поръчки.

1.1.10. Насърчаване на повторната употреба и/или поправка на подходящи изхвърлени продукти или техните компоненти чрез използването на образователни, икономически, логистични или други мерки.

❖ Същност на мярката

Тази мярка цели създаване на условия за лесен достъп до информация относно възможностите за поправка на определени продукти и инициативи за намаляване на продуктите за еднократна употреба, а ползването на такива със същите функции за многократна употреба.

❖ Досегашно прилагане и бъдещи възможности

На територията на общината съществува практика за поправка на различни електроуреди или други продукти, като повечето от тези дейности са обособени в работилници или се извършват от частни лица. Съществува практика и на по-официални събития и мероприятия на които има и кетъринг, организирани от администрациите да се ползват прибори за многократна употреба.

Възможностите за развитие на мярката са да се реализира ГИС-базиран слой, който да обхваща всички обекти на територията на общината, които извършват поправка на различни

видове продукти. Друга мярка, която може да се приложи е задължително използване на прибори и съдове за многократна употреба при кетъринга в рамките на организираните събития от Община Габрово.

❖ Индикатори

Подходящи индикатори за тази мярка са брой на регистрираните обекти за поправка на продукти, брой на мероприятията, ползващи кетъринг с прибори за многократна употреба и дори може да се определи и количеството на повторно употребените прибори и съдове, на база присъстващите на събитието лица.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мерки по Приложение № 4 от ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
								Текущи	Целеви	
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци	Намаляване на количеството на отпадъците; Намаляване на вредното въздействие на отпадъците; Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.	Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефективното използване на ресурси	Изготвяне на Програма за управление на отпадъците на територията на община Габрово, съдържаща мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и изпълнение на предвиденото			2016 Ежегодно до 2020	Приета от общински съвет Програма за управление на отпадъците на територията на община Габрово и изпълнени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	Брой изпълнени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	100% изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци	Община Габрово в партньорство с НПО, представители на бизнеса, образователни институции и др.
		Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители/производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат	Проучване на възможности за сътрудничество с ресторанти, заведения за обществено хранене, училищни или заводски столови за предоставяне на остатъците от храна на приюта за безстопанствени животни			2018	Сключване на споразумения за сътрудничество между Община Габрово и ресторанти и заведения за обществено хранене	Брой проведени срещи с ресторантьори; Брой участници в срещите; Брой на сключените споразумения.	Минимум 5 сключени споразумения	Община Габрово, НПО, представители на бизнеса.
			Проучване на възможности за безвъзмездно предоставяне на храни с наближаващ краен срок на			2018	Сключване на споразумение за сътрудничество между Община Габрово и вериги магазини или	Брой проведени срещи; Брой участници в срещите; Брой	Проведени минимум 3 срещи	Община Габрово, НПО, представители на бизнеса

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мерки по Приложение № 4 от ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
								Текущи	Целеви	
		корекции в продукти или опаковки от които се получава голямо количество отпадъци	годност или продукти от производители с дефектни опаковки, на социално слаби и на хора с ограничени финансови възможности				производители за безвъзмездно предоставяне на храни	сключени споразумения		
		Използване на икономически инструменти като стимули за „чисти покупки“ или въвеждане на задължително заплащане от страна на потребителите за определен продукт или елемент за опаковка, които иначе биха се предоставяли безплатно	Формиране на такса „битови отпадъци“ по начин, близък до принципа „замърсителят плаща“			2018	Справедлива такса „битови отпадъци“ съобразена със Закона за местни данъци и такси и Методически указания за изчисляване на такса „битови отпадъци“	Наличие на нова методология за изчисляване на такса БО	Нов – справедлив начин, основаващ се на принципа „замърсителят плаща“, за изчисляване на такса БО	Община Габрово
		Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към	Провеждане на обучения и кампании свързани с популяризиране на домашното компостиране	500 лв. ежегодно или в зависимост от предвидено то в бюджета	Община Габрово, ПУДООС, Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	ежегодно	Засилване на интереса относно домашното компостиране, увеличаване на броя домакинства участващи в системата за	Брой проведени кампании и обучения	Минимум 5 проведени кампании или обучения	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мерки по Приложение № 4 от ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
								Текущи	Целеви	
		специфични групи от потребители					домашно компостиране			
			Провеждане на кампании, насърчаващи повторната употреба	500 лв. ежегодно или в зависимост от предвидено то в бюджета	Община Габрово, ПУДООС, Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	2019	Проведени кампании след създаване на регистър с обектите извършващи поправка и възприемане на принципа за предотвратяване чрез повторна употреба.	Брой проведени кампании	Минимум 2 проведени кампании	Община Габрово, представители на бизнеса с поправка на продукти и уреди
		Включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки	Извършване на обучение с цел подготовка на служителите, ангажирани с изготвяне на документация за обществени поръчки, за възможни критерии и дейности, целящи предотвратяване образуването на отпадъци	2 000 лв.	Община Габрово, ОП „Добро управление“ 2014-2020	2018	Информирание и постигане на трайни познания по отношение „Зелени обществени поръчки“ и прилагане на наученото в процедури по реда на ЗОП	Брой проведени обучения; Брой на служителите, преминали през такова обучение.	Минимум обучени 10 служители.	Община Габрово
		Насърчаване на повторната употреба и/или поправка на подходящи изхвърлени продукти или техните	Реализиране на интерактивна карта в географската информационна система на Община Габрово,			2018	Създадена удобна и функционална карта на обектите за поправка на различни видове продукти	Брой регистрирани обекти	Регистрирани поне 20 обекта на територията на Община габрово	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мерки по Приложение № 4 от ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
								Текущи	Целеви	
		компоненти чрез използването на образователни, икономически, логистични или други мерки	съдържаща местоположение и информация за обектите, занимаващи се с поправка на различни видове продукти							
			Въвеждане на практика за ползване на прибори и съдове за многократна употреба на събития на общинска администрация с организиран кетъринг			2020	Намаляване на отпадъците от прибори за еднократна употреба	Брой събития с организиран кетъринг, ползващи прибори за многократна	Установяване на постоянна практика за ползване на прибори и съдове за многократна употреба	Община Габрово
			Насърчаване на домашното компостиране и доразвиване на системата чрез закупуване и безвъзмездно предоставяне на компостери за домакинства населяващи еднофамилни жилищни сгради	72 000 лв.	Община Габрово, ОП „Околна среда“, възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	2020	Предотвратяване образуването на отпадъци чрез доразвиване на системата за домашно компостиране	Брой закупени и предоставени компостери	1000 бр. компостери закупени и предоставени на домакинствата	Община Габрово
			Предотвратяване образуването на отпадъци от хартия чрез увеличаване на	100 000 лв.	Община Габрово, ОП „Добро управление“ 2014 - 2020	2020	Намалени количества на отпадъците от хартия вследствие	Брой въведени е-услуги или създадени електронни регистри	Създаване на електронни регистри за всички услуги, които	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мерки по Приложение № 4 от ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
								Текущи	Целеви	
			боя предоставяни е-услуги или изготвяне на електронни регистри достъпни за населението на общината				увеличаване на предоставяните електронни услуги и осигуряване на достъп до електронни регистри.		не съдържат класифицира на информация или лични данни	
			Развиване на кампания за събиране на ненужни, но годни за употреба дрехи и предоставянето им на социално слаби и на хора с ограничени финансови възможности			2017	Предотвратяване образуването на текстилни отпадъци, чрез удължаване на жизнения им цикъл като продукт.	Брой организирани кампании	Организиран минимум 2 кампании	Община Габрово
			Изграждане на площадка за безвъзмездно приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата, вкл. опасни и едрогабаритни, с център за поправка и обновяване на мебели, уреди и др подлежащи на поправка продукти	4 000 000	ОПОС, публично-частно партньорство, други финансови инструменти	2020	Предотвратяване на отпадъците чрез увеличаване на жизнения цикъл на продукти и повторна употреба	Етап на развитие	Изградена площадка за безвъзмездно приемане на разделно събрани отпадъци, вкл. опасни и едрогабаритни с център за поправка и обновяване	Община Габрово, частни инвеститори

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мерки по Приложение № 4 от ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
								Текущи	Целеви	
			Намаляване на отпадъците от хартия чрез насърчаване на комуникацията с администрациите посредством електронна поща, като вид официална кореспонденция			2018	Предотвратяване на образуването на отпадъци от хартия чрез комуникация посредством електронни пощи		Създаване на регистър, достъпен за обществеността на електронните адреси на административните звена на Община Габрово	Община Габрово

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА МАКСИМАЛНО ОТКЛОНЯВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ДЕПО.

2.1. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.

2.1.1. Въведение

Във всеки от регионите за управление на отпадъците, определени в Националния план за управление на отпадъците, системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

Най-късно до 1 януари 2020г. подготовка за повторна употреба („подготовка за повторна употреба“ са дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка) и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци.

2.1.2. Цели на програмата

Целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници са заложи в ЗУО и се постигат поетапно, както следва:

1. До 1 януари 2016г. – най-малко 25 на сто от общото им тегло.

2. До 1 януари 2018г. – най-малко 40 на сто от общото им тегло.

3. До 1 януари 2020г. – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

При изчисляване на целите се вземат предвид отпадъците от опаковки (включително разделно събирани отпадъчни опаковки от бита) и разделно събирани фракции от бита със следните кодове: 20 01 01 и 15 01 01 – за хартия и картон; 20 01 04 и 15 01 04 – за метали; 20 01 39 и 15 01 02 – за пластмаса; 20 01 02 и 15 01 07 – за стъкло.

Целите се изпълняват от общините в РСУО, а именно Габрово и Трявна, в съответствие с решението №13/06.02.2015г., взето от Общото събрание на регионална система, съгласно което „Разпределението на задълженията между Община Габрово и Община Трявна по отношение на изпълнението на целите заложи в чл. 31, ал. 1 от ЗУО,

както и постигането на заложения по проект процент, да бъде в съответствие с процентното съотношение на общото количество депонирани отпадъци.

2.1.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

Изградена сепарираща инсталация предназначена за предварително третиране на битови отпадъци генерирани на територията на общините Габрово и Трявна.

Възползване от въведените на национално ниво икономически стимули и стремеж за намаляване на отчисленията, дължими по чл.64 от ЗУО - те целят, общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци, се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране.

Въведена системата за разделно събиране на битовите отпадъци, на принципа на суха и мокра фракция с която се постига разделяне на рециклируемите отпадъци и тези, които не могат да ги замърсят (например текстил, кожа, гума и др.) от биоразградимите отпадъци.

2.1.4. Възможности за прилагане на подходящи мерки

Пряко отношение към постигане на набелязаните цели имат следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението за правилно прилагане на реализираната система за разделно събиране на отпадъците и предоставяне на информация свързана с управлението на отпадъците за битовите отпадъци;
- Прилагане на икономически инструменти, които чрез стимули и санкции да доведат до постигане на набелязаните цели /отчисленията за депониране, редукия на ТБО за участващите в системите за разделно събиране/;
- Периодично извършване на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци, включително и анализ на постъпващите за депониране отпадъци;
- Актуализирането на общинските наредби за управление на отпадъците със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци, в частност към разделното събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни, образователни и други подобни обекти; правилата за функциониране и ползване от граждани и фирми на общинските площадки за предаване на разделно събраните отпадъци;
- Въвеждане на критерии за ефективност на сортиране, които да гарантират от една страна изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки и другите рециклируеми отпадъци в състава на битовите отпадъци, а от друга страна критерии за оценка на предварително третиране преди депониране с ограничаване на рециклируемите и био-разградимите отпадъци в остатъчната фракция за депониране, в съответствие с критериите за приемане на отпадъци на депа;
- Закупуване и подмяна на амортизираните контейнери за „Суха фракция“ и „Мокра фракция“

Реализацията на мерките от настоящата програма и съотнесимите мерки от други програми на НПУО 2014-2020 г. насърчава разделното събиране и подобряване на качеството на събраните рециклируеми отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, гарантира изпълнението на общинските, регионалните и националните цели за рециклиране на тези потоци битови отпадъци. Изпълнението на програмата ще постигне като резултат и намаляване изземването на суровини от природата и на замърсяването на околната среда от неконтролираното изхвърляне на отпадъци, създаването на нови работни места, както и до увеличаване експлоатационния срок на депата за остатъчните битови отпадъци, които не могат да се оползотворяват.

План за действие към програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо.	Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Актуализация на общинската наредба за управление на отпадъците със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци, в частност към разделното събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни, образователни и други подобни обекти; правилата за функциониране и ползване от граждани и фирми на общинските площадки за предаване на разделно	-	-	2016г.	Приета от общински съвет, актуализация на Наредба за управление на отпадъците, регламентираща дейностите по разделно събиране чрез нововъведената система за разделно събиране и съдържаща задължения и отговорности за спазване на изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, принесени на местно ниво.			Община Габрово, Общински съвет Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		събраните отпадъци;							
		Извършване на проучвания за морфологичния състав на отпадъците, постъпващи за депониране, след сепарация, както и на генерираните отпадъци от бита	9000 лв. годишно или съобразно предвижданията на бюджета	Бюджет на Община Габрово и ОП РДНО	2016 – анализ на генерираните БО	Актуални данни за морфологията на отпадъците, генерирани от бита, както и необходима информация по отношение ефективността на сепариращата инсталация		Осъществен морфологичен анализ	Община Габрово ОП РДНО
		Развиване на система за разделно събиране на рециклируеми отпадъци в административната сграда на Община Габрово и други административни звена, която да се базира на изградената система за разделно събиране на битовите отпадъци от домакинствата, чрез закупуване и разполагане на съдове	5 000	Бюджет на Община Габрово	2018г.	Реализиране на цялостна система за събиране на отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкло и разделянето им от остатъчния поток отпадъци в административните звена и осъществяване на постъпки към увеличаване на дела рециклирани материали, основно от хартия, но и на другите рециклируеми отпадъци	Бр. закупени и разположени съдове	Закупени и разположени минимум 100 бр. специализирани съдове за хартия и пластмаса, както и за други рециклируеми отпадъци	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
						потоци			
		Проучване на възможности за предаване за оползотворяване на различни видове отпадъци и внедряване на нови системи за събирането им на територията на община Габрово			2020г.	Създаване на условия за събиране и предаване за последващо рециклиране на различни видове отпадъци, за които към момента на територията на общината няма реализирани системи за тяхното събиране	Брой проведени срещи с организации, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци	Реализирана поне една организационна схема за разделно събиране на отпадъци	Община Габрово, Лица, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци, Представители на бизнеса
		Изготвяне на ГИС-базиран регистър съдържащ площадки с разрешително за дейности с отпадъци, информация за отпадъците, когото приемат и др. допълнителна информация			2018г.	Създаване на единен регистър за площадките на територията на община Габрово, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци, улесняване на достъпа до такава информация на физически и юридически лица, създаване на условия за по-ефективен контрол,	Брой регистрирани площадки	Изготвен пълен регистър на площадките, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци	Община Габрово, РИОСВ, Лица, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци.

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
						събиране на информация за предадените от физически лица отпадъци			
		Провеждане на кампании свързани със задължението на търговските обекти да събират разделно битовите отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло	1000 лв. или съобразно заложените средства в бюджета	Община Габрово	2017г. ежегодно	Включване на търговските обекти в системата за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и повишаване на количествата незамърсени годни за рециклиране отпадъци. Което ще доведе до ясна отчетност и ще създаде предпоставки за контрол на изхвърлянето на отпадъци от търговските обекти	Брой сключени споразумителни протоколи за включване в системата за разделно събиране	Включване на максимален брой търговски обекти към системата за разделно събиране на рециклируемите отпадъци	Община Габрово
		Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на разделното събиране на отпадъците	1000 лв. годишно или съобразно предвижданията на бюджета	Община Габрово, партньорски организации	ежегодно	Подобряване на качеството на разделно събраните фракции, което ще доведе до увеличаване на процента отделени за	Брой проведени кампании и обучения	Минимум 5 проведени кампании или обучения	Община Габрово, Партньорски организации

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
						рециклиране отпадъци, поради липса на замърсители.			
		Закупуване и подмяна на контейнери за „Суха фракция“ и „Мокра фракция“		Община Габрово	2016-2020г.	Подмяна на старите и амортизирани контейнери,	Брой закупени съдове.		Община Габрово

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо.

2.2. Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.

2.2.1. Въведение

На територията на община Габрово около 47% от общото количество генерирани битови отпадъци са биоотпадъците. Като добавим към тях и другите биоразградими отпадъци, които поради една или друга причина не могат да бъдат рециклирани, процентното съотношение става над 50%. Независимо от направените постъпки в предходния програмен период относно разделно събиране на биоразградимите отпадъци от домакинствата, все още не са постигнати желаните резултати. За целта са регламентирани в националното законодателство редица мерки, както и цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци и такива за отклоняване на биоразградими отпадъци от депата, които Регионалните сдружения следва да постигнат. Оставена е възможност Управителния съвет на Регионалното сдружение да определи по какъв начин ще изпълнява поставените цели, като УС на РСУО на общините Габрово и Трявна е взело решение всяка една от общините да следва изпълнението на целите индивидуално.

2.2.2. Цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци.

2.2.2.1. Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

Биоразградими отпадъци – са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

2.2.2.2. Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци.

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

➤ до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;

➤ до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.;

➤ до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.

Биоотпадъци – са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятия на хранително-вкусовата промишленост.

2.2.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

➤ Изградена компостираща инсталация, предназначена за аеробно третиране на постъпващите биоразградими отпадъци от общините Габрово и Трявна;

➤ Реализирана система за разделно събиране на биоразградими отпадъци, разделяща потока от битови отпадъци на две фракции – „суха“ и „мокра“;

➤ Реализирана система за домашно компостиране на биоразградими отпадъци в малките населени места от общината чрез предоставяне на компостери за домакинствата;

➤ Проведени кампании, свързани с отпадъчните потоци, които трябва да постъпват в съдовете за биоразградими отпадъци, както и такива за домашното компостиране;

➤ Създаден е и разпространен наръчник за домашно компостиране;

2.2.4. Възможност за прилагане на подходящи мерки

Както бе упоменато по-горе голям процент от отпадъците генерирани от домакинствата са именно биоразградимите, за това е необходимо да бъдат осъществявани дейности, водещи до оползотворяване и намаляване на депонираните такива, тъй като освен запълване на капацитета на депата, те водят и до гнилостни процеси, съпроводени с отделяне на големи количества метан, което пък от своя страна може да доведе до запалване на отпадъчното тяло. В тази връзка с настоящата програма се залагат мерки, целящи оползотворяване на биоразградимите отпадъци и отклоняването им от депо.

Мерките, които имат пряко отношение към оползотворяване и намаляване на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране са следните:

➤ **Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци;**

➤ **Закупуване и предоставяне на домакинствата на компостери за домашно компостиране;**

➤ **Повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и оползотворяване на биоразградимите биоотпадъци.**

➤ **Създаване на условия за отделяне на чистите биоразградими отпадъци от кухни, заведения за обществено хранене, пазари и магазини за плодове и зеленчуци и постъпването им като чиста суровина на площадката за компостиране;**

Осъществяването на програмата ще има и значителен принос за изпълнение на целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

План за действие към Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо.	Изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци, съобразно ЗУО	Провеждане на информационни кампании, целящи постигане на чистота на отпадъчния поток, постъпващ в кафевите контейнери за „мокра“ фракция	2500 лв. За 2016-2017г., в съответствие с натрупаните отчисления и възможността за ползване на 7% от тях за провеждане на инф. кампании	Община Габрово, Възстановени отчисления по чл. 64	ежегодно	Осигуряване на достатъчна чистота на отпадъчния поток постъпващ за компостиране, чрез насочване на вниманието на населението по отношение необходимостта от разделното събиране	брой проведени кампании, брой обхванати души	Проведени най-малко 4 броя информационни кампании	Община Габрово
		Проучване на нуждите от разполагане на допълнителни съдове за разделно събрани биоразградими отпадъци и закупуване на такива включително и за подмяна на амортизирани	20 000лв. или съобразно необходимостта от подмяна на амортизирани съдове или допълване на капацитетите при недостиг и заложените средства в бюджета	Община Габрово, Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	ежегодно	Осигуряване на достатъчен капацитет на съдовете за събиране на целия поток биоотпадъци от домакинствата	брой закупени съдове	Осигурени достатъчен брой съдове, които да поемат целия поток от биоотпадъци	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		Въвеждане на подобрения в системата за аеробно третиране на биоразградимите отпадъци чрез инвестиции в техника, подобряване на технологичните процеси, осигуряване на условия за мониторинг на параметрите на процеса и др.	800000 лв.	ПУДООС, ОП „Околна среда“, общински бюджет.	2020г.	Оптимизиране на времето за компостиране и технологичните процеси, което да води до увеличаване на количествата продукт, годен за оползотворяване.	количество предаден за оползотворяване продукт от процеса на компостиране.	Увеличаване на количествата генериран продукт от процеса на компостиране, предаден за оползотворяване.	Община Габрово, ОП РДНО -
		Отделяне на потока биоразградими отпадъци от ресторанти, заведения за обществено хранене, кухни, пазари и магазини за плодове и зеленчуци, с оглед постъпване на по-чиста фракция за компостиране	Оперативни разходи, свързани с транспортни разходи и предоставяне на съдове	Община Габрово	2016г. И ежегодно изпълнение на реализираната система	Осигуряване на чиста суровина за процеса на компостиране, която ще допринесе за оптимизиране на процеса на компостиране	Брой на обхванатите в системата заведения, магазини и др.	Обхващане на всички заведения, ресторанти, магазини за плодове и зеленчуци на територията на общината.	Община Габрово и представители на бизнеса.
		Брандиране на сметосъбиращите автомобили, правейки ги	1600 лв.	Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	2017г.	Индиректен подход към установяване на реализираната	Брой брандирани камиони.	Брандиране на всички камиони в активите на	Община Габрово ОП „Благоустройство“

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		разпознаваеми и с оглед разграничаване на камионите, събиращи биоразградими и тези, които събират отпадъците от „сухата“ фракция				система за разделно събиране на битови отпадъци сред населението, чрез визуализация на самия модел.		ОП „Благоустрояване“	
		Изготвяне и поставяне на стикери на съдовете за битови отпадъци с указания какъв вид отпадъци трябва да се изхвърлят в тях	1800 лв. За 2016-2017г., в съответствие с натрупаните отчисления и възможността за ползване на 7% от тях за провеждане на инф. кампании.	Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	2020г.	Информираност на населението относно разделното събиране на битовите отпадъци и какви отпадъци попадат в „мокра“ и „суха“ фракция, постигащи чистота на двете фракции, предназначени за последващо третиране	Процент оползотворяване на постъпващите за компостиране отпадъци.	Постигане на оползотворяване на 60% от постъпващия за компостиране биоотпадък от системата за разделно събиране	Община Габрово ОП „Благоустрояване“
		Установяване на постоянен режим за събиране на градински отпадъци, генерирани от домакинствата			2016г. И ежегодно изпълнение на режима.	Отделяне на растителните отпадъци, генерирани от домакинствата и осигуряване на чистота по отношение на постъпващия материал.	количества разделно събрани растителни отпадъци	Реализирана система за събиране на растителни отпадъци от домакинствата.	Община Габрово ОП „Благоустрояване“

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		Въвеждане на стимули за разделно събиране на биоотпадъците, чрез организиране на кампании за предоставяне безвъзмездно компост на населението.	1000 лв. За 2016-2017г. в съответствие с натрупаните отчисления и възможността за ползване на 7% от тях за провеждане на инф. кампании	Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	ежегодно	Стимулиране на населението относно разделно събиране на биоотпадъците, чрез демонстрация на реализирания продукт и насочване на вниманието на населението относно употребата му.	Количество предаден за оползотворяване компост.	Оползотворяване на цялото количество произведен компост.	Община Габрово ОП РДНО - Габрово
	Изпълнение на целите за ограничаване на количествата депонирани биоотпадъци, съобразно ЗУО	Разширяване на обхвата на системата за домашно компостиране, чрез предоставяне на домакинствата в квартали, застроени с еднофамилни жилищни сгради	72 000 лв.	Община Габрово, ОП „Околна среда“, възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	2020	Доразвиване на системата за домашно компостиране и намаляване на депонираните количества биоотпадъци	Брой закупени и предоставени компостери	1000 бр. компостери закупени и предоставени на домакинствата	Община Габрово
		Провеждане на обучителни кампании относно домашното компостиране, вкл. и разпространяване на наръчник	2000 лв.	Община Габрово, Възстановени отчисления по чл. 64 от ЗУО	2020	Информирание на населението относно предимствата на домашното компостиране, ползите от произведения продукт	Брой проведени обучения	Проведени минимум 5 обучителни кампании	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		или инструкции за правилното протичане на процеса.							

Забележка: Мерките по оперативна цел „Изпълнение на целите за ограничаване на количествата депонирани биоотпадъци, съобразно ЗУО“ до голяма степен припокриват мерките за предотвратяване на образуването на отпадъци. В същото време всички мерки в рамките на плана за изпълнение на целта „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо“ водят до достигане на оперативна цел „Изпълнение на целите за ограничаване на количествата депонирани биоотпадъци, съобразно ЗУО“

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА МАКСИМАЛНО ОТКЛОНЯВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ДЕПО.

2.3. Програма за управление на строителните отпадъци

2.3.1. Въведение

Отпадъците от строителство и събаряне по своята същност могат да представляват ресурс, който да се вложи обратно в процеса на строителство. В националното законодателство са заложени цели за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, което е продиктувано от потенциала за рециклиране на този вид отпадъци. Чрез ЗУО и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е регламентирано задължението още в етап „Проектиране“ да бъде изготвен План за управление на строителните отпадъци, чрез който се определя прогнозното количество на генерирания отпадък, както и методите, по които ще се третира и начина, по който ще бъде оползотворен.

2.3.2. Цели за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци.

2.3.2.1. Постигане на целите за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване, съобразно заложената в ЗУО.

Изпълнението на тази цел се постига поетапно, като сроковете и процентното съотношение рециклирани/генерирани отпадъци, заложено с Наредба за управление на строителните отпадъци и влагане на рециклирани строителни материали е следното:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците

2.3.2.2. Постигане на целите за влагане на рециклирани строителни материали, съобразно Наредба за управление на строителните отпадъци и влагане на рециклирани строителни материали.

Целите регламентираны с наредбата, заложени за 2020г. са следните:

- за строителство на сгради - 2 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за строителство на пътища - 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища - 3 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от

техническата инфраструктура - 8 на сто от общото количество вложени строителни продукти;

➤ за оползотворяване на предварително третиран СО в обратни насипи - 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти.

2.3.3. Анализ и описание на съществуващото положение

➤ На територията на община Габрово няма изградена площадка със съоръжения за третиране на строителни отпадъци, както и в региона;

➤ В процес на създаване и установяване на система за събиране на строителни отпадъци от текущи ремонти генерирани от домакинствата;

➤ Извършва се контрол по отношение на наличието на План за управление на строителните отпадъци и за съответствието му с нормативно регламентираната рамка;

➤ В Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Габрово са заложили изисквания за транспортирането и третирането на строителните отпадъци.

2.3.4. Възможност за прилагане на подходящи мерки

➤ Разполагане на съоръжения за третиране на строителни отпадъци, осигуряващи възможност за рециклиране на тези, генерирани от домакинствата;

➤ Реализиране и утвърждаване на система за събиране на строителни отпадъци от текущи ремонти, генерирани от домакинствата;

➤ Извършване на стриктен контрол по отношение изпълнението на планове за управление на строителните отпадъци;

➤ Осъществяване на акции във връзка със спазване на изискванията на Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Габрово по отношение транспортиране и третиране на отпадъците от строителство и събаряне;

➤ Включване в тръжните процедури за СМР задължение или критерий за влягане на рециклирани строителни материали, съобразено с характеристиките на материалите.

План за действие към Програма за управление на строителните отпадъци на Община Габрово.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо.	Постигане на целите за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване, съобразно заложената в ЗУО	Разполагане на съоръжения за третиране на строителни отпадъци, осигуряващи възможност за третиране на тези, генерирани от домакинствата.	600 000 лв.	ПУДООС, ОП „Околна среда“, Община Габрово	2020г.	Създаване на условия за оползотворяване на строителните отпадъци, генерирани от домакинствата	Разположени съоръжения. Количество третирани строителни отпадъци	Разполагане на съоръжения с достатъчен капацитет, за да поемат генерираните от домакинствата строителни отпадъци	Община Габрово ОП РДНО - Габрово
		Реализиране и утвърждаване на система за събиране на строителни отпадъци от текущи ремонти, генерирани от домакинствата			2016 ежегодно прилагане	Осигуряване на възможности за регламентирано изхвърляне на строителните отпадъци, генерирани от домакинствата.	Количества събрани строителни отпадъци от домакинствата	Утвърдена сред населението система за събиране на строителните отпадъци, генерирани от домакинствата	Община Габрово ОП „Благоустройство“
		Извършване на стриктен контрол по отношение изпълнението на плановете за управление на строителните отпадъци			ежегодно	Спазване на заложените дейности в плановете за управление на строителните отпадъци от страна на всички, ангажирани по веригата – възложител, изпълнител,	Брой извършени проверки, удостоверени с констативен протокол	Контрол на всички налични строителни обекти на територията на общината, с изключение на тези, които не попадат в обхвата на задължението	Община Габрово Общински инспекторат РИОСВ

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
						надзор		о за изготвяне на План за управление на строителните отпадъци	
		Осъществяване на акции във връзка със спазване на изискванията на Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Габрово, отнасящи се за транспортиране и третиране на строителните отпадъци			ежегодно	Намаляване на количествата нерегламентирано изхвърлени отпадъци, увеличаване на процента предадени за оползотворяване СО	Брой извършени проверки	Спазване на изискванията заложиени с Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово	Община Габрово, Общински инспекторат

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА МАКСИМАЛНО ОТКЛОНЯВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ДЕПО

2.4. Програма за управление на масово разпространените отпадъци

2.4.1. Въведение

Масово разпространени са тези отпадъци, които се образуват от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Под обобщението масово разпространени отпадъци (МРО) попадат следните видове:

- Отпадъци от опаковки
- Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)
- Негодни за употреба батерии и акъмълатори (НУБА)
- Излезли от употреба гуми (ИУГ)
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

Управлението на тези отпадъци, предвид масовото им образуване от потребителите е регламентирано във отделни наредби за различните видове отпадъци, поради спецификата в третирането и изискванията за събиране и транспортиране. Съответно за всеки вид отпадък има сформирани организации по оползотворяване, които в партньорство с общините реализират системи за събиране на МРО.

2.4.2. Цели за управление на масово разпространените отпадъци

Предвид изискванията в наредбите регламентиращи управлението на МРО, могат да се идентифицират следните три цели, като те са групирани, съобразно сходства в начина на събиране, третиране или произхода на отпадъка, различните видове МРО:

- Осигуряване на условия за успешно изпълнение на задълженията за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Изпълнение на задълженията свързани с излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване и негодните за употреба батерии и акумулатори;
- Изпълнение на заложените чрез законодателството задължения свързани със събирането на Излезли от употреба гуми, отпадъчни масла и нефтопродукти и излезли от употреба моторни превозни средства.

2.4.3. Анализ и описание на съществуващото положение.

Сключен договор и реализирана система за събиране на НУБА.

Сключен договор и реализирана система за събиране на ИУЕЕО.

Изтекъл договор с организация по оползотворяване за събиране на отпадъци от опаковки.

Налични площадки за смяна на масла, притежаващи договори с лица, разполагащи с разрешително за дейности с отпадъчни масла и нефторпродукти.

Налични пунктове за разкомплектоване на излезли от употреба МПС.

Налични пунктове за смяна на гуми, притежаващи договори с лица, разполагащи с разрешително за дейности с отпадъци от излезли от употреба гуми.

2.4.4. Възможност за прилагане на подходящи мерки.

Сключване на договор с организация по оползотворяване със заложен критерий за отсортиране и предаване за последващо рециклиране спрямо постъпващите отпадъци.

Провеждане на кампании свързани с разделното събиране на отпадъците от опаковки.

Осъществяване на контрол за недопускане посегателства от съдовете за разделно събиране.

Провеждане на кампании съвместно с организации по оползотворяване, свързани със стимулиране на разделното събиране на МРО.

Информирание на населението относно местата за смяна на масла и нефтопродукти, центрове за смяна на гуми и такива за разкомплектоване на ИУМПС.

План за действие към Програма за управление на масово разпространените отпадъци.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо.	Осигуряване на условия за успешно изпълнение на задълженията за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Провеждане на кампании свързани с разделното събиране на отпадъци от опаковки		Община Габрово Организация по оползотворяване	ежегодно	Осигоряване на информираност на населението относно разделното събиране на отпадъци от опаковки	Брой проведени кампании	Проведени минимум 5 кампании	Организация по оползотворяване Община Габрово
		Осъществяване на контрол за недопускане на посегателства от съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки			ежегодно	Увеличаване на дяла годни за рециклиране отпадъци от опаковки в съдовете за разделно събиране	Брой осъществени акции	Недопускане на посегателства на рециклируем и отпадъци	Община Габрово, Общински инспекторат
	Изпълнение на задълженията свързани с ИУЕЕО и НУБА	Извършване на акции по събиране, съвместно с организациите по оползотворяване за събиране на НУБА и ИУЕЕО			ежегодно	Увеличаване на количествата събрано ИУЕЕО и НУБА	Брой проведени акции; Количества събрани НУБА и ИУЕЕО	Проведени минимум 3 акции; Увеличаване на количествата батерии и ИУЕЕО, събрани от организацията по оползотворяване на територията на общината	Община Габрово Организация по оползотворяване
		Проучване на необходимостта от поставяне на	Съобразно необходимостта и	Организация по оползотворяване	2020г.	Увеличаване на броя на съдовете за събиране на	Брой разположени съдове	Осигуряване на достатъчно	Организация по оползотворяване Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		допълнителни съдове за събиране на НУБА	разчетите на организацията по оползотворяване	не		батерии и обхващане на сгради, с голям човекопоток преминаващ през тях		добро разпределение на съдовете за батерии	
	Изпълнение на заложените чрез законодателството задължения, свързани със събирането на излезли от употреба гуми, отпадъчни масла и нефтопродукти и излезли от употреба моторни превозни средства	Проучване на възможността за сключване на договор с организация по оползотворяване за реализиране на система за разделно събиране на излезли от употреба гуми извън тези, които са организирани на местата за смяна и вулканизация на гуми			2018г.	Сключване на договор с организация по оползотворяване и създаване на условия за безвъзмездно освобождаване от излезли от употреба гуми от страна на населението на община Габрово.		Реализиране на система за събиране на ИУГ от населението	Община Габрово Организация по оползотворяване
		Създаване на регистър с площадките на които се извършва смяна на масла и гуми и притежават сключени договори за събирането им с лица, притежаващи			2017г.	Осигуряване на информация на заинтересованите лица за местата, където могат да се освободят от отпадъците си от този вид.	Брой регистрирани обекти	Създаване на пълен регистър за площадките на които могат да се предават ИУГ, отпадъчни масла и нефтопродукти и на	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		разрешително за дейности с отпадъци, както и центровете за разкомплектоване на ИУМПС						центрове за разкомплектоване на ИУМПС	

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА МАКСИМАЛНО ОТКЛОНЯВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ДЕПО.

2.5. Програма за управление на други отпадъчни потоци

2.5.1. Въведение

Освен всички изброени по-горе отпадъчни потоци, следва да се обърне внимание и на други видове отпадъци с разнообразни по своето същество генератори. По-специално внимание в тази програма ще се обърнат на отпадъчни потоци, които могат да окажат сериозно влияние върху околната среда и човешкото здраве, не само заради количествата които се генерират, но и поради опасни свойства и характеристики, които притежават. Тези отпадъчни потоци са следните:

- Опасни отпадъци от домакинствата
- Производствени отпадъци
- Отпадъци от лечебни заведения
- Утайки от ПСОВ

Дейностите по транспортиране и третиране на тези отпадъци също са регламентирани с подзаконовни нормативни актове, като основно задълженията са на лицата при чиято дейност се генерират те, с изключение на опасните отпадъци от домакинствата.

2.5.2. Цели

Към тази програма се дефинират три оперативни цели, както следва:

- Реализиране на устойчива система за събиране на опасни отпадъци от домакинствата;
- Стимулиране на производителите да намаляват количествата генерирани и депонирани отпадъци;
- Управление на отпадъците от лечебните заведения и утайките от ПСОВ в синхрон със законодателните изисквания.

2.5.3. Анализ на съществуващото положение

- Събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, съдържащи опасни компоненти;
- Осъществяван контрол относно допустимостта на генерираните производствени отпадъци за постъпване на регионално депо за отпадъци;
- Наличие на договор за предаване на болнични отпадъци на лица, притежаващи съответното разрешително;
- Реализирана инсталация за анаеробно третиране на утайките от ПСОВ.

2.5.4. Възможности за прилагане на подходящи мерки

- Създаване на система за събиране и предаване на опасни отпадъци от домакинствата;
- Проучване на възможности за оползотворяване на различни видове производствени отпадъци и провеждане на срещи с производители с цел постигане на договорености към намаляване на отпадъците;
- Сключване на договор за обезвреждане на по-голям обхват от отпадъците, генерирани от лечебните заведения, с оглед приложение на Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения;
- Проучване на възможностите за оползотворяване на стабилизиранията утайка след анаеробно третиране.

План за управление на Програма за управление на други отпадъчни потоци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и създаване на условия за максимално отклоняване на отпадъчните потоци от депо.	Реализиране на устойчива система за събиране на опасни отпадъци от домакинствата	Създаване на система за събиране на опасни отпадъци от домакинствата чрез акции за събиране посредством мобилни пунктове	8 000 лв.	Община Габрово	2018г.	Отделяне на опасните отпадъци от домакинствата и недопускане на замърсяване на остатъчните отпадъчни потоци	Количество събрани отпадъци	Отделяне на голяма част от потока опасни домакински отпадъци	Община Габрово Лица, разполагащи с разрешително за събиране и третиране на опасни отпадъци
		Изготвяне на списък с най-често срещаните опасни отпадъци, образувани от домакинствата и осъществяване на информационни кампании			2017г.	Информирание на обществеността за различните видове отпадъци, които могат да бъдат считани за опасни, генерирани при ежедневните битови дейности		Изготвена и публикувана информация относно опасните отпадъци от домакинствата	Община Габрово
	Стимулиране на производителите да намаляват количествата генерирани и депонирани отпадъци	Инициране на срещи с лица, притежаващи разрешителни за дейности с различни видове отпадъци и производители с цел намаляване на депонираните отпадъци			2020г.	Създаване на устойчиво партньорство, целящо по-голям процент рециклиране и по-малки количества депонирани отпадъци от производителите	Брой осъществени срещи		Община Габрово Лица, притежаващи разрешителни за дейности с отпадъци Представители на бизнеса
		Използване на			2020г.	Включването на	Стойност на		Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		икономически инструменти, водещи до намаляване на депонираните отпадъци от производствени източници (отчисления и обезпечения по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)				пълния размер на отчисленията в таксата за депониране на отпадъци и поетапното им увеличение съобразно законодателството постепенно ще доведе до оптимизиране на производствените процеси с намаляване на отпадъчните количества.	такса „депониране на отпадъци“		
		Осъществяване на информационни срещи и инициране разделяне на отпадъка на рециклируем и нерциклируем още при генерирането му			2020г.	Чрез разделянето на рециклируемите не се допуска замърсяването им, от което се постига намалени количество на депонираните отпадъци	Брой проведени срещи	Проведени минимум три информационни срещи	Община Габрово Представители на бизнеса
	Управление на отпадъците от лечебни заведения и утайките от ПСОВ в синхрон със законодателните	Осъществяване на периодични проверки за изпълнение на задълженията на лечебните заведения описани в Наредба № 1 от 09.02.2015г. за			ежегодно	Недопускане на нерегламентирано изхвърляне на болнични отпадъци	Брой извършени проверки	Законосъобразно събиране и третиране на болничните отпадъци	Община Габрово, Общински инспекторат

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
	изисквания	изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните заведения							
		Проучване на възможностите за оползотворяване на стабилизирания утайка след анаеробно третиране на утайките от ПСОВ за целите на земеделието или за рекултивация на нарушени терени			2019г.	Удостоверяване на годността за използване в земеделието или за рекултивация на нарушени терени на утайките от ПСОВ и оползотворяването им		Извършени анализи на стабилизирания утайки и установяване на пригодността за ползването им.	В и К

ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ОСИГУРЯВАЩО ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА

3.1. Програма за подобряване на институционалния капацитет

3.1.1. Въведение

Институционалният капацитет е един от основните движещи фактори при устойчивото управление на отпадъците. Тъй като законодателството свързано с отпадъците е едно от най-динамично променящите се, е необходимо местната нормативна база да съответства с разпоредбите в него, както и експертите, ангажирани с прилагането му, да бъдат запознати в детайли с актуализациите и промените. За да има развитие в управлението на отпадъците на територията на община Габрово, трябва да има и развитие в компетенциите на служителите.

3.1.2. Цели

Условно мерките към Програмата за подобряване на административния капацитет могат да се разделят на две групи – нормативни мерки и мерки за подобряване компетенциите на човешките ресурси. В тази връзка оперативните цели към програмата ще бъдат разделени на този принцип:

- Привеждане в съответствие на местната нормативна уредба съобразно националното законодателство и актуалното състояние на системата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово;
- Повишаване на квалификацията на служителите в общинска администрация

3.1.3. Анализ на съществуващото състояние

- Изготвени Наредба за управление на отпадъците на територията на община Габрово и Наредба № 1 за чистотата в Габровската община.
- Достатъчна численост на персонала, свързан с управлението на отпадъците
- Възможност за обучение на теми, обвързани с управление на отпадъците

3.1.4. Възможности за прилагане на подходящи мерки

- Привеждане в съответствие на Наредба за управление на отпадъците на територията на община Габрово съобразно националното законодателство и действащата система за управление на отпадъците;
- Актуализация на Наредба № 1 за чистотата в Габровската община;
- Прилагане на подход за определяне на такса „битови отпадъци“, основаваща се възможно най-близо до количествата изхвърляни отпадъци от домакинствата;
- Провеждане на обучения свързани с управлението на отпадъците на служителите в Община Габрово, ангажирани с тези дейности;
- Провеждане на инструктажи по прилагането на местната нормативна уредба при актуализирането ѝ на служителите, изпълняващи контролни функции;
- Създаване на електронен регистър за обекти, подлежащи на проверка, осъществени проверки и констатации, съставени предписания и актове и наложени глоби и санкции.

План за действие към Програма за подобряване на институционалния капацитет

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Управление на отпадъците, осигуряващо чиста околна среда	Привеждане в съответствие на местната нормативна уредба съобразно националното законодателство и актуалното състояние на системата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово	Привеждане в съответствие на Наредба за управление на отпадъците на територията на община Габрово съобразно националното законодателство и действащата система за управление на отпадъците			2016г. И при изменение в законодателството	Актуална и приложима наредба за управление на отпадъците		Привеждане на Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Габрово в съответствие с националните нормативни актове	Община Габрово
		Актуализация на Наредба № 1 за чистотата в Габровската община			2017г.	Изчистена от неточности и неактуални текстове наредба.		Актуална Наредба за чистотата в Габровската община	Община Габрово
		Прилагане на подход за определяне на такса „битови отпадъци“ основаваща се възможно най-близо до количества изхвърлени отпадъци от домакинствата			2018г.	Справедливо разпределение на такса битови отпадъци		Прилагане на методика за определяне на такса „битови отпадъци“ съобразно количествата изхвърляни отпадъци	Община Габрово
	Повишаване на квалификацията на	Провеждане на обучения свързани с управлението на	5000 лв.	Община Габрово	ежегодно	Повишаване на квалификацията на служителите и запознаването	Брой служители, преминали през обучения		Община Габрово АСЕКОБ МОСВ РИОСВ

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
	служителите в община Габрово	отпадъци на служителите от общинска администрация, ангажирани с тези дейности				им с най-актуалните теми, свързани с управлението на отпадъците	Брой Обучения		
		Провеждане на инструктажи по прилагане на местната нормативна уредба при актуализирането ѝ на служителите, изпълняващи контролни функции			2016г. При актуализация на нормативните документи	Успешно прилагане на местната нормативна уредба и адекватен контрол	Брой служители, преминали през инструктаж		Община Габрово
		Създаване на електронен регистър за обекти, подлежащи на проверка, осъществени проверки и констатации от тях, съставени предписания и актове и наложени глоби и санкции			2018г.	Създаване на възможности за ефективен контрол по спазването на нормативната уредба свързана с управление на отпадъците		Създаден регистър	Община Габрово

ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ОСИГУРЯВАЩО ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА

3.2. Програма за предотвратяване на замърсяването на околната среда и намаляване на негативните ефекти от отпадъците

3.2.1. Въведение

Предотвратяването на замърсяването с отпадъци е от съществено значение за устойчивото управление на отпадъците, тъй като до голяма степен повечето нерегламентирани замърсявания са на трудно достъпни терени и изискват много усилия и ресурси за тяхното почистване. Основните инструменти, чрез които се постига предотвратяване на замърсяванията са превенция и финансови санкции при установяване на замърсителя. Съгласно ЗУО се забранява нерегламентираното изхвърляне на отпадъци на неразрешени за това места, но за съжаление не се забелязват трайни тенденции в намаляване на броя на нерегламентираните замърсявания.

3.2.2. Цели

Мерките за изпълнение на програмата могат да се обединят в една обща оперативна цел, а именно осигуряване на чиста околна среда и недопускане на нерегламентирано изхвърляне на отпадъците, водещо до замърсяване.

3.2.3. Анализ на съществуващото състояние

- Изготвени списъци на нерегламентираните замърсявания, докладвани през 2014г. от кметове и кметски наместници на малките населени места от общината;
- Осъществявани кампании за почистване;
- Съставяни са предписания за почистване на нерегламентирано изхвърлени отпадъци.

3.2.4. Възможности за прилагане на подходящи мерки

- Създаване на регистър с нерегламентирани замърсявания на територията на общината и ежегодното му актуализиране;
- Изготвяне на график за почистване на нерегламентирани замърсявания;
- Разполагане на табели със забрана за изхвърляне на отпадъци на точки, където се наблюдава извършване на нерегламентирано замърсяване;
- Разполагане на мобилни камери за видеонаблюдение на точки, на които се наблюдава нерегламентирано изхвърляне на отпадъци;
- Осъществяване на кампании за почистване;
- Съставяне на предписания за почистване на замърсени терени при установяване на причинителя на замърсяването или на собственика на имота.

План за действие към Програма за предотвратяване на замърсяването на околната среда и намаляване на негативните ефекти от отпадъците.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Управление на отпадъците, осигуряващо чиста околна среда	Осигуряване на чиста околна среда и недопускане на нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, водещо до замърсяване	Създаване на регистър с нерегламентираните замърсявания на територията на общината и ежегодното му актуализиране			2016 Ежегодно актуализиране	Систематизирана информация относно нерегламентираните замърсявания и възможност за анализ на повторните замърсявания	Брой регистрирани замърсявания		Община Габрово
		Изготвяне на график за почистване на регистрираните нерегламентиран и замърсявания			Ежегодно	Почистване на всички нерегламентиран и замърсявания, регистрирани на територията на общината	Брой почистени замърсявания		Община Габрово
		Разполагане на табели със забрана за изхвърляне на отпадъци	4000 лв.	Община Габрово	2020	Намаляване на нерегламентираните замърсявания и превенция на повторно замърсяване на вече почистен терен	Брой разположени табели	Закупени и разположени поне 50 табели	Община Габрово
		Организиране на кампании за почистване	2500 лв.	Община Габрово	ежегодно	Почистване на нерегламентиран и замърсявания съвместно с граждани, институции и	Брой организирани кампании, брой включили се участници	Организиран е на минимум 5 кампании	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
						НПО			
		Разполагане на мобилни камери за видеонаблюдение на точки, на които се наблюдава нерегламентирано изхвърляне на отпадъци	10 000 лв.		2020	Възможност за установяване на причинителя на замърсяването	Брой разположени камери		Община Габрово
		Съставяне на предписания за почистване на замърсени терени при установяване на причинителя на замърсяването или на собственика на имота.			ежегодно	Почистване на нерегламентирани замърсявания	Брой съставени предписания		Община Габрово, Общински инспекторат

ЦЕЛ 4: АКТИВНА РАБОТА С ОБЩЕСТВЕННОСТТА ЗА ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

4.1. Програма за информиране и работа с обществеността, по отношение дейностите с отпадъците

4.1.1. Въведение

Обществото е ключов фактор при прилагането на политиките по управление на отпадъците. Във всяка една от дейностите, които обхваща управлението на отпадъците, може да бъде включена и социалната ангажираност. Информацията свързана с дейностите по управление на отпадъците следва да бъде достъпна, систематизирана и ясна, за да бъде лесно усвояема от населението. Информиранието относно изпълнението на дейностите с отпадъците води до лесна адаптация на нови модели за събиране на отпадъчни потоци или за по-успешно разделяне на отпадъчните фракции при източника на генериране.

4.1.2. Цели

За изпълнението на тази стратегическа цел, могат да се формулират следните оперативни цели:

- Осигуряване на информация относно управлението на отпадъците, достъпна за заинтересованите лица и населението на общината;
- Работа с обществеността за постигане на устойчиви практики при управлението на отпадъците.

4.1.3. Анализ на съществуващото състояние

- Налична информация, свързана с управлението на отпадъците на интернет страницата на Община Габрово;
- Провеждани информационни кампании във връзка с ново реализираната система за разделно събиране на битовите отпадъци и домашното компостиране;
- Ежегодно отчитане на изпълнението на Програма околна среда, елемент към която е Програма за управление на отпадъците.

4.1.4. Възможности за прилагане на подходящи мерки

- Систематизиране на информацията свързана с управлението на отпадъците, публикувана на интернет страницата на Община Габрово и улесняване на достъпа до нея;
- Изготвяне на интернет страница на ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци“;
- Публикуване на програмата за управление на отпадъците;
- Публикуване на отчетите за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците;
- Насърчаване на участието на населението в кампании и информационни акции;
- Работа с ученици и деца, посещаващи детски заведения, в областта на екологичното образование.

План за действие към Програма за информиране и работа с обществеността, по отношение дейностите с отпадъците

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
Активна работа с обществеността за постигане на устойчиви практики в управлението на отпадъците	Осигуряване на информация относно управление на отпадъците, достъпна за заинтересованите лица и населението на общината	Систематизиране на информацията свързана с управлението на отпадъците, публикувана на интернет страницата на Община Габрово и улесняване на достъпа до нея			2017	Лесен достъп на населението до информацията за управлението на отпадъци и възможност за информиране на заинтересованите относно дейностите, които се извършват		Всичката информация, която касае населението на общината по отношение управлението на отпадъците да бъде публикувана на интернет страницата на Община Габрово	Община Габрово
		Актуализиране и поддържане на интернет страница на ОП „Регионално депо за неопасни отпадъци“	1000 лв.	Община Габрово	2018	Възможност за предоставяне на информация за дейностите, извършвани на Регионалното депо на широката общественост		Изготвен уеб сайт на ОП РДНО - Габрово	Община Габрово ОП РДНО - Габрово
		Публикуване на програмата за управление на отпадъците на територията на община Габрово			2016	Запознаване на общественото с предвижданията и предстоящи промени.		Публикувана Програма за управление на отпадъците на територията на община Габрово	Община Габрово

Програма за управление на отпадъците на Община Габрово за 2016г. – 2020г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции и партньори
							Текущи	Целеви	
		Публикуване на отчетите за изпълнение на Програма за управление на отпадъците на територията на община Габрово			ежегодно	Предоставяне на информация на населението относно постигнатите резултати в посока постигане на устойчиво управление на околната среда		Публикуване на всички отчети в рамките на програмния период	Община Габрово
	Работа с обществеността за постигане на устойчиви практики при управлението на отпадъците	Насърчаване на участието на населението в кампании и акции			ежегодно	Пряко ангажиране на населението в управлението на отпадъците на територията на Община Габрово	брой участници	Обхващане на по-голям дял от населението и ангажирането им с правилно прилагане на създадените елементи от управлението на отпадъците	Община Габрово
		Работа с ученици и деца, посещаващи детски заведения, в областната екологичното образование			2020	Създаване на екологична отговорност у децата и подрастващите	Брой обхванати деца от образователните кампании		Община Габрово

V. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Настоящата програма за управление на отпадъците е изготвена в синхрон с други планове и програми, тъй като целта на планирането е да се постигне устойчива политика по управление на отпадъците във всички програмни документи – на национално и на местно ниво. Основно отражение върху изготвянето и формулирането на целите и мерките към настоящата програма имат следните стратегически документи:

➤ Национален план за управление на отпадъците за периода 2014 – 2020г. (НПУО 2014 – 2020г.)

Това е документът съобразно който е изготвена и Програмата за управление на отпадъците на територията на община Габрово, като освен обхват и съдържание, целите и подпрограмите са съобразени с предвижданията на НПУО 2014 -2020, но приложени към компетенциите и възможностите на местните органи за самоуправление. НПУО е ръководния стратегически документ при разработване на общинските и регионални програми, като е насочен към постигане на устойчиво и ефективно ползване на ресурсите, целящо генериране на по-малко отпадъци и осигуряване на максимално оползотворяване и рециклиране. Плана дефинира няколко цели, които са база за формулирането на целите, заложи с Програма за управление на отпадъците на територията на община Габрово:

Цел 1: Намалване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението

Цел 3: Управление на отпадъците, което да генерира чиста и безопасна околна среда

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците

Тези четири цели на НПУО се постигат чрез изпълнението на общо девет програми, които обхващат всички нива на йерархията за управление на отпадъците и всички отпадъчни потоци.

➤ Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране

Планът е разработен с цел намаляване на депонираните биоразградими отпадъци, които представляват над половината от генерираните битови отпадъци и са основен източник на емисии от парникови газове от депата. Предвидените мерки в плана целят намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци до 35% депонирани такива през 2020г.

В Програмата за управление на отпадъците на територията на община Габрово са интегрирани мерки, съобразени с Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране. Тези мерки са определени на база приложимост спрямо фактичестката обстановка на територията на общината и до голяма степен подпомагат изпълнението на националния стратегически план за биоразградимите отпадъци.

➤ **Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011 – 2020г.**

Този план анализира в детайли състоянието на управлението на отпадъците от строителство и събаряне в страната. Основната му цел е да се допринесе за устойчивото развитие чрез рециклиране и оползотворяване на 70 % от строителните отпадъци към 2020 г. Мерките заложи в него се базират на принципа за ресурсната ефективност, като стремежите са чрез увеличаване на отговорностите на замърсителите да се осигури намаляване на въздействието върху околната среда от тези отпадъци.

Мерките, касаещи управление на строителните отпадъци, заложи в Програма за управление на отпадъците на територията на община Габрово следват принципите на Националния стратегически план за строителните отпадъци. Заложените мерки са свързани основно със строителните отпадъци, генерирани от домакинствата и с осъществяването на контролните функции на местната власт, както и спазване на изискванията на нормативната база.

➤ **Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции**

Утайките от ПСОВ са отпадък, чието количество се увеличава значително, поради увеличаване на канализационната мрежа с цел опазване на водите на територията на страната. Този план залага една амбициозна цел – достигане на 100% оползотворяване на утайките от ПСОВ до 2020г. вместо досегашната честа практика на депонирането им. Основните мерки заложи в плана са насочени към преодоляване на пречките за оползотворяване на продуктите от третираните утайки от ПСОВ.

Програмата за управление на отпадъците на територията на община Габрово съдържа мерки насочващи към оползотворяване, а не депониране на утайките, генерирани от ПСОВ – Габрово, като мерките са съобразени с Националния стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции.

➤ **Общински план за развитие на Община Габрово за периода 2014 – 2020г.**

Този план е ръководния стратегически документ определяш политиката на Община Габрово и насоките в които тя ще се развива. С него се определят средносрочните цели и приоритети за развитие на община Габрово, при отчитане на специфичните характеристики и потенциал на общината. Планът разглежда всеки един аспект на устойчивото развитие, като управлението на отпадъците е обстойно анализирано, тъй като това е дейност от голямо местно значение. Мерките, свързани с управлението на отпадъците в плана са заложи към стратегическа цел 3: Постигане на устойчиво и балансирано развитие и добро управление в община Габрово.

Мерките заложи в Програмата за управление на отпадъците разглеждат детайлно постигането на целите заложи в ОПР и надграждат вече заложеното като цел.

VI. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО

За всеки стратегически документ от съществено значение е не само да бъде разработен спазвайки методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно заложените мерки, поставените цели и срокове. В тази връзка наблюдението и оценката на изпълнението му е важен елемент от цялостният процес на планиране.

1. Наблюдение на изпълнението на програмата

Основни аспекти при наблюдението на изпълнението на програмата са разпределението на отговорностите, събирането на необходимата информация за проследяване на напредъка на изпълнението на целите, осъществяване на междинни оценки и окончателна оценка за изпълнение на целите, като механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост

Информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на всички мерки от Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово ще се събира и обобщава на годишна база от Дирекция „Инфраструктура и екология“ към общинска администрация. Информацията изисквана от други институции или водещи организации ще се изисква по електронна поща или друг вид официална кореспонденция.

Междинните и окончателната оценка целят анализ на изпълнените мерки, заложиени в програмата до момента на оценяване и изчистване на потенциални бъдещи проблеми при изпълнението, преразглеждане на срокове, преценяване необходимостта от актуализация. Междинна оценка на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово ще се извърши с отчета за изпълнение за 2017 г. (или до 31 март 2018г.), а окончателна оценка ще се извърши след приключване на програмния период (до 31 март 2021г.)

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово

Ежегодно до 31 март, общинска администрация отчита изпълнението на целите заложиени в Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово, за предходната година. Целта на отчитането е проследяване на напредъкът при изпълнението.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата да бъде изготвян в следния формат:

- Въведение.
- Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината.
- Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението:
  - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
  - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през годината на отчитане и предприети мерки за преодоляването им;

–Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година.

- Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програма за управление на отпадъците на територията на Община Габрово.

- Заключение.

- Приложение

Органът за контрол на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово е Общински съвет – Габрово.

3. Процедура за актуализация на Програма за управление на отпадъците на територията на Община Габрово

Актуализирането на общинските и регионалните програми за управление на отпадъците е регламентирано в чл. 52, ал. 3, т. 2 от ЗУО. Актуализация се налага при промяна на фактическите и/или нормативните условия.

Основно актуализация на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово може да възникне поради следните три причини:

- В резултат на въздействието на нормативни промени, налагащи промени в заложените стратегически и програмни цели и в съответните програмни мерки;

- Поради неизпълнение или значително изоставяне в изпълнението на програмните мерки;

- При наблюдаване на изменение в тенденциите по управление на отпадъците, водещи до по-добри резултати от сега заложените мерки.

Междинната оценка е инструментът, който може да даде най-ясна представа за необходимостта от актуализация, но при възникнала необходимост, може да се извърши и преди провеждането ѝ.

Извършване на актуализация на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Габрово следва процедурата за самото ѝ разработване и одобрение.